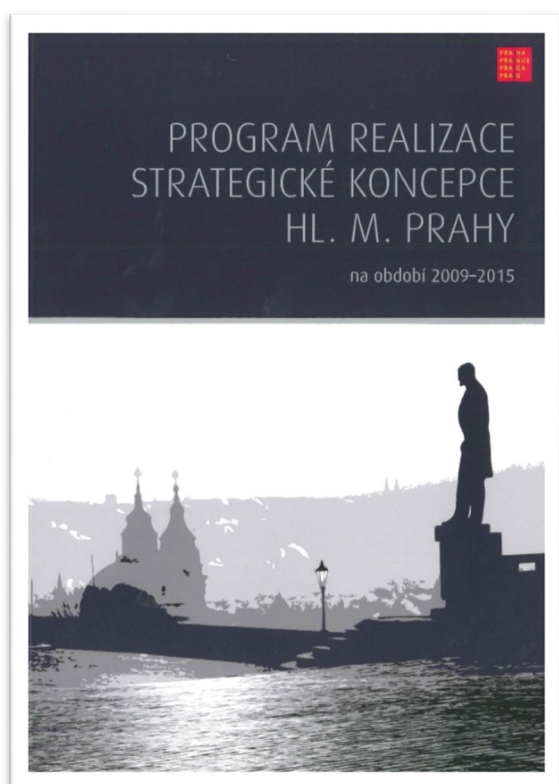

Vyhodnocení naplnění Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015

SHRNUTÍ

PRAHA V NOVÉ EVROPĚ

KONKURENCESCHOPNOST

LIDÉ V PRAZE

PROSTŘEDÍ

INFRASTRUKTURA

BEZPEČNOST

SPRÁVA A ŘÍZENÍ

ROZVOJ ÚZEMÍ

VYHODNOCENÍ NAPLNĚNÍ TEMATICKÉHO OKRUHU KONKURENCESCHOPNOST
V PROGRAMU REALIZACE STRATEGICKÉ KONCEPCE HL. M. PRAHY
NA OBDOBÍ 2009–2015

OBSAH

Úvod.....	7
Shrnutí.....	8
Metodika.....	9
1 Rekapitulace: Tematický okruh Konkurenceschopnost.....	9
2 Makroekonomický kontext.....	13
3 Institucionální kontext.....	17
4 Analýza.....	25
5 Závěry a doporučení.....	57

Ing. Jakub Pechlát

RNDr. Vladimír Vojtěch

IPR Praha, Sekce strategií a politik

Vyhodnocení naplnění tematického okruhu Konkurenceschopnost v Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015

© Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2017

Všechna práva vyhrazena

Elektronická verze dokumentu je dostupná na www.iprpraha.cz

HLAVNÍ ZÁVĚRY Z VYHODNOCENÍ NAPLNĚNÍ TEMATICKÉHO OKRUHU KONKURENCESCHOPNOST V PROGRAMU REALIZACE STRATEGICKÉ KONCEPCE HL. M. PRAHY NA OBDOBÍ 2009–2015

179 078 nových ekonomických subjektů se sídlem v Praze vzniklo v období 2009–2015

45. – 60. pořadí Prahy v HDP v paritě kupní síly na 1 obyvatele mezi **1 342 regiony EU** úrovně NUTS 3 v období 2009–2014.

1,5 mld. Kč

očekávané náklady realizace tematického okruhu

2,1 mld. Kč

skutečné náklady realizace tematického okruhu

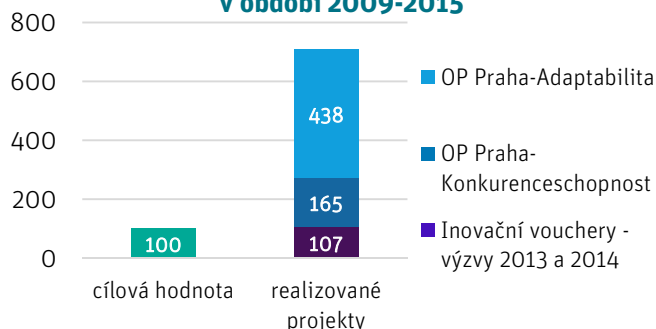
375,8 mld. Kč

celkové příjmy vlastního hl. m. Prahy v období 2009–2015

7 194 mld. Kč

celkové HDP Prahy v období 2009–2015

**Počet projektů
na podporu malého a středního podnikání
v období 2009–2015**

Průměrný **podíl kapitálových výdajů** na celkových výdajích vlastního hl. m. Prahy

34 %
průměr
2004–2008

40 %
cílová hodnota
2015

28 %
průměr
2009–2015

12 %
hodnota 2015

Splacené dlouhodobé finanční **závazky** 2009–2014

22,8 mld. Kč
cílová hodnota

25 mld. Kč
skutečně uhrazeno

24,3 mld. Kč
nové dluhopisy a půjčky

Shrnutí strategického cíle K1 **Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity**

- Cílové hodnoty indikátorů **byly naplněny a překonány.**
- U **4 ze 7** hlavních úkolů bylo zcela nebo částečně **dosaženo účelu.**
- K realizaci úkolů byly využity Evropské strukturální a investiční fondy.
- Pro sociálně-ekonomické aspekty života obyvatel a rozsah obslužných kapacit má město **dostatek analytických podkladů.**
- Zřízení a rozvoj činnosti Regionální rozvojové agentury hl. m. Prahy byly **neúspěšné.**
- Dopad** realizovaných **úkolů na ekonomiku** hl. m. Prahy byl vzhledem k její velikosti **omezený.**
- Spolupráce s výzkumnou a podnikatelskou sférou** na řešení potřeb města zatím **neprobíhá systematicky.**

Shrnutí strategického cíle K2 **Zajištění finančních zdrojů města pro realizaci strategických záměrů města**

- Všechny hlavní **úkoly** byly **částečně realizovány.**
- Pravidelné **sestavování** střednědobého **rozpočtového výhledu** probíhá.
- Ekonomická situace hl. m. Prahy je dobrá, **město má dostatek finančních prostředků** pro své potřeby.
- Střednědobý **investiční program se nepoužívá.**
- V oblasti majetkové politiky vznikly dílčí pravidla a zásady, komplexní **majetková politika** však **zpracována nebyla.**

Úvod

Strategický plán hl. m. Prahy, aktualizace 2008¹ viděla budoucí Prahu jako „město úspěšné, prosperující a mezinárodně uznávané, město tvořivé, přívětivé a bezpečné, město rovných příležitostí i aktivních občanů, město harmonického prostředí – přírodního i urbánního a město fungující, a to jak ve smyslu kvalitní a spolehlivé dopravní a technické infrastruktury, tak i výkonného a vstřícného městského managementu. Zároveň byl proklamován strategický záměr prověření možnosti kandidatury Prahy na pořádání letních olympijských her. Aktualizace 2008 sloužila i jako výchozí dokument pro realizaci projektů z Operačních programů Praha – Konkurenceschopnost a Praha – Adaptabilita v programovacím období Evropské unie 2007–2013.

Aktualizace 2008 navazuje na původní Strategický plán hl. m. Prahy z roku 2000², který formuloval strategickou vizi a cíle města na období přibližně do roku 2020. V roce 2004 byla zahájena aktualizace strategické koncepce města, zejména v oblastech, které doznaly v období 2000–2004 největších změn, a to v územním rozvoji a dopravě, bezpečnosti a pozici Prahy na „trhu evropských měst.“

Aktualizace 2008 byla rozčleněna do 8 hlavních tematických okruhů – Praha v nové Evropě, konkurenceschopnost, lidé v Praze, prostředí, infrastruktura, bezpečnost, správa a řízení, rozvoj území. Tematické okruhy byly dále rozčleněny na strategické cíle a vybrané aktivity a principy realizace cílů. Zároveň bylo definováno tzv. jádro strategie obsahující dlouhodobé strategické cíle, které by měly být prioritami města i v dalším období jeho rozvoje – vytváření příznivého podnikatelského prostředí, podpora vzdělání a vědy směřující k naplnění role Prahy jako hlavního inovačního centra republiky, ochrana a rozvoj kulturních a urbánních hodnot města a lepší využití turismu, efektivní hospodaření se všemi formami zdrojů (pozemky, nemovitostmi a infrastrukturou, energiemi, vodou i financemi ve smyslu zásad udržitelného rozvoje, vyvažování jejich vzájemných vazeb), rozvoj polycentrické struktury města, cílevědomé budování „partnerství pro Prahu“ při řízení, plánování a financování chodu a výstavby města, zejména mezi občany, veřejnou a privátní sférou za aktivní účasti státu.

Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 rozpracovával Strategický plán hl. m. Prahy, aktualizaci 2008 do návrhu hlavních úkolů strategické koncepce města v letech 2009, resp. 2010–2015.³ Navrženy byly tzv. hlavní úkoly, tj. nejvýznamnější úkoly nejvíce přispívající k dosažení strategických cílů města. Právě na realizaci těchto úkolů měla být v uvedeném období soustředěna pozornost.

Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy předpokládal monitorování svého naplňování dvakrát v průběhu období 2009–2015 a následně na jeho konci. Monitorování měl zajišťovat Útvar rozvoje hl. m. Prahy (nynější Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy) ve spolupráci s garanty jednotlivých hlavních úkolů, kterými byly především příslušné odbory MHMP. Dokumentem předpokládané monitorovací práce však dosud neproběhly, nicméně v souvislosti s aktualizací Regionální inovační strategie hl. m. Prahy považujeme za účelné jako jeden z podkladů zpracovat vyhodnocení tematického okruhu Konkurenceschopnost. Jeho výsledky následně mohou posloužit také při zpracování návrhu Realizačního programu Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016.⁴

¹ Schválena usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 22/42 ze dne 11. prosince 2008.

² Schválen usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 19/3 ze dne 25. května 2000.

³ Program realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 byl schválen usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 30/84 ze dne 22. října 2009.

⁴ Strategický plán hl. m. Prahy, aktualizace 2016, byl schválen usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 21/7 ze dne 24. listopadu 2016.

Shrnutí

- 1) **Naplňování** jednotlivých úkolů Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 dosud **nebylo monitorováno**. Program realizace předpokládal uskutečnění tří monitoringů – dvou v průběhu programového období a potřetí na jeho konci. Předložená studie chce proto na příkladu tematického okruhu Konkurenceschopnost tento monitoring iniciovat. Výsledky monitoringu mohou posloužit při implementaci Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016 a aktualizaci Regionální inovační strategie hl. m. Prahy.
- 2) Protože **Rada** hl. m. Praha v říjnu 2009 **nestanovila žádný termín plnění** Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015, byla implementace tohoto dokumentu vyňata z dohledu Zastupitelstva a Rady hl. m. Prahy, které následně řešily pouze dílčí obsažené projekty a **nekontrolovaly komplexní plnění jednotlivých cílů a úkolů**.
- 3) Za zásadní sdělení této studie lze vnímat **požadavek na organizační stabilitu**. Ačkoli změny složení Zastupitelstva a Rady hl. m. Prahy jsou očekávatelné a odvislé od výsledků voleb, považujeme za žádoucí zachování agendy rozvoje a podpory podnikání v hl. m. Praze v gesci Magistrátu hl. m. Prahy, případně ve spolupráci s Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy jako odborným pracovištěm.
- 4) Navzdory organizační nestabilitě si hl. m. Praha vyzkoušelo agendy a **zřídilo organizační jednotky relevantní pro okruh Konkurenceschopnost**, ačkoli hlavní z nich (regionální rozvojovou agenturu) se nepodařilo etablovat a později zanikla. Její zánik negativně ovlivnil plnění dalších úkolů v tematickém okruhu Konkurenceschopnost, nicméně vlastní agenda se postupně rozvíjí.
- 5) Při realizaci úkolů zaměřených na podporu podnikání a rozvoj inovačních aktivit na území hl. m. **Prahy měl významný vliv Operační program Praha-Konkurenceschopnost**. Městské prostředky posloužily jako doplňkový zdroj a k financování běžných nákladů realizace úkolů. V programovém období 2014–2020 budou podpora podnikání ve znalostně intenzivních odvětvích a rozvoj inovačních aktivit podpořeny z Operačního programu Praha – půl růstu ČR.
- 6) Úkoly tematického okruhu Konkurenceschopnost byly naplňovány během globální hospodářské krize. Během ní si Praha udržela **velmi dobrou makroekonomickou pozici mezi evropskými regiony**, i když dynamika rozvoje Bratislavského kraje i Varšavy byla příznivější. Vzhledem k celkovému vývoji nebyla hospodářská politika města zařazena mezi prioritní agendy.
- 7) Objem finančních prostředků směřujících na realizaci úkolů tematického okruhu Konkurenceschopnost – zhruba **2,1 mld. Kč v období 2009–2015 (očekávané náklady byly 1,5 mld. Kč)** – byl zanedbatelný vzhledem k velikosti pražské ekonomiky (roční hrubý domácí produkt Prahy v běžných cenách dosahoval v období 2009–2015 cca 1 bilionu Kč), což vede k závěru zaměřit se v budoucnu především na opatření zlepšující podnikatelské prostředí nebo na nástroje podporující ekonomiku skrze zkvalitňování chodu samosprávy a jí zajišťovaných služeb.
- 8) **Z 10 hlavních úkolů bylo 8 realizováno**, přičemž u 7 se podařilo zcela nebo částečně naplnit jejich účel.
- 9) Oba strategické cíle obsahovaly **doporučené ukazatele hodnocení**, jejichž naplnění ukazuje tabulka níže.

Ukazatel hodnocení	Doporučená hodnota v Programu realizace Strategické koncepce	Dosažená hodnota za období 2009–2015
Počet projektů na podporu malého a středního podnikání	100	710
Počet projektů na kooperaci mezi podniky a výzkumnými organizacemi	20	107
Počet pracovních míst v malých a středních podnicích pro osoby s obtížným umístěním na trhu práce	70	nezjištěno, ale předpoklad splnění
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích rozpočtu vlastního hl. m. Prahy	40 %	28 % (průměr 2009–2015)
Řádné splacení dlouhodobých finančních závazků	splacení 22,8 mld. Kč	splaceno 25,8 mld. Kč

Metodika

Hodnocení Programu realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 vychází **ze Strategického hodnotícího rámce pro strategie místního rozvoje v České republice**,⁵ který byl vypracován Organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) a Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Nejprve je obecně zrekapitulován tematický okruh Konkurenceschopnost (jeho vize, aktivity k jejímu dosažení a provázanost s dlouhodobými strategickými cíli Prahy). Následně je hodnoceno institucionální a makroekonomické pozadí jeho realizace. V případě institucionálního pozadí jsou hodnoceny jak proměna vedení hl. m. Prahy v období 2009–2015, tak vývoj struktury organizačních složek MHMP (vč. hl. m. Prahou zřízených organizací) majících v gesci aktivity tematického okruhu Konkurenceschopnost.

Za oba strategické cíle jsou v rámci úkolů hodnoceny:

- porovnání hrubého odhadu finančních nákladů a skutečně dosažených nákladů za období 2009–2015,
- porovnání doporučených a skutečně dosažených hodnot ukazatelů hodnocení,
- očekávané a skutečné efekty realizace,
- průběh realizace strategických cílů (zejm. s důrazem na institucionální pozadí),

Jednotlivé strategické cíle se dále člení na hlavní úkoly. U hlavních úkolů je nejprve zrekapitulována jejich náplň a následně je vyhodnoceno jejich naplňování, přičemž snahou je porovnat výchozí a konečný stav. Součástí shrnutí hodnocení naplňování jsou u každého úkolu následující hodnotící otázky:

- Liší výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii a případně proč?
- Jak měly výsledky dopady?
- Bylo výsledků dosaženo účinně?
- Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?

Data pro hodnocení makroekonomického kontextu a k hodnocení efektů realizace prvního strategického cíle pocházela zejména od Českého statistického úřadu a Eurostatu. Data k vyhodnocení efektů realizace druhého strategického cíle a všech hlavních úkolů pocházela z veřejně dostupných databází hl. m. Prahy.

1 Rekapitulace: Tematický okruh Konkurenceschopnost

Tematický okruh Konkurenceschopnost byl zaměřen na úsilí Prahy o to, aby byla úspěšným a konkurenceschopným městem s výkonnou ekonomikou založenou na znalostním potenciálu města a fungujícím trhu práce a se zajištěnou prosperitou a dobrými existenčními podmínkami svých obyvatelů. A dále, aby byla přitažlivým městem pro návštěvníky, měla zdroje potřebné k realizaci veřejných projektů a městem naplňujícím svoji roli inovačního centra státu.

K naplnění této vize měla městská správa (samospráva a městské organizace) ve spolupráci s ostatními složkami veřejného sektoru, soukromým sektorem a obyvateli města:

- využívat a rozvíjet hmotný a duchovní potenciál Prahy k vytvoření konkurenceschopné ekonomiky přinášející prospěch jejím obyvatelům i celému státu a udržovat její komparativní výhody v soutěži s jinými městy Evropy.
- přispívat k prosazení znalostní ekonomiky jako základního faktoru budoucí ekonomické úspěšnosti a růstu,
- zajišťovat ve městě podmínky otevřeného trhu pro tuzemské i zahraniční investory a pracovníky a představovat Prahu jako místo s dobrou adresou pro solidní podnikatele a mezinárodní instituce a aktivity,
- nabízet Prahu jako významnou, trvale atraktivní turistickou destinaci se stále se lepšícími službami pro její návštěvníky vyzývající k opakovaným pobytům,

⁵ Dostupné z www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Archiv/Dokonceni-projektu-RAMEC-STRATEGICKEHO-HODNOC

- usilovat o citlivý ekonomický rozvoj, zejména o zachování a podporu jedinečnosti Prahy a o takové rozložení aktivit na jejím území, které bude respektovat potřeby a možnosti jednotlivých částí města a naplňovat principy udržitelnosti,
- rozvíjet trh práce nejen jako aspekt ekonomického růstu, ale i jako součást sociální politiky města a státu v oblasti rovných příležitostí a řešení mobility pracovní síly včetně občanů ze zahraničí,
- využívat majetek a finanční zdroje města na základě konsenzuálních rozhodnutí k cílevědomé podpoře přitažlivosti města a zabezpečení příjemného života jeho občanů,
- získávat a efektivně využívat vhodné zahraniční finanční zdroje, především z Evropské unie.

Vize tematického okruhu vycházela ze strategického kontextu reagujícího na následující změny a soudobé a předpokládané trendy v otevřenosti konkurenčního prostředí města, směřování k informační společnosti a ekonomice založené na využití znalostí, s významnými změnami a úkoly ve sféře práce, vzdělávání a vědy i řízení regionů, města a systémů dopravní a technické infrastruktury a optimalizaci struktury pražské ekonomiky posilováním oborů s větší přidanou hodnotou a využitím digitálních technologií a v růstu významu cestovního ruchu. Zmíněna je i nutnost hledání cest, jak řešit konflikt mezi konkurenceschopností města a zastaralou ekonomickou strukturou města a nedostatečnou podporou vzdělávání a výzkumu.

Tematický okruh byl svázán zejména s těmito dlouhodobými strategickými cíli Prahy:

- vytváření příznivého podnikatelského prostředí s očekávanými efekty spočívajícími ve zvýšení konkurenceschopnosti Prahy, vnímání Prahy jako dobré adresy pro podnikání, růstu přitažlivosti města pro nové investory a snížení podnikatelských rizik, vyšší prosperitě města a zvýšení jeho finančních zdrojů, růstu motivace a soutěže na trhu práce a rozvoji silné střední vrstvy,
- podpora vzdělání a vědy směřující k naplnění role Prahy jako hlavního inovačního centra republiky s očekávanými efekty spočívajícími zejména v lepším využití lidského potenciálu a jeho vědecko-výzkumné kapacity a zvýšení konkurenceschopnosti města a růstu významu Prahy v celoevropském měřítku.

SWOT analýza identifikovala tematickým cíli Konkurenceschopnost následující silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby.

silné stránky	slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • otevřené podnikatelské prostředí, • vysoké hodnocení investorské stability Prahy, • rozvinutá sféra soukromého podnikání, • stabilní a profesně pestrá nabídka na trhu práce, • nadprůměrná kvalifikace pracovní síly, • nízká nezaměstnanost, • rozsáhlý potenciál vědy, výzkumu a vzdělávání pro inovační roli Prahy, • dobrá dostupnost města pro většinu regionálního zázemí a dostatek prostoru na území města i v regionálním zázemí pro zajištění jeho funkcí a rozvoje, • existence koncepčního dokumentu o inovačním potenciálu Prahy, • dobrá pozice Prahy jako atraktivní turistické destinace, • kvalitní základní materiální vybavenost cestovního ruchu, • dlouhodobě vysoké hodnocení od renomovaných zahraničních ratingových agentur 	<ul style="list-style-type: none"> • problémové využití rozvojových příležitostí na místech bývalých výrobních a provozních areálů, • nedostatečné využití výzkumné a vývojové základny pro inovační funkci Prahy v celostátním měřítku i k řešení vlastních problémů města, • mezinárodně vnímané aspekty ohrožující renomé města (mj. korupce, kriminalita, nadbytečná byrokracie, obtížná orientace investorů při vstupu na pražský trh), • nedostatečné provázání vzdělávání s trhem práce a nízká zaměstnanost znevýhodněných skupin, chybějící pracovní síly v některých profesích, • jen částečně rozvinuté a informačně problémové vztahy správy města a potenciálních investorů, absence rozvojové agentury, doposud minimálně využití partnerství veřejného a soukromého sektoru, • přetrvávající problémy v oblasti podpory malého a středního podnikání, pasivita podnikatelských asociací při přípravě dokumentů rozvoje města,

	<ul style="list-style-type: none"> • malý důraz na dodržování principu udržitelnosti jako jednoho ze základních předpokladů dlouhodobého ekonomického rozvoje, • malá koordinace rozvojových záměrů Prahy a Středočeského kraje.
<p>příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímány vznik rozsáhlého ekonomického prostoru integrované Evropy, • příznivé klima k zabezpečení přitažlivého podnikatelského prostředí města, • využití dobré kvalifikace a flexibility pracovní síly i stále existujících komparativních výhod ve výši nákladů na živou práci, vznik silné motivující konkurence na trhu práce, • prosazení kvalitního partnerství veřejného a soukromého sektoru, • plné využití inovačního potenciálu města (urychlení transferu technologií a know-how, větší zapojení výzkumu alokovaného v Praze do řešení otázek rozvoje města, růst společenské zodpovědnosti města za výzkum), • využití zkušeností a příkladů dobré praxe zemí EU pro zvýšení konkurenceschopnosti města. 	<p>hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhoršení makroekonomického prostředí v rámci celého státu (i Evropy), které se odrazí v poklesu důvěry investorů i zájmu o alokaci jejich aktivit na území Prahy, • zhoršení podmínek podnikání ztěžující rozvoj malých a středních podniků, • nedostatečné zohlednění celostátního významu Prahy při přerozdělování veřejných zdrojů, • malá koordinace aktivit základny vzdělávání i výzkumu a uživatelské sféry, malá výtěžnost efektů z regionální koncentrace inovačních kapacit, • zhoršení situace na trhu práce v souvislosti s volným pohybem pracovní síly, nedostatečný postih „černého“ pracovního trhu, • nízká mobilita kvalifikované pracovní síly v rámci ČR a její nedostatek na pražském trhu práce.

Tematický okruh Konkurenceschopnost byl rozdělen na dva strategické cíle:

- K 1 Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity,
- K 2 Zajištění finančních zdrojů města pro realizaci strategických záměrů města.

Jejich jednotlivé hlavní úkoly na období 2009–2015 jsou analyzovány v samostatných kapitolách.

Realizace tematického okruhu Konkurenceschopnost se v rámci silných stránek snažila o další rozvoj podnikatelského prostředí, byly zahájeny kroky k postupnému využívání rozsáhlého potenciálu vědy, výzkumu a vzdělávání pro inovační roli Prahy (včetně aktualizace koncepčního dokumentu) a bylo zvýšeno dlouhodobě vysoké hodnocení města od zahraničních ratingových agentur. Naopak nebyla rozvíjena koordinovaná práce Prahy a Středočeského kraje s rozsáhlým prostorem na území města a v jeho zázemí.

Výše zmíněné slabé stránky se v období 2009–2015 nepodařilo eliminovat, a to ani v případě realizovaných projektů zaměřených na podporu malého a středního podnikání a péči o investory vstupující na pražský trh.

Příležitosti, resp. pozitivní vlivy ovlivňující realizaci tematického okruhu Konkurenceschopnost, byly ovlivněny propuknutím hospodářské krize v roce 2008. Ta zasáhla celý prostor integrované Evropy. V rámci České republiky sice můžeme hovořit o zachování přitažlivého podnikatelského prostředí Prahy, avšak ve středovýchodní Evropě Praze vyvstala konkurence v podobě Varšavy a Bratislavy. Jako nenaplněné příležitosti lze vnímat neprosazení kvalitního partnerství veřejného a soukromého sektoru a doposud nedostatečné využívání inovačního potenciálu města. Vínou hospodářské krize nebylo možno využít řady zkušeností a příkladů dobré praxe zemí EU pro zvýšení konkurenceschopnosti města, některé aktivity zahraničních měst se ve světle hospodářské krize ukázaly jako neživotné.

Dominantním negativním vlivem bylo zhoršení makroekonomického prostředí v rámci Evropy, avšak některé jeho vlivy je možné považovat za určitou „očistu“ mimořádně početné a členité podnikatelské struktury na území Prahy a vytváření přehlednějšího konkurenčního prostředí. Hrozbu nedostatečného zohlednění Prahy při přerozdělování veřejných – zejména evropských zdrojů – se podařilo částečně překonat nastavením operačních programů pro čerpání prostředků Evropské unie na období 2014–2020. Ostatní uváděné hrozby (malá koordinace aktivit mezi výzkumnou a aplikační sférou, malá výtěžnost efektů z regionální koncentrace inovačních aktivit, nedostatečný

postih „černého“ pracovního trhu, nízká mobilita kvalifikované pracovní síly v rámci ČR a její nedostatek na pražském trhu práce) se nedařilo překonávat. Je nutno dodat, že některé z těchto slabých stránek může samospráva ovlivňovat jen zprostředkovaně, případně pouze v omezeném rozsahu daném působením řady faktorů, mezi nimiž je Praha pouze jedním z mnoha.

2 Makroekonomické prostředí

Makroekonomický kontext je nezbytný pro pochopení hospodářské situace, v níž byla aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy 2008 připravována a následně realizována. Zatímco příprava aktualizace probíhala v období hospodářského růstu, realizace probíhala v době hospodářské krize (viz níže uvedené grafy).

Praha sice dlouhodobě zaujímá místo v první desítku regionů NUTS 2 podle hrubého domácího produktu na obyvatele v paritě kupní síly. Nejlepšího umístění (5. příčka) Praha dosáhla v roce 2007, od roku 2011 se drží na 9. příčce. Na úrovni regionů NUTS 3, jejichž vymezení mnohem více respektuje městské hranice, je porovnání realističtější, ale i v případě tohoto ukazatele se ukazují některé metodologické problémy a některé z nich jsou v neprospěch Prahy. Mezi regiony NUTS 3 se Praha v roce 2013 umístila až na 59. pozici (tj. na pozici odpovídající německým městům regionálního významu) (obr. 9), přičemž od roku 2010 zaostává za Varšavou a Bratislavským krajem (obr. 1). Rozdíl hodnot hrubého domácího produktu v paritě kupní síly na obyvatele v neprospěch Prahy činil v případě Bratislavského kraje 7 % (v roce 2014) a 13 % v případě Varšavy (v roce 2013). Umístění Prahy kolem první padesátky z cca 1 300 regionů NUTS 3 Evropské unie – a navzdory posunu Varšavy a Bratislavského kraje – lze přesto považovat za velmi dobré.

V případě ukazatele čistého disponibilního důchodu domácností na jednoho obyvatele v paritě kupní síly (obr. 2) Praha propadá až do druhé poloviny regionů NUTS 2 (155. místo v roce 2013 z celkového počtu 276 regionů)⁶, avšak je regionem soudržnosti s druhou nejvyšší hodnotou tohoto ukazatele v postkomunistických zemích (Bratislavským krajem byla Praha překonána v roce 2008). V ukazateli čistého disponibilního příjmu se v Praze v roce 2012 (oproti jejím konkurenčním městům vyjma budapeštského regionu) ještě projevoval zpožděný vliv problémů doprovázejících hospodářskou krizi⁷.

V roce 2015 v Praze sídlilo téměř 315 tisíc ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou (obr. 4). Zajímavým zjištěním je, že za období 2008–2015, tj. v době hospodářské recese, se počet aktivních ekonomických subjektů v Praze zvýšil o cca 58 tisíc, tj. o 23 % oproti výchozímu stavu. Zároveň rostla koncentrace sídla ekonomických subjektů do Prahy, v roce 2015 podíl aktivních ekonomických subjektů se sídlem v Praze dosáhl 22 %. U nových ekonomických subjektů sídlících v Praze jejich zastoupení vzrostlo z 22,7 % v roce 2008 na maximum 27,2 % v roce 2014 (v roce 2015 pak 26,3 %).⁸ Tyto skutečnosti lze ovšem také vysvětlit zvýšenou četností zahájení podnikání osobami propuštěnými ze zaměstnání anebo stahováním volné pracovní síly do měst, kde je obecně větší množství pracovních příležitostí (obr. 5).

Hlavní činnost nových ekonomických subjektů vzniklých v Praze v období 2008–2015 byla nejvíce zaměřena na velkoobchod kromě motorových vozidel, činnosti v oblasti nemovitostí, ostatní profesní, vědecké a technické činnosti, specializované stavební činnosti, činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů, stravování a pohostinství, právní a účetnické činnosti a maloobchod kromě motorových vozidel.

Kroky hl. m. Prahy mohou mít určitý vliv na ekonomické prostředí města, primární úlohu v jeho makroekonomickém vývoji však hraje pestrost zastoupených odvětví, robustnost hospodářské základny a zejména její výjimečné postavení v rámci České republiky, neboť je sídlem poboček a řady regionálních centrálních nadnárodních korporací.⁹ Zároveň trvale dobrá ekonomická situace nenuťtí politické vedení hl. m. Prahy věnovat se hluboce ekonomickému vývoji. Pozici hl. m. Prahy vůči ostatním regionům nenarušilo ani nastavení podpory ze strukturálních fondů Evropské unie, která dominantně směřovala do regionů. Nicméně pozice Prahy v ukazateli čistého disponibilního důchodu domácností může posloužit do jisté míry jako varování či jako důvod pro realizaci projektů zaměřených na péči hl. m. Prahy (a městských částí) o uspokojování potřeb svých občanů¹⁰.

⁶ V případě čistého disponibilního důchodu domácností Eurostat nepublikuje údaje na úrovni regionů NUTS 3.

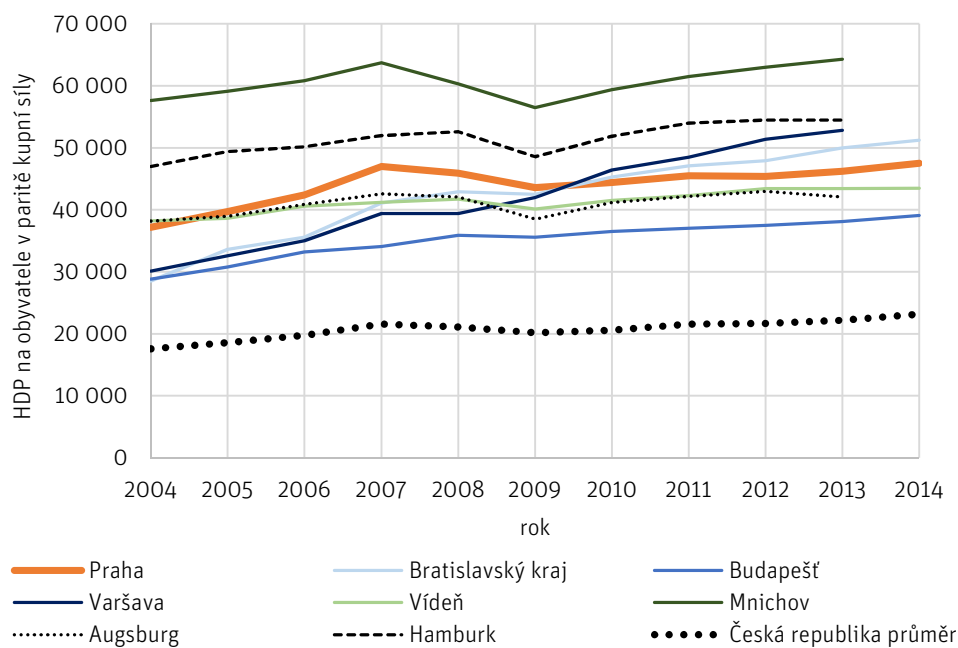
⁷ Podrobně viz Mejstřík, J.: Porovnání ekonomické výkonnosti Prahy a evropských regionů a příjmového rámce jejich obyvatel (podle územního vymezení EU NUTS). IPR Praha, Praha, 2015 (dostupné z www.iprpraha.cz/ekonomika)

⁸ Podrobně viz Mejstřík, J.: Struktura ekonomické základny hl. m. Prahy, porovnání některých ukazatelů s regiony a státy EU. IPR Praha, Praha 2016, 32 s. nebo Vojtěch, V.: Vývoj počtu nových ekonomických subjektů v Praze v letech 2009–2014 – porovnání s ostatními kraji ČR. IPR Praha, Praha 2015, 29 s. (dostupné z www.iprpraha.cz/ekonomika)

⁹ Porovnejte objem rozpočtu hlavního města Prahy celkem (cca 71 mld. Kč v roce 2015) a pražského hrubého domácího produktu (cca 1 bilion Kč v roce 2014).

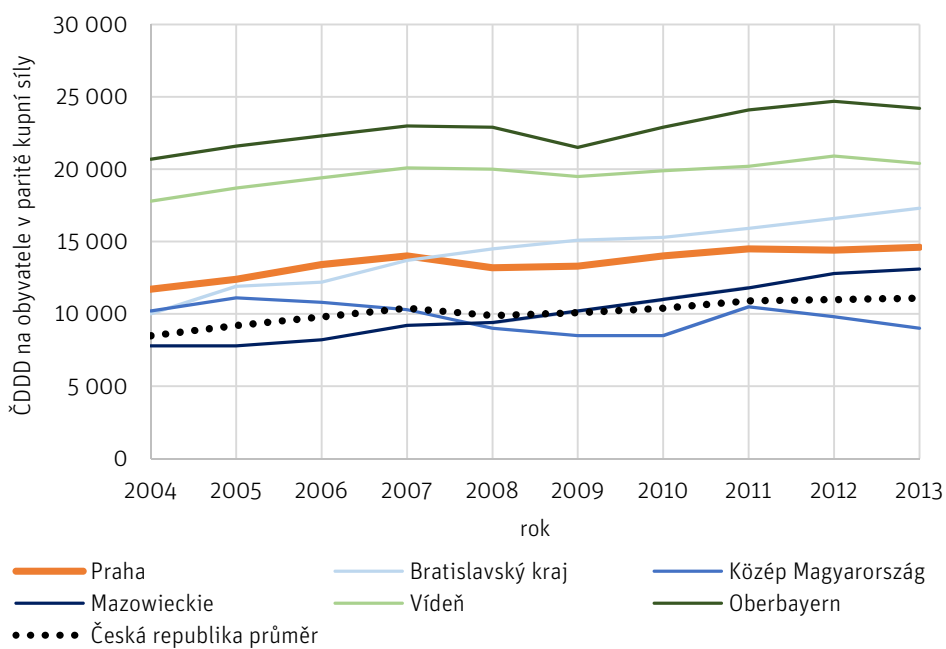
¹⁰ Jednou z úloh hl. m. Prahy a jejích městských částí je podle § 2, odst. 2. zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

Obrázek 1: Vývoj hrubého domácího produktu v paritě kupní síly na 1 obyvatele ve vybraných městech (regiony NUTS 3) v období 2004–2014

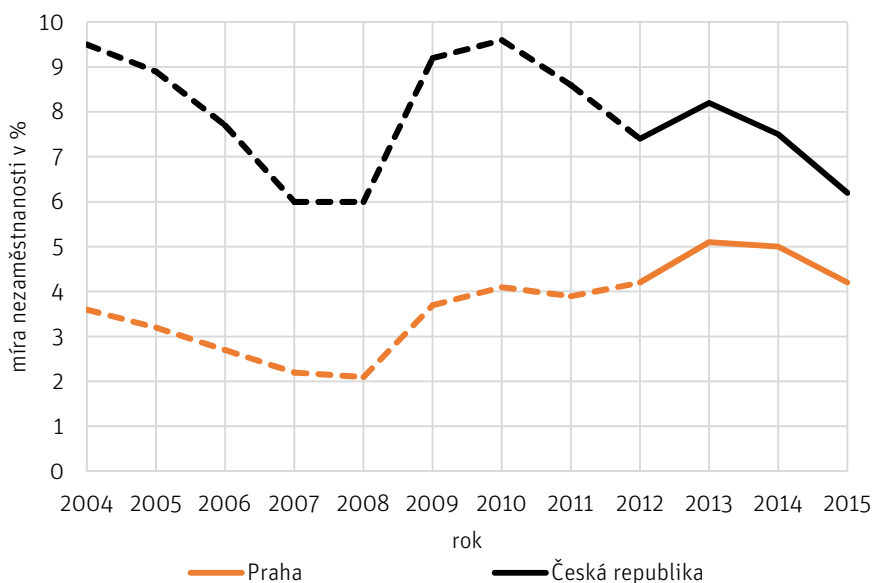
Zdroj: Eurostat

Obrázek 2: Čistý disponibilní důchod domácností v paritě kupní síly na 1 obyvatele ve vybraných regionech NUTS 2 v období 2004–2013

Zdroj: Eurostat

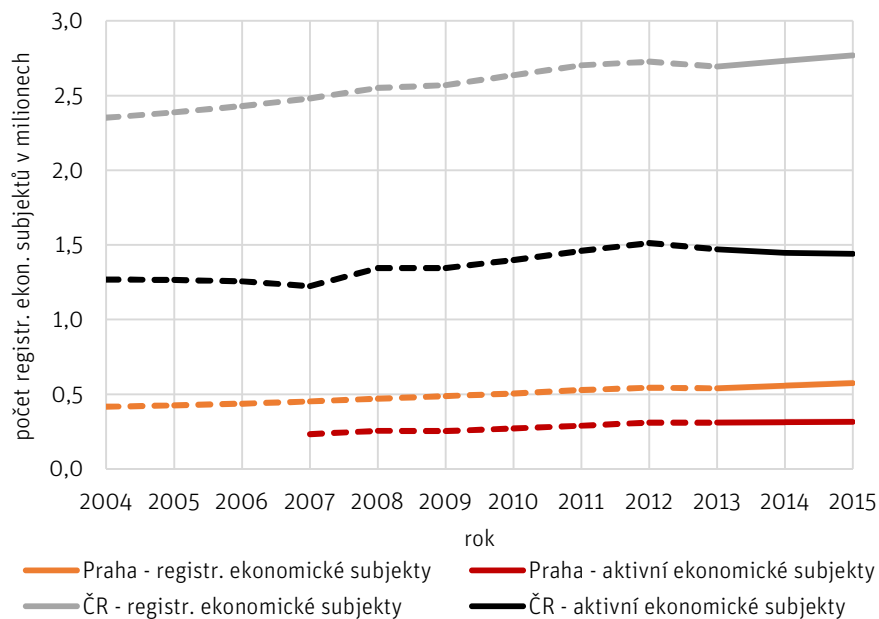
Obrázek 3: Míra nezaměstnanosti v Praze a České republice v období 31. 12. 2004–31. 12. 2015 v %

Poznámka: Od roku 2012 změna metodiky výpočtu míry nezaměstnanosti. Od roku 2012 je měřen podíl nezaměstnaných ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let. Původní ukazatel míry nezaměstnanosti poměřoval uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám.

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

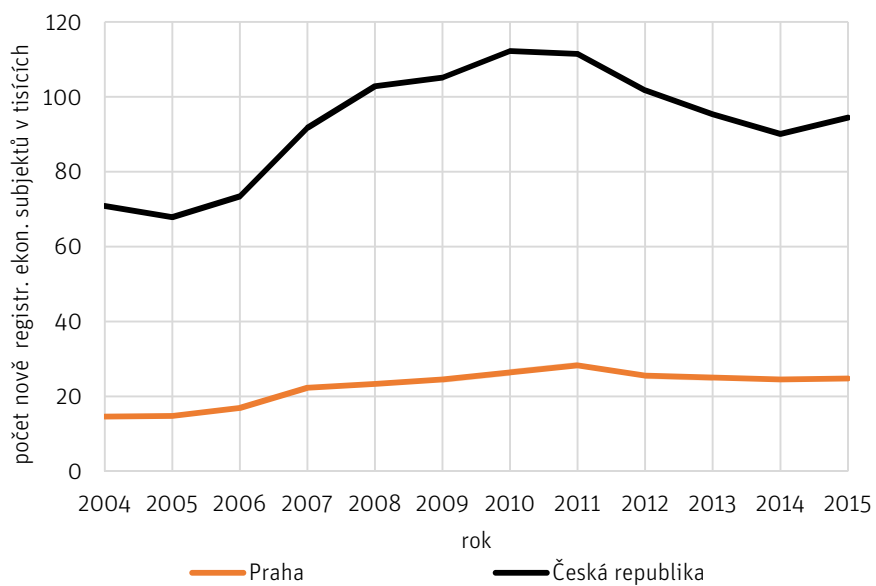
Obrázek 4: Registrované ekonomické subjekty v Praze a České republice v období 2004–2015

Poznámka: Vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky.

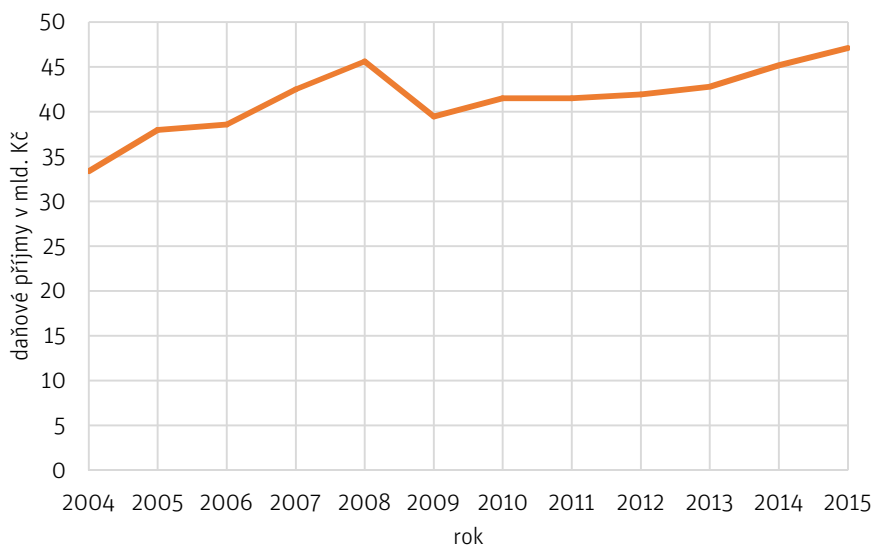
Zdroj: Český statistický úřad

Obrázek 5: Nově registrované ekonomické subjekty v Praze a České republice v období 2004–2015

Zdroj: Český statistický úřad

Obrázek 6: Daňové příjmy rozpočtu hl. m. Prahy celkem v letech 2004–2015

Zdroj: Magistrát hl. m. Prahy

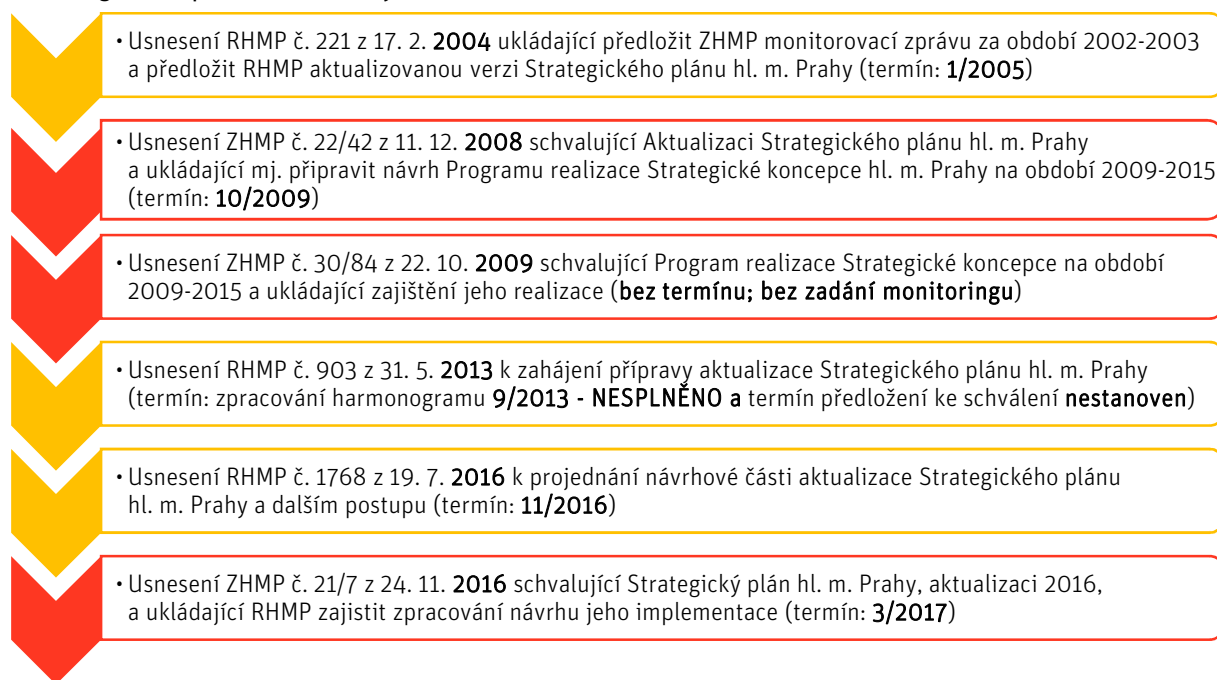
3 Institucionální prostředí

3.1 Kontext zadání Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015

Program realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 byl schválen v říjnu 2009 (obr. 7), přičemž Zastupitelstvo hl. m. Prahy¹¹ uložilo tehdejšímu radnímu pro územní rozvoj Martinu Langmajerovi zajištění realizace programu. Rada hl. m. Prahy ve svém navazujícím usnesení¹² uvedla, že „*Není třeba přijímat další opatření. Je řešeno vlastním usnesením.*“ a nestanovila žádný termín plnění. Tím byla implementace Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 jako celku vyňata z dohledu Zastupitelstva a Rady hl. m. Prahy. Ty pak následně individuálně řešily pouze dílčí obsažené projekty, nekontrolovaly plnění jednotlivých úkolů ani neuskutečňovaly monitoring programu podle v něm obsaženém harmonogramu.

Strategický plán se stal předmětem pozornosti Rady hl. m. Prahy znovu až v květnu 2013 (obr. 7), kdy bylo přijato usnesení k zahájení přípravy aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy.¹³ Toto usnesení však neobsahovalo žádný monitoring nebo vyhodnocení Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015, jako tomu bylo při zadání aktualizace strategického plánu v roce 2004.¹⁴

Obrázek 7: Chronologie vzniku Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 a Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016

3.2 Zastupitelstvo hl. m. Prahy a Rada hl. m. Prahy

Strategickým plánem hl. m. Prahy, aktualizací 2008 a navazujícím Programem realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 pronikla tři volební období Zastupitelstva hl. m. Prahy. V jednotlivých volebních obdobích se měnilo složení politické reprezentace města, zejména pak ve volebním období od roku 2014 (obr. 8).

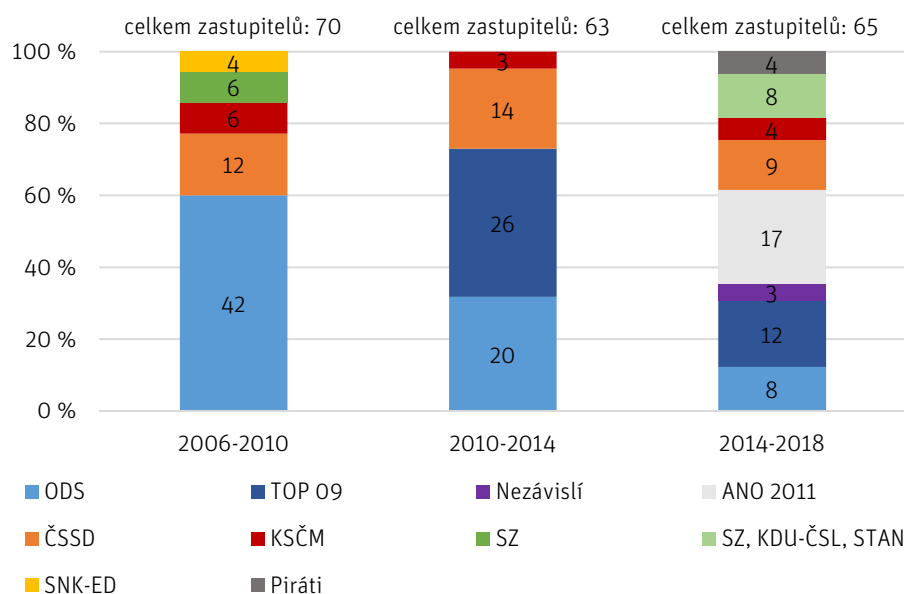
¹¹ Usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 30/84 ze dne 22. října 2009.

¹² Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1580 ze dne 27. října 2009.

¹³ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 903 z 31. května 2013.

¹⁴ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 221 ze dne 17. února 2004.

Obrázek 8: Složení Zastupitelstva hl. m. Prahy podle politických stran ve volebních obdobích 2006–2010, 2010–2014 a 2014–2018

Poznámka: Čísla udávají počet zastupitelů.

Zdroje: Magistrát hl. m. Prahy, ČSÚ

Údaje o politických stranách zastoupených v Radě hl. m. Prahy, o primátorech hl. m. Prahy a radních hl. m. Prahy majících v působnosti aktivity tematického okruhu Konkurenceschopnost v jednotlivých volebních obdobích jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka 1: Vývoj zastoupení politických stran v Radě hl. m. Prahy ve volebních obdobích 2006–2010, 2010–2014 a 2014–2018 s důrazem na radní hl. m. Prahy mající v působnosti aktivity tematického okruhu Konkurenceschopnost

Volební období (část)	Politické strany v Radě hl. m. Prahy	Primátor hl. m. Prahy	Radní hl. m. Prahy mající v působnosti aktivity tematického okruhu Konkurenceschopnost
11/2006–11/2010	ODS (do 12/2009 také Strana zelených a SNK-ED)	Pavel Bém (ODS)	Pavel Bém (ODS), primátor; Pavel Klega (ODS), náměstek primátora a radní pro oblast hospodářské politiky; Markéta Reedová (SNK-ED), náměstkyně primátora pro oblast evropských fondů, zahraničních vztahů a protikorupčních opatření (do 12/2009); Milan Richter (ODS), náměstek primátora pro oblast evropských fondů, protikorupční politiky a informatiky (od 12/2009)
11/2010–11/2011	ODS a ČSSD	Bohuslav Svoboda (ODS)	Bohuslav Svoboda (ODS), primátor (věda a výzkum); Aleksandra Udženija (ODS), radní pro majetek a podporu podnikání (mj. se zaměřením na podporu malého a středního podnikání); Petr Dolínek (ČSSD), radní pro sociální politiku, bydlení a evropské fondy
11/2011–5/2013	ODS a TOP 09	Bohuslav Svoboda (ODS)	Bohuslav Svoboda (ODS), primátor (věda a výzkum);

Volební období (část)	Politické strany v Radě hl. m. Prahy	Primátor hl. m. Prahy	Radní hl. m. Prahy mající v působnosti aktivitu tematického okruhu Konkurenceschopnost
			Aleksandra Udženija (ODS), radní pro majetek a podporu podnikání (mj. se zaměřením na podporu malého a středního podnikání); Eva Vorlíčková (tehdy TOP 09, nyní nestr.), radní pro informatiku a evropské fondy
6/2013–11/2014	TOP 09 a ODS	Tomáš Hudeček (tehdy TOP 09, nyní nestr.)	Eva Vorlíčková (tehdy TOP, nyní nestr.), radní pro informatiku a evropské fondy; Jan Vašíček (TOP 09), radní pro majetek a podporu podnikání (mj. se zaměřením na podporu malého a středního podnikání); Ludmila Štvánová (TOP 09), radní pro školství a vědu a výzkum
11/2014–2018	ANO 2011, ČSSD, Strana zelených, KDU-ČSL a Starostové a nezávislí	Adriana Krnáčová (ANO 2011)	Adriana Krnáčová (ANO 2011), primátorka (věda, výzkum a inovace); Michal Hašek (do 10/2015; ANO 2011), Karel Grabein Procházka (od 4/2016; ANO 2011), radní pro správu majetku a majetkové podíly (mj. v jeho gesci oblast podpory podnikání se zaměřením na podporu malého a středního podnikání); Petr Dolínek (ČSSD), náměstek primátorky a radní pro dopravu a evropské fondy (od 10/2015 do 5/2016 pak mj. radní pro dopravu a evropské fondy, školství a sociální politiku), Irena Ropková (ČSSD), radní pro školství a evropské fondy (od 5/2016)

Zdroje: Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015, usnesení RHMP č. 1946 ze dne 3. 12. 2010, usnesení RHMP č. 1915 ze dne 25. 11. 2011, usnesení RHMP č. 1093 ze dne 20. 6. 2013, usnesení RHMP č. 3046 ze dne 27. 11. 2014, usnesení RHMP č. 2596 ze dne 23. 10. 2015, usnesení RHMP č. 1033 ze dne 3. 5. 2016

Následující tabulka podrobně popisuje náplň kompetencí v jednotlivých volebních obdobích u těch radních, do jejichž gesce spadalo naplňování tematického okruhu Konkurenceschopnost. Základním poznatkem vyplývajícím z této tabulky je, že **po roce 2010 zanikla agenda radního pro hospodářskou politiku včetně řady specifických aktivit a naopak nově vznikla kompetence pro výzkum, vývoj a inovace a pro podporu podnikání**. Věda a výzkum byla s výjimkou období od července 2013 do listopadu 2014 v gesci primátora hl. m. Prahy. Podpora podnikání (se zaměřením na podporu malého a středního podnikání) byla v gesci řadových radních; obdobná situace byla i u evropských fondů s výjimkou podzimu 2015 až jara 2016, kdy byly v gesci náměstkyně primátorky. Podpora rozvoje inovačních technologií byla mezi listopadem 2010 a listopadem 2014 v gesci radního pro majetek a podporu podnikání, od listopadu 2014 je v gesci primátorky. Od listopadu 2010 od listopadu 2014 byl součástí oblasti podpory podnikání také „rozvoj nevyužitých a zanedbaných území v rámci hl. m. Prahy“; od listopadu 2014 je tato agenda v gesci náměstkyně primátorky pro územní rozvoj a územní plán. Za povšimnutí také stojí, že kompetence radních v oblasti vědy, výzkumu a inovací a v oblasti podpory podnikání nejsou v příslušných usneseníh příliš upřesněny, zatímco například v oblasti evropských fondů jsou definovány konkrétněji podle aktuálních úkolů a fází programovacího cyklu (viz dále tabulku č. 2).

Tabulka 2: Konkrétní náplň gescí majících vztah k tematickému okruhu Konkurenceschopnost a jejich vývoj ve volebních obdobích 2006–2010, 2010–2014 a 2014–2018

Volební období	Náplň gescí majících vztah k tematickému okruhu Konkurenceschopnost
11/2006–11/2010	Oblast hospodářské politiky se zaměřením na <ul style="list-style-type: none"> • zájmy hl. m. Prahy ve vztahu k resortním ministerstvům,

Volební období	Náplň gescí majících vztah k tematickému okruhu Konkurenceschopnost
	<ul style="list-style-type: none"> • svěřování majetku hl. m. Prahy městským částem vč. předkládání záměrů vyplývajících z oznamovací povinnosti orgánů městských částí při jejich majetkoprávních úkonech, • úplatné převody vedoucí ke sjednocování vlastnictví v území s cílem efektivního rozvoje města, • ekonomické využití rozvojových lokalit hl. m. Prahy, • přípravu a spolupráci na tvorbě investičního výhledu hl. m. Prahy, • spolupráci při tvorbě rozpočtu hospodářské činnosti hl. m. Prahy, • správu akciového portfolia hl. m. Prahy, • plnění úkolů vyplývajících pro hl. m. Prahu z tzv. restitučních zákonů ve vztahu k oprávněným fyzickým a právníckým osobám, • správu městského nemovitého majetku, • obchodně ekonomické aktivity investorů na území hl. m. Prahy. <p>Oblast fondů Evropské unie se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • čerpání prostředků z Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a přípravu dokumentů souvisejících s čerpáním prostředků. • na infrastrukturní podporu čerpání z dalších zdrojů Evropské unie a jiných fondů (od prosince 2009).
11/2010–11/2011	<p>Oblast vědy a výzkumu se zaměřením</p> <ul style="list-style-type: none"> • na problematiku podpory vědeckovýzkumných institucí, • spolupráci se státními subjekty, občanskými strukturami, univerzitami a vysokými školami v otázkách vědy a výzkumu. <p>Oblast evropských fondů se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • snahu získat i prostředky z dalších fondů kromě OPPA a OPPK, úspěšné dokončení realizace a implementace OPPA a OPPK z pozice řídicího orgánu. <p>Oblast podpory podnikání se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • podporu malého a středního podnikání, • rozvoj nevyužitých a zanedbaných území v rámci hl. m. Prahy, • podporu rozvoje inovačních technologií.
11/2011–5/2013	<p>Oblast vědy a výzkumu se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • problematiku podpory vědeckovýzkumných institucí, • spolupráci se státními subjekty, občanskými strukturami, univerzitami a vysokými školami v otázkách vědy a výzkumu. <p>Oblast evropských fondů se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • snahu získat i prostředky z dalších fondů kromě OPPA a OPPK, • úspěšné dokončení realizace a implementace OPPA a OPPK z pozice řídicího orgánu. <p>Oblast podpory podnikání se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • podporu malého a středního podnikání, • tržní řád, • rozvoj nevyužitých a zanedbaných území v rámci hl. m. Prahy, • podporu rozvoje inovačních technologií.
6/2013–11/2014	<p>Oblast vědy a výzkumu se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • problematiku podpory vědecko-výzkumných institucí, • spolupráci se státními subjekty, občanskými strukturami, univerzitami a vysokými školami v otázkách vědy a výzkumu. <p>Oblast evropských fondů se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajištění úspěšného čerpání dotací z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu v rámci OPPA a OPPK v programovém období Evropské unie 2007–2013, • úspěšné dokončení implementace pražských operačních programů v programovém období Evropské unie 2007–2013, • aktivní vyhledávání možností pro získávání evropských dotací z jiných dotačních titulů Evropské unie pro hl. m. Prahu, • přípravu čerpání finančních prostředků v příštím programovém období Evropské unie 2014–2020 vč. vydefinování a analýzy prioritních oblastí, vytvoření jednoho multifondového pražského

Volební období	Náplň gescí majících vztah k tematickému okruhu Konkurenceschopnost
	<p>operačního programu, nastavení jednoduchých pravidel pro čerpání dotací a přípravy a odsouhlasení implementační struktury.</p> <p>Oblast podpory podnikání se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • podporu malého a středního podnikání, • rozvoj nevyužitých a zanedbaných území v rámci hl. m. Prahy • podporu inovačních technologií.
11/2014–2018	<p>Oblast vědy, výzkumu a inovací se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • problematiku podpory vědecko-výzkumných institucí, • spolupráci se státními subjekty, občanskými strukturami, univerzitami a vysokými školami v otázkách vědy a výzkumu, • podporu rozvoje inovačních technologií. <p>Oblast evropských fondů se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • úspěšné dokončení implementace pražských operačních programů v programovém období Evropské unie 2007-2013, • zajištění úspěšného čerpání dotací z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu v rámci multifondového Operačního programu Praha – pól růstu v programovém období Evropské unie 2014-2020, • aktivní vyhledávání možností pro získávání evropských dotací z jiných dotačních titulů Evropské unie pro hl. m. Prahu, • přípravu čerpání finančních prostředků Evropské unie v období po roce 2021. <p>.</p> <p>Oblast podpory podnikání se zaměřením na</p> <ul style="list-style-type: none"> • podporu malého a středního podnikání.

Zdroje: Usnesení RHMP č. 1717 ze dne 12. 12. 2006, usnesení RHMP č. 2039 ze dne 22. 12. 2009, usnesení RHMP č. 1946 ze dne 3. 12. 2010, usnesení RHMP č. 1915 ze dne 25. 11. 2011, usnesení RHMP č. 1093 ze dne 20. 6. 2013, usnesení RHMP č. 1033 ze dne 3. 5. 2016¹⁵

Výbory Zastupitelstva hl. m. Prahy

Poradní sbor zastupitelstva, který se zabýval záležitostmi souvisejícími s tematickým okruhem Konkurenceschopnost nesl ve volebním období 2006–2010 pojmenování Výbor hospodářské politiky HMP, mezi roky 2010 a 2011 Výbor pro hospodářskou politiku a informatiku ZHMP, od roku 2012 do června 2013 Výbor pro hospodářskou politiku a od července 2013 do srpna 2014 Výbor pro hospodářskou politiku a majetek. Se změnou názvu výboru se také měnila náplň jeho činnosti a rozsah jejích dopadů.

Zejména Výbor hospodářské politiky ve funkčním období do roku 2010 řešil problematiku mající širší dopad na makroekonomiku hl. m. Prahy, např. příprava zřízení Regionální rozvojové agentury hl. m. Prahy, hospodaření s prostředky Evropské unie a předkládání projektových žádostí v návaznosti na plánovací dokumenty hl. m. Prahy, informace k dluhové službě, projekty záměru zpoplatnění vjezdu vozidel do centra Prahy či projekt urbanistického rozvoje území Rohanského ostrova. Řešeny byly i problematika hospodaření společností s majetkovou účastí hl. m. Prahy, (např. Kongresového centra Praha, a. s., Pražské vodohospodářské společnosti a. s. apod.), příspěvkových organizací hl. m. Prahy (např. Pražské informační služby) a hospodaření hl. m. Prahy se svým majetkem (např. vymáhání pohledávek z uzavřených smluv, informování o nájemci Výstaviště Praha).

Ve výborech následujících po roce 2010 byla správa městského majetku (zejména nemovitostí) jejich dominantní agendou. Ve volebním období 2014–2018 ekvivalent výboru pro hospodářskou politiku (v podobě známé před rokem 2010) v Zastupitelstvu hl. m. Prahy neexistuje; od prosince 2014 agendu majetku řeší Výbor pro správu majetku a majetkové podíly ZHMP.

¹⁵ Pro přehlednost jsou vynechána usnesení RHMP č. 3046 ze dne 27. 11. 2014, č. 2596 ze dne 23. 10. 2015 a č. 381 ze dne 22. 2. 2016 a uvedeno je pouze platné znění kompetencí radních ve stávajícím volebním období.

Komise Rady hl. m. Prahy

Poradní orgány rady jsou v čase poměrně proměnlivé a po volbách jsou standardně vždy zrušeny a zakládány znovu. Pro ilustraci toho, jaká byla některým tématům blízkým tematickému okruhu Konkurenceschopnost věnována pozornost, uvádíme pouze přehled vybraných komisí rady v období 2009-2015 (viz tabulku č. 3).

Tabulka 3: Komise zřízené Radou hl. m. Prahy mající vztah k tematickému okruhu Konkurenceschopnost a jejich vývoj ve volebních obdobích 2006–2010, 2010–2014 a 2014–2018

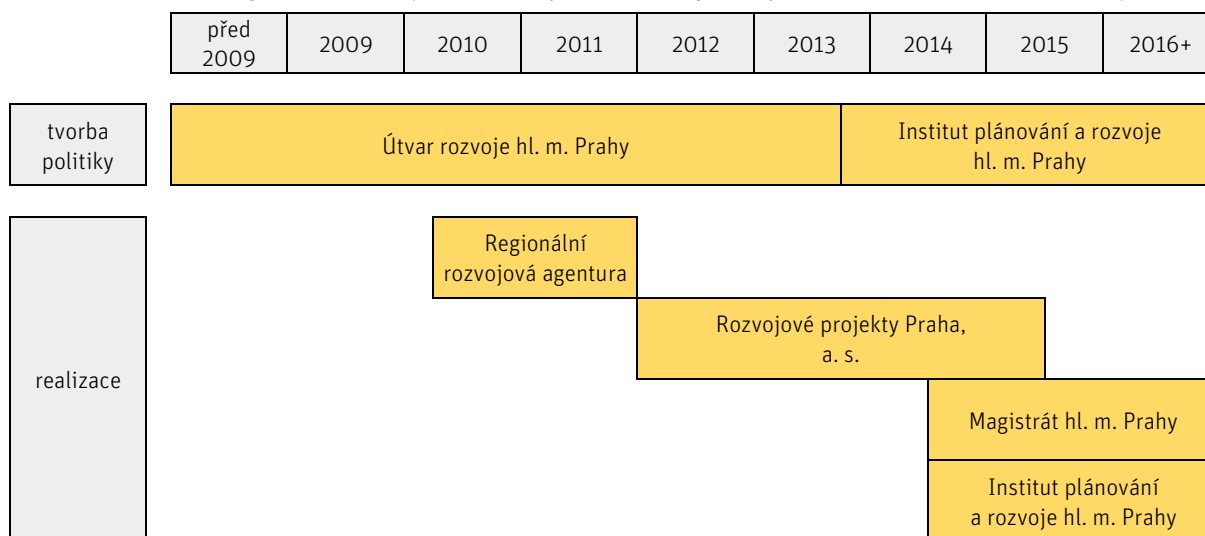
11/2006–11/2010	11/2010–11/2011	11/2011–5/2013	6/2013–11/2014	11/2014–2018
<i>Komise Rady HMP pro transparentní veřejnou správu</i> Inventarizační komise RHMP Majetková komise RHMP	Inventarizační komise RHMP Komise RHMP pro výběr ředitele příspěvkové organizace Regionální rozvojová agentura HMP Komise RHMP Pražská expertní skupina pro soudržnost	Inventarizační komise RHMP Komise RHMP Pražská expertní skupina pro soudržnost Majetková komise RHMP <i>Komise RHMP pro územní plán a jeho změny</i>	Inventarizační komise RHMP Komise RHMP pro kontrolu a zefektivnění hospodářské činnosti HMP Komise RHMP pro odborné hodnocení žádostí o inovační vouchery <i>Komise RHMP pro územní plán a jeho změny</i> Majetková komise RHMP	Inventarizační komise RHMP Komise RHMP pro legislativu a právo <i>Komise RHMP pro dokončení návrhu Územního plánu hl. m. Prahy (Metropolitního plánu)</i> <i>Komise RHMP pro ICT</i> <i>Komise RHMP pro změny územního plánu hl. m. Prahy</i> Majetková komise RHMP

Zdroj: Usnesení RHMP č. 40 ze dne 16. 1. 2007, usnesení RHMP č. 253 ze dne 27. 2. 2007, usnesení RHMP č. 575 ze dne 3. 5. 2011, usnesení RHMP č. 92 ze dne 31. 1. 2012, usnesení RHMP č. 302 ze dne 20. 3. 2012, usnesení RHMP č. 354 ze dne 27. 3. 2012, usnesení RHMP č. 1235 ze dne 23. 7. 2013, usnesení RHMP č. 2249 ze dne 26. 11. 2013, usnesení RHMP č. 452 ze dne 10. 3. 2015, usnesení RHMP č. 455 ze dne 10. 3. 2015, usnesení RHMP č. 527 ze dne 17. 3. 2015

3.3 Magistrát a městské organizace

Pražská samospráva se dlouhodobě zabývá ekonomickým rozvojem v oblasti koncepční činnosti, nicméně teprve v reakci na Program realizace strategické koncepce podniklo kroky ke vzniku organizačního zajištění realizace stanovených cílů (viz schéma č. 1).

Schéma 1: Přehled organizačního zajištění tvorby a realizace politiky v oblasti ekonomického rozvoje

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.1 Tvorba politiky

Útvar rozvoje hl. m. Prahy

Příspěvková organizace hlavního města Prahy (fungující jako samostatná organizace od 3/2005, poté od 11/2013 pod názvem Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy – viz též dále) byla jediným pracovištěm samosprávy, které koncepčně pracovalo s tématem ekonomického rozvoje. Toto téma její Odbor strategické koncepce zapracovával do strategických plánů, ale také do programových dokumentů k politice soudržnosti EU, které zpracovával od roku 2002, případně do dalších dokumentů, na kterých se podílel, např. v projektu BRIS – Bohemian Regional Innovation Strategy vznikla Regionální inovační strategie Prahy. Tu však orgány města neprojednávaly. Teprve v roce 2014 schválilo ZHMP Regionální inovační strategii hl. m. Prahy. Dlouhou dobu však chybělo odpovídající pracoviště zabývající se realizací navrhovaných politik, jako je tomu běžně v jiných krajích ČR a zahraničních regionech.

3.3.2 Realizace politiky

Rozvojové projekty Praha, a.s.

Společnost byla zapsána do obchodního rejstříku 2. března 1998 pod obchodní firmou TCP – Vidoule, a.s. Stávající obchodní firmu má společnost od 13. července 2011. Hlavní město Praha se v květnu 2012 stalo jejím jediným akcionářem, poněvadž odkoupilo 1,9% podíl společnosti TRADE CENTRE PRAHA a. s.¹⁶

Akciová společnost Rozvojové projekty Praha, a.s., v důsledku zrušení Regionální rozvojové agentury hl. m. Prahy¹⁷ převzala část jejího předmětu podnikání (druhou část převzal Magistrát hl. m. Prahy). Podle podnikatelského plánu společnosti Rozvojové projekty Praha, a.s.,¹⁸ základními směry předmětu podnikání byly:

- program podpory podnikání na území hl. m. Prahy Akcelerace,
- realitní a developerská činnost,
- vyčlenění projektu Botanica Vidoule do dceřiné společnosti,
- ICT projekty.

Podnikatelský plán 2014+¹⁹ počítal s ukončením činnosti společnosti v oblasti podpory podnikání a ICT projektů, a to na základě zájmu města řešit ji prostřednictvím svých útvarů.

Oddělení strategie a podpory podnikání

Z podnětu radního Jana Vašíčka Rada hl. m. Prahy schválila²⁰ s účinností od 1. října 2013 zřízení nového Oddělení podpory podnikání a inovací v Odboru majetkových účastí Magistrátu hl. m. Prahy (OMU). Zároveň s tím byl změněn název Odboru majetkových účastí Magistrátu hl. m. Prahy na Odbor podnikatelských aktivit Magistrátu hl. m. Prahy (OPA). Oddělení podpory podnikání a inovací získalo úlohu koordinačního útvaru města pro oblast podpory podnikání a inovací na jeho území, do jeho gesce spadala příprava podkladů pro věcně příslušného radního, koordinace veškerých procesů týkajících se oblasti podnikání a inovací, analyzování oblasti podpory podnikání a inovací, analyzování nových trendů v dané oblasti, monitorování cílů v této oblasti, či navrhování nástrojů řešení zjištěných problémů a bariér pro podnikání v hlavním městě. K personálnímu obsazení tohoto oddělení byla vytvořena 4 systemizovaná pracovní místa. Důvodem zřízení oddělení podpory podnikání a inovací bylo naplnění tehdejšího programového prohlášení Rady hl. m. Prahy (ve funkčním období červen 2013–listopad 2014) s tím, že OPA MHMP bude koordinovat činnosti v oblasti spolupráce na projektech podpory podnikání české vlády a příslušných ministerstev, přípravy dotačních titulů pro čerpání evropských peněz pro oblast podpory podnikání, vědy, výzkumu a inovací a přípravy koncepce podpory podnikání na území hl. m. Prahy.

¹⁶ Podrobněji viz usnesení Rady hl. m. Prahy č. 487 ze dne 24. dubna 2012 k návrhu na odkoupení minoritního podílu ve společnosti Rozvojové projekty Praha, a.s., od společnosti TRADE CENTRE PRAHA a.s.

¹⁷ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1710 ze dne 1. listopadu 2011.

¹⁸ Schválený usnesením Rady hl. m. Prahy č. 984 ze dne 26. června 2012.

¹⁹ Schválený usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1188 ze dne 3. června 2014.

²⁰ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1599 ze dne 10. září 2013.

S účinností od 1. dubna 2015 bylo převedeno Oddělení podpory podnikání a inovací z Odboru podnikatelských aktivit Magistrátu hl. m. Prahy do Odboru evidence, správy a využití majetku Magistrátu hl. m. Prahy (SVM) a změněn jeho název na Oddělení strategie a podpory podnikání. Zároveň byl s účinností od 1. dubna 2015 zrušen Odbor podnikatelských aktivit Magistrátu hl. m. Prahy (Oddělení sekretariátu bylo zrušeno, činnosti a zaměstnanci Oddělení majetkových účastí byli delimitováni do Oddělení správy akciového portfolia v Odboru rozpočtu Magistrátu hl. m. Prahy).²¹

V Odboru evidence, správy a využití majetku Magistrátu hl. m. Prahy se Oddělení strategie a podpory podnikání týkají zejména tyto úkoly:²²

- oddělení je svodným a koordinačním pracovištěm Magistrátu hl. m. Prahy zastřešujícím oblast podpory podnikání a inovací v rámci hlavního města Prahy,
- příprava ve spolupráci s Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy přehledu rozvojových území v hlavním městě ve smyslu naplňování záměrů hl. m. Prahy,
- příprava podkladů pro věcně příslušného člena Rady hl. m. Prahy pro oblast podnikání a inovací,
- koordinace procesů v rámci podpory podnikání a inovací uvnitř Magistrátu hl. m. Prahy a organizací, jejichž zřizovatelem či vlastníkem je hl. m. Praha, na vnější úrovni (např. s relevantními resorty, úřady státní správy, soukromým sektorem),
- zajištění komunikace v oblasti podpory podnikání a inovací s externími partnery, zejména orgány státní správy, a organizace komunikace mezi klíčovými organizacemi v rámci podpory podnikání a inovací a odbory Magistrátu hl. m. Prahy, příprava podkladů pro jednání,
- koordinace aktualizace a optimalizace klíčových městských strategických dokumentů v oblasti podpory podnikání a inovací a monitorování plnění cílů z těchto dokumentů,
- zpracování a koordinace analýz podpory podnikání a inovací, zejména ve srovnatelných zahraničních městech,
- zajištění aktualizace a koordinace stávajících projektů podpory podnikání a inovací v rámci hl. m. Prahy, zadání nových projektů,
- koordinace přípravy podkladů pro vnější prezentaci a marketing hl. m. Prahy v oblasti podnikání, investic a inovací a zajištění prezentace investičních příležitostí pro potenciální investory,
- koordinace přípravy podkladů pro podporu podnikání a inovací v rámci nakládání s nemovitým majetkem hlavního města Prahy,
- provádění vyhodnocování administrativních nároků a dalších bariér podnikání a inovací a navrhuje nástroje řešení zjištěných problémů a bariér v hlavním městě Praze a dále navrhuje náměty pro další oblasti související s podporou podnikání,
- správa kontaktního centra podpory podnikání a inovací.

Vznik tohoto oddělení byl pro tematický okruh K zásadní organizační změnou, neboť poprvé ve sledovaném období vznikla přímo na MHMP organizační složka výslovně se zabývající podporou podnikání a inovací, která koordinuje a monitoruje ostatní složky samosprávy aktivní v této oblasti. S účinností od 1. ledna 2017 bylo Oddělení strategie a podpory podnikání převedeno do Odboru projektového řízení Magistrátu hl. m. Prahy (PRI). K 30. dubnu 2017 má oddělení 5 tabulkových pracovních míst.

Kancelář inovační politiky v Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy

Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR Praha) vznikl v roce 2013 transformací z dřívějšího Útvaru rozvoje hl. m. Prahy²³. Při transformaci došlo k přeměně Odboru strategické koncepce na Sekci strategií a politik a změnám její vnitřní struktury. Došlo ke vzniku Kanceláře výzkumu, vývoje a inovací, později nazvané Kancelář inovační politiky.

Úlohou Kanceláře inovační politiky je:

- zajišťovat strategickou a koncepční agendu v oblasti inovační politiky města,

²¹ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 528 ze dne 17. března 2015.

²² Dle usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1621 ze dne 30. června 2015.

²³ Zřizovací listinu IPR Praha schválilo Zastupitelstvo hl. m. Prahy usnesením č. 32/2 ze dne 7. listopadu 2013.

- zpracovávat Regionální inovační strategii hl. m. Prahy a její akční plán a za tím účelem zajišťovat potřebnou analytickou činnost,
- podílet se na přípravě a realizaci opatření a projektů v oblasti podpory výzkumu, vývoje, inovací a podnikání, při tom působit jako odborný partner Magistrátu hl. m. Prahy,
- spolupráce s Magistrátem hl. m. Prahy v oblasti politiky soudržnosti Evropské unie na tvorbě programových dokumentů a formulaci relevantních výzev operačních programů,
- pro potřeby své činnosti rozvíjet kontakty s externími partnery, jako jsou vysoké školy, výzkumné organizace, podniky a další subjekty z oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

K 30. září 2016 měla kancelář inovační politiky 4 tabulková pracovní místa.

V současné době tak Kancelář inovační politiky a výše zmíněné oddělení, resp. odbor Magistrátu hl. m. Prahy plní roli samostatné výkonné organizace typu rozvojové agentury, inovačního centra apod.

Regionální rozvojová agentura hl. m. Prahy

Viz hodnocení projektů v kapitole 4.1.3 níže.

3.4 Ostatní subjekty

Rada hospodářské a sociální dohody hl. m. Prahy

Viz hodnocení projektů v kapitole 4.1.3 níže.

Pražská rada pro výzkum a ekonomiku (PRVEK) a Pražská inovační rada

Viz hodnocení projektů v kapitole 4.1.3 níže.

4 Analýza

4.1 Strategický cíl K 1 Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity

Strategický cíl byl zaměřen na naplňování úlohy Prahy jako inovačního a iniciačního centra republiky při využití nadprůměrné kvalifikace jeho obyvatel a informačních technologií za těchto předpokladů: dokončení restrukturalizace jako hlavní podmínka zvýšení výkonnosti a efektivnosti města, rozsáhlá základna výzkumu, vývoje a vzdělávání jako motor rozvoje znalostní ekonomiky a služeb, nezastupitelná role města v prosazování nových trendů přijatých v rámci Evropské unie na období 2007–2013.

Zmíněny byly i význam dalšího zlepšování pověsti Prahy jako dobrého partnera, zajištění příznivého (motivujícího a atraktivního) podnikatelského prostředí, tvorby odpovídající stabilní a funkční institucionální struktury a prosazení nové kvality partnerství veřejného a soukromého sektoru. Tomu pak odpovídá struktura úkolů.

Hlavní úkoly strategického cíle K 1 byly:

- A. Rozvojová agentura hl. m. Prahy,
- B. Městský program podpory podnikání,
- C. Projekt partnerství,
- D. Regionální rada pro výzkum a inovace,
- E. Katalog investičních příležitostí na území hl. m. Prahy,
- F. Komplexní analýza životní úrovně obyvatel,
- G. Analýza a návrh řešení problémů na pražském trhu práce.

4.1.1 Shrnutí úkolů

Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy odhadoval hrubé **finanční náklady** realizace strategického cíle K 1 na 1,48 mld. Kč. Ve skutečnosti bylo z rozpočtu hl. m. Prahy na realizaci úkolů ve strategickém cíli K 1 čerpáno cca 267 mil. Kč. Z rozpočtu Evropské unie na realizaci projektů souvisejících s podporou podnikání v Operačním programu Praha-Konkurenceschopnost, oblastech podpory 3.1 a 3.3, a Operačním programu Praha-Adaptabilita, prioritní ose 1, bylo čerpáno celkem cca 1,7 mld. Kč. Pro srovnání spolufinancování soukromých subjektů činilo 454 mil. Kč²⁴. Podrobný rozpis udává tabulka č. 4, přičemž v případě městských prostředků jde o běžné výdaje Magistrátu hl. m. Prahy a Útvaru rozvoje hl. m. Prahy (nynějšího Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy) (tab. 4).

Tabulka 4: Finanční náklady realizace strategického cíle K 1 Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity

Hlavní úkol	Hrubý odhad finančních nákladů v Programu realizace Strategické koncepce v mil. Kč	Dosažené náklady za období 2009–2015 v mil. Kč
K 1.A Rozvojová agentura hl. m. Prahy	250	12,5
K 1.B Městský program podpory podnikání	1 150	2 037 (z toho hl. m. Praha 230 ²⁵ , státní rozpočet ČR 110, Evropská unie 1 697)
K 1.C Projekt partnerství	10	do 1
K 1.D Regionální rada pro výzkum a inovace	30	20
K 1.E Katalog investičních příležitostí na území hl. m. Prahy	20	0
K 1.F Komplexní analýza životní úrovně obyvatel	2,5	do 2,5
K 1.G Analýza a návrh řešení problémů na pražském trhu práce	2	do 1
Celkem strategický cíl K 1	1 480	2 074

Zdroje: vlastní šetření IPR Praha, Magistrát hl. m. Prahy

Z tabulky doporučených **ukazatelů hodnocení** strategického cíle K 1 (tab. 5) vyplývá, že doporučené hodnoty počtu projektů na podporu realizace malého a středního podnikání a na podporu kooperace mezi podniky a výzkumnými organizacemi byly překonány.

Počet pracovních míst v malých a středních podnicích pro osoby s obtížným umístěním na trhu práce se nepodařilo zjistit. Hl. m. Praha je od roku 2011 partnerem Nadačního fondu pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením při realizaci projektu ochranná známka „Práce postižených.“²⁶ V hl. m. Praze získalo licenci k užívání ochranné známky „Práce postižených“ 7 subjektů, přičemž jednou z podmínek získání této licence je zaměstnávání minimálně 50 % osob se zdravotním postižením. Závěrečná zpráva o realizaci Operačního programu Praha-Adaptabilita za programové období 2007–2013²⁷ uvádí, že v rámci prioritní osy 2 – aktivity zaměřené na podporu vstupu na trhu práce bylo uskutečněno 148 projektů zaměřených na začleňování znevýhodněných osob na trh práce. V rámci celé prioritní osy 2 počet úspěšných účastníků z řad zranitelných skupin (menšiny, migranti,

²⁴ V tom 447 mil. Kč jako spolufinancování projektů z operačních programů Praha-Konkurenceschopnost a Praha-Adaptabilita podnikatelskými subjekty a 7,4 mil. Kč jako finanční spoluúčast žadatelů ve výzvách typu Inovační vouchery v Praze.

²⁵ V tom 20 mil. Kč na provoz Kontaktního centra pro podnikatele, 12,5 mil. Kč na výzvu 2013 projektu Inovační vouchery v Praze, 8,4 mil. Kč na výzvu 2014 projektu Inovační vouchery v Praze a 189 mil. Kč jako spolufinancování hl. m. Prahy projektů z operačních programů Praha-Konkurenceschopnost a Praha-Adaptabilita zaměřených na podporu podnikání.

²⁶ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 838 ze dne 14. června 2011.

²⁷ Závěrečná zpráva o realizaci Operačního programu Praha-Adaptabilita za programové období 2007-2013

zdravotně znevýhodnění, ostatní znevýhodněné osoby) činil 16 982. A proto lze předpokládat, že ukazatel počtu pracovních míst v malých a středních podnicích pro osoby s obtížným umístěním na trhu práce byl splněn.

Tabulka 5: Doporučené ukazatele hodnocení strategického cíle K 1 Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity

Ukazatel hodnocení	Doporučená hodnota v Programu realizace Strategické koncepce	Dosažená hodnota za období 2009–2015
Počet projektů na podporu malého a středního podnikání	100	710
Počet projektů na kooperaci mezi podniky a výzkumnými organizacemi	20	107
Počet pracovních míst v malých a středních podnicích pro osoby s obtížným umístěním na trhu práce	70	nezjištěno, ale předpoklad splnění

Zdroje: vlastní šetření IPR Praha, Magistrát hl. m. Prahy

4.1.2 Efekty realizace

Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 určil čtyři efekty, které realizace strategického cíle K 1 Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity přinese:

- posílení konkurenceschopnosti pražské ekonomiky včetně marketingu městského podnikatelského prostředí a investičních příležitostí,
- vyšší zapojení inovačního potenciálu města (zejména výzkumu) do řešení specifických potřeb města a růstu úrovně znalostní ekonomiky,
- efektivní rozhodování správy města v oblasti spolupráce a pomoci podnikatelskému sektoru,
- identifikace sociálně-ekonomických aspektů života obyvatel Prahy a rozsahu obslužných kapacit.

a) posílení konkurenceschopnosti pražské ekonomiky včetně marketingu městského podnikatelského prostředí a investičních příležitostí

Efekt posílení konkurenceschopnosti pražské ekonomiky je popsán v makroekonomickém kontextu (viz kapitolu 2), přičemž je nutné podotknout, že příprava Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 probíhala v období hospodářského růstu, zatímco její realizace probíhala v době hospodářské krize. V období do roku 2009 byla Praha (jako region NUTS 3) v ukazateli hrubého domácího produktu na obyvatele v paritě kupní síly dohnána Bratislavským krajem a Varšavou a po roce 2009 jimi překonána (obr. 9). To dokládá i vývoj absolutní výše hrubého domácího produktu v paritě kupní síly (obr. 1), neboť po roce 2009 Praha ze sledovaných měst vykazuje nejnižší průměrné meziroční tempo růstu (1 %) (obr. 10). Pro srovnání Varšava po roce 2009 vykázala průměrné meziroční tempo růstu 6,1 %, Bratislavský kraj 3,3 % a Mnichov 3,2 %. Po roce 2010 se tak pořadí Prahy mezi cca 1 300 regiony NUTS 3 vrátilo na 56. – 60. pozici.

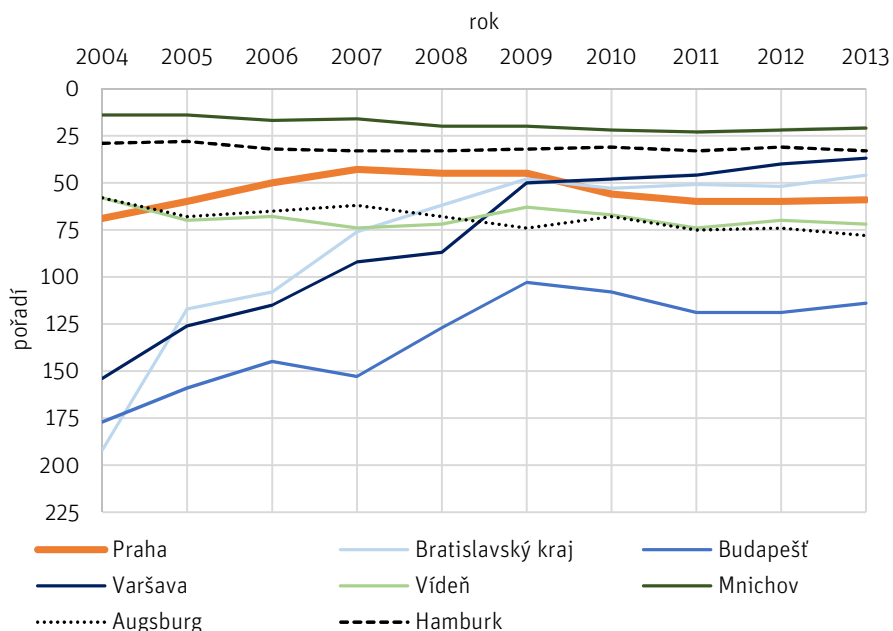
Vývoj pozice Prahy v čistém disponibilním důchodu domácností na 1 obyvatele v paritě kupní síly (obr. 11) je odrazem makroekonomického vývoje České republiky. Pozice Prahy se po roce 2009 pohybovala mezi 155. a 175. místem (z 276 regionů NUTS 2) a Praha se postupně vrací na pozici před hospodářskou krizí. Rozdíl mezi pozicí Prahy a jejího nejbližšího konkurenta – Mazovského regionu (Varšavy) – se v období 2009–2013 nezměnil. Bratislavským krajem byla Praha překonána již v roce 2008.

Ačkoli efekty realizace již dále nezmiňovaly dokončení restrukturalizace ekonomiky hl. m. Prahy, považujeme za vhodné prezentovat vývoj struktury pražské ekonomiky navázáním na předcházející makroekonomické ukazatele. Vývoj struktury pražské ekonomiky byl hodnocen ukazatelem hrubé přidané hodnoty, jejíž objem je zhruba srovnatelný s ukazatelem hrubého domácího produktu.²⁸ V období mezi roky 2004–2009 v rámci sektoru služeb mírně pokleslo zastoupení obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství (cca o 6 procentních bodů) ve prospěch znalostně intenzivnějších odvětví – peněžnictví a pojišťovnictví, činností v oblasti nemovitostí a

²⁸ V roce 2014 v hl. m. Praze objem hrubé přidané hodnoty v běžných cenách činil 939 mld. Kč, hrubý domácí produkt v běžných cenách 1 037 mld. Kč.

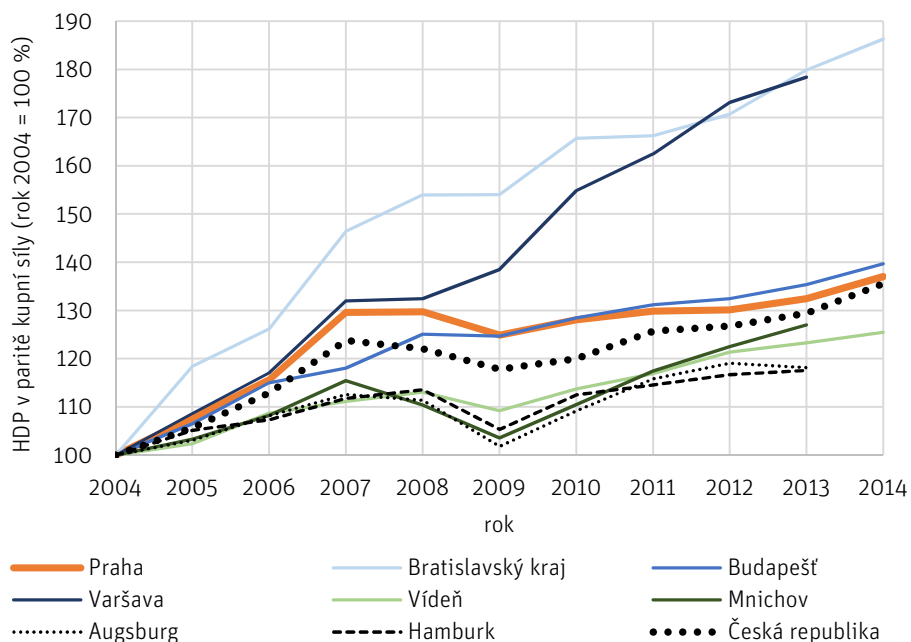
informačních a komunikačních činností. V období 2009–2015 však je již struktura ekonomiky stabilizovaná bez významnějších strukturálních změn (obr. 12).

Obrázek 9: Vývoj umístění Prahy v ukazateli hrubého domácího produktu v paritě kupní síly na 1 obyvatele v porovnání s vybranými městy (regiony NUTS 3) v období 2004–2013

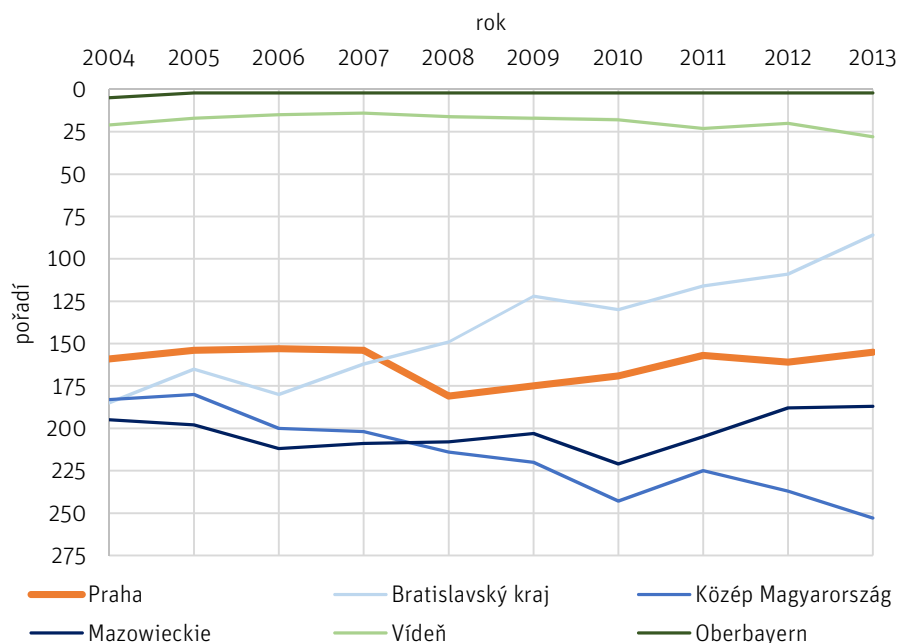
Zdroj: Eurostat, vlastní výpočty IPR Praha. Poznámka: V roce 2016 se Evropská unie členila na 1 342 regionů úrovně NUTS 3.

Obrázek 10: Růst hrubého domácího produktu v paritě kupní síly v Praze v porovnání s vybranými městy (regiony NUTS 3) v období 2004–2014

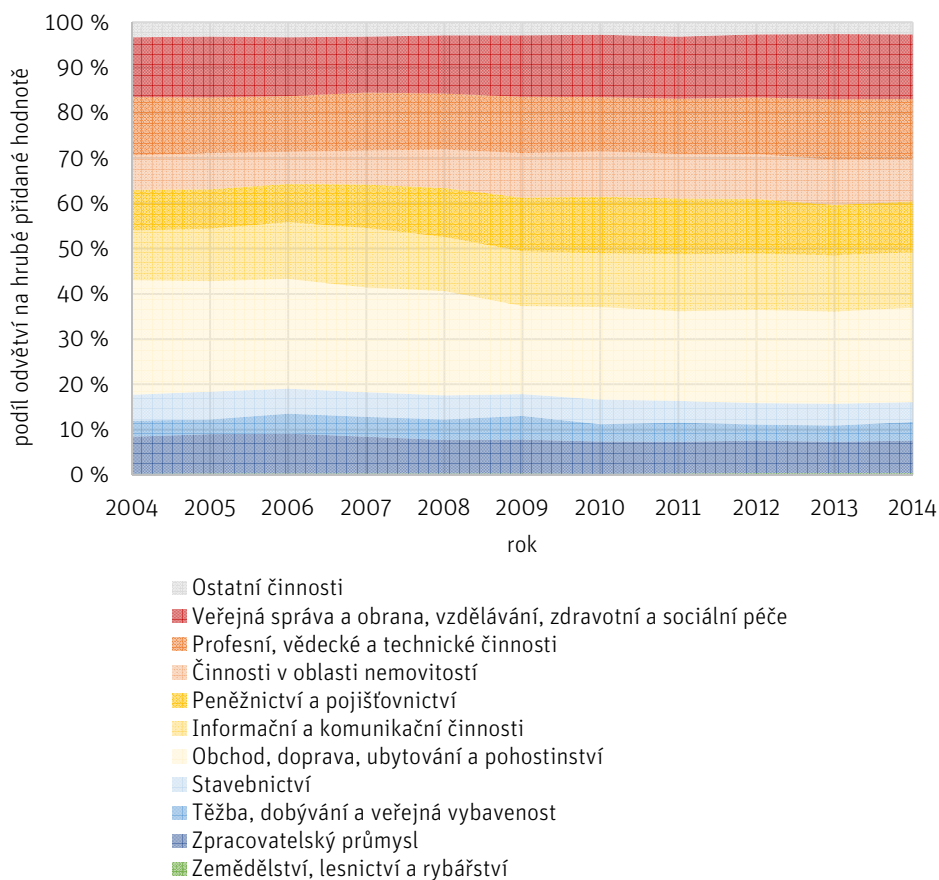
Zdroj: Eurostat, vlastní výpočty IPR Praha.

Obrázek 11: Vývoj umístění Prahy v ukazateli čistého disponibilního důchodu domácností v paritě kupní síly na 1 obyvatele v porovnání s vybranými regiony NUTS 2 v období 2004–2013

Zdroj: Eurostat, vlastní výpočty IPR Praha. Poznámka: V roce 2016 se Evropská unie členila na 276 regionů úrovně NUTS 2.

Obrázek 12: Vývoj struktury hrubé přidané hodnoty v běžných cenách v Praze v období 2004–2014

Zdroj: ČSÚ

Vzhledem k předpokládané i skutečné výši nákladů na realizaci projektů ve strategickém cíli K 1 je dopad jejich realizace na konkurenceschopnost hospodářství hl. m. Prahy, vzhledem k jeho velikosti, omezený, neboť na ekonomiku působí celá řada faktorů, z nichž některé jsou řádově významnější, než dosud uskutečněné intervence města.

Lze uvést například podpůrné národní programy výzkumu a vývoje, finanční nástroje evropské i národní, daňové odpočty výdajů na vývoj. Objem tohoto druhu podpory dosáhl v souhrnu v období 2009-2015 desítek miliard korun²⁹.

Kromě toho úkol K 1.A Rozvojová agentura hl. m. Prahy byl sice realizován, ale jeho účel nebyl naplněn. Obdobně můžeme hovořit i o programech Akcelerace a Kontaktní centrum pro podnikatele v rámci městského programu podpory podnikání. Rozvoj malých a středních podniků tak byl financován primárně z Operačního programu Praha-Konkurenceschopnost (celková výše projektů na podporu malých a středních podniků z oblastí podpory 3.1 a 3.3 činila 550 mil. Kč). Projekt partnerství mezi městskou správou a zástupci podnikatelského sektoru, nestátních neziskových organizací, veřejné správy a veřejného sektoru k řešení specifických i obecných problémů rozvoje města byl uskutečňován pouze formou ad hoc těles ke konkrétním řešeným problémům. Katalog investičních příležitostí na území hl. m. Prahy do roku 2015 vypracován nebyl. Město bylo pořizovatelem pravidelných (zejména Územně analytické podklady) i příležitostných analýz identifikujících mj. sociálně-ekonomické aspekty života obyvatel Prahy a rozsah obslužných kapacit.

Původní regionální inovační strategie, která vznikla v roce 2004 v rámci projektu BRIS, nepřinesla požadované zlepšení inovačního prostředí v hl. m. Praze, mj. proto, že nebyla projednána a schválena orgány města. I proto je na rozvoj partnerských vazeb mezi všemi účastníky inovačních procesů zaměřena Regionální inovační strategie hl. m. Prahy schválená Zastupitelstvem hl. m. Prahy v září 2014³⁰. První akční plán její realizace vznikl až pro období 2015–2016³¹.

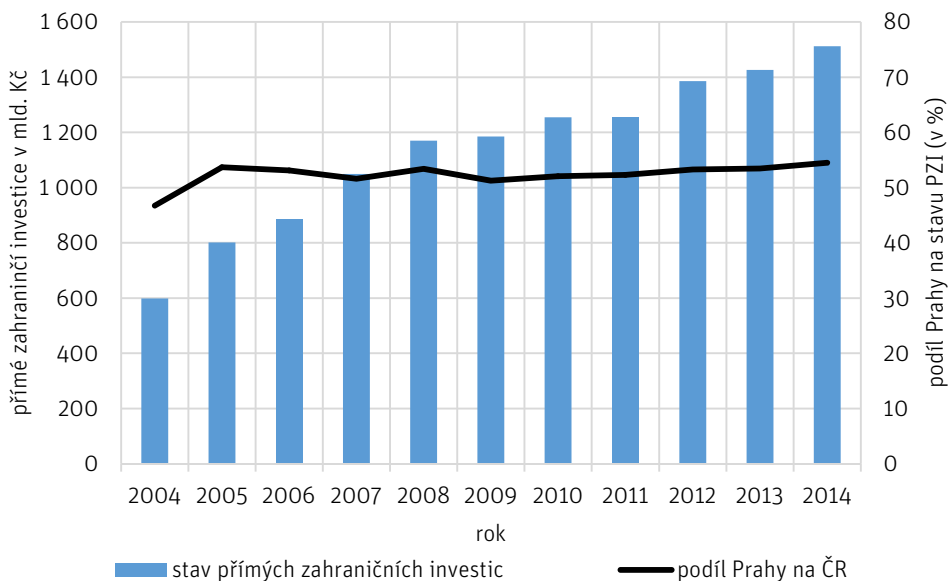
Marketing městského podnikatelského prostředí a investičních příležitostí měla mezi jiným na starost Regionální a rozvojová agentury hl. m. Prahy, která vznikla jako příspěvková organizace hl. m. Prahy v květnu 2010. Protože se jí nepodařilo navázat vztah s podnikatelskou a investorskou veřejností a ani nerealizovala žádnou propagační či marketingovou akci podporující pozitivní vnímání hl. m. Prahy u široké veřejnosti, byla Regionální a rozvojová agentura hl. m. Prahy v prosinci 2011 zrušena. Ani organizace, které činnosti Regionální a rozvojové agentury hl. m. Prahy převzaly, dosud nerealizovaly žádnou významnou propagační či marketingovou kampaň zacílenou směrem k podnikatelské a investorské veřejnosti. Nicméně hl. m. Praha se prezentuje např. na akcích Týden podnikání (od roku 2014) či na veletrzích MIPIM a Expo Real. I přes absenci velkých propagačních či marketingových kampaní vývoj stavu přímých zahraničních investic vykazoval v Praze v období před rokem 2009 i v období 2009–2014 každoroční nárůst. Více než poloviční podíl Prahy na stavu přímých zahraničních investic v České republice lze považovat za stabilní (obr. 13). Avšak toto mimořádné soustředění zahraničních investic do Prahy se dostatečně neodráží na růstu inovační úrovně pražské ekonomiky, neboť často jde o investice do obchodních a logistických kapacit. Mimo to často nejde o nové investice, nýbrž o finanční (i opakované) akvizice.

²⁹ V období 2009–2015 dosáhly v Praze výdaje na výzkum a vývoj pocházející z veřejných zdrojů z ČR dohromady 95 mld. Kč. Celkový objem snížené daně z příjmu právnických osob díky uplatněným výdajům na výzkum a vývoj v Praze v období 2010–2015 dohromady činil 3,5 mld. Kč.

³⁰ Usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 41/2 ze dne 11. září 2014.

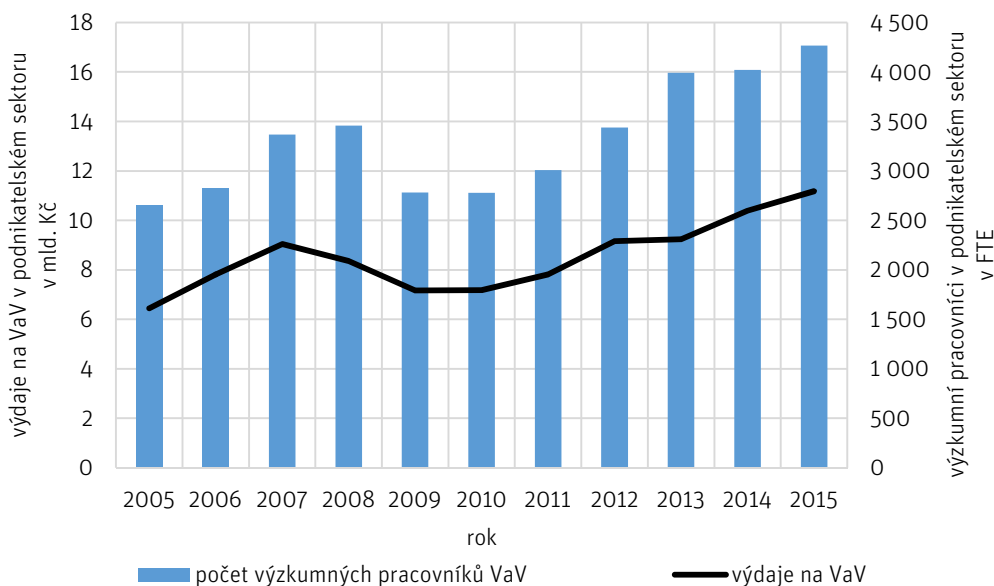
³¹ Usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 10/118 ze dne 26. listopadu 2015.

Obrázek 13: Vývoj stavu přímých zahraničních investic v hl. m. Praze

Zdroj: ČNB

Obrázek 14: Vývoj výdajů na výzkum a vývoj a počtu výzkumných pracovníků v podnikatelském sektoru v hl. m. Praze v období 2005–2015

Zdroj: ČSÚ

Růst úrovně znalostní ekonomiky Prahy měřený počtem výzkumných pracovníků v podnikatelském sektoru a růstem výdajů téhož sektoru na výzkum a vývoj nelze započítávat mezi efekty Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy, neboť jde o spontánní proces doprovázející postupné makroekonomické ožívování, případně reagující na celostátní opatření nebo podpůrné nástroje (obr. 14).

I přes výše uvedené lze řádově identifikovat částku, které veřejná podpora města vyvolala ve veřejném výzkumném a podnikatelském sektoru (obr. 6). Výdaje města v rozsahu 305 mil. Kč spolu se státními prostředky ve výši 315 mil. Kč a zdroji EU ve výši 3,8 mld. Kč vedly k přímo souvisejícím výdajům podniků ve výši 454 mil. Kč. Vedle této částky existují další nepřímé pozitivní dopady v podobě dodatečných tržeb podpořených firem a navazujících soukromých investic.

Tabulka 6: Objem prostředků podle jednotlivých zdrojů v mil. Kč

	Podpora EU	Podpora státu	Podpora hl. m. Prahy	Spolufinancování veřejnoprávních výzkumných organizací	Spolufinancování podnikatelských subjektů
OPPK o.p. 3.1 VO*	1 901	191	57	159	---
OPPK o.p. 3.1 podniky	35	2	4	---	17
OPPK o.p. 3.3 podniky	600	33	73	---	353
OPPA p.o. 1 VO	182	14	18	1	---
OPPA p.o. 1 podniky	1 062	75	112	---	77
ostatní**	0	0	17 / 4 / 20	0	7 / 0 / 0
celkem	3 780	315	305	160	454

Zdroj: MHMP

*) VO = výzkumné organizace

***) Poznámka: zahrnuje inovační vouchery, program Inkubátor, výzkumný program „Vztah rozvoje měst a přípravy územně plánovací dokumentace (2012 - 2015)“

b) vyšší zapojení inovačního potenciálu města (zejména výzkumu) do řešení specifických potřeb města a růstu úrovně znalostní ekonomiky

Výzkumná sféra do řešení specifických potřeb města běžně zapojena nebyla. Jedinou výjimkou byl výzkumný projekt „Vztah rozvoje měst a přípravy územně plánovací dokumentace“ zadaný hl. m. Prahou Fakultě architektury Českého vysokého učení technického v Praze a realizovaný v období únor 2013 – březen 2015. Cílem projektu bylo ověření procesů a relevantních nástrojů územního plánování ve vztahu k zadávání územního plánu. Výsledky projektu využitelné v souvislosti s přípravou nového územního (Metropolitního) plánu.

Nicméně do Operačního programu Praha – pól růstu ČR na období 2014-2020 byly zapracovány cíle a podporované aktivity, které jsou specificky zaměřeny právě na vyšší zapojení výzkumného a podnikatelského sektoru do řešení potřeb města. Podpora z veřejných rozpočtů EU a hl. m. Prahy na tyto aktivity se předpokládá v rozsahu několika stovek milionů Kč.

c) efektivní rozhodování správy města v oblasti spolupráce a pomoci podnikatelskému sektoru

Ve Strategickém plánu hl. m. Prahy, aktualizaci z roku 2008, byly u tematického okruhu Konkurenceschopnost mezi slabými stránkami uvedeny mj. „jen částečně rozvinuté a informačně problémové vztahy správy města a podnikatelských struktur (potenciálních investorů), absence rozvojové agentury a doposud minimálně využitá forma „Public Private Partnership“ (PPP)“ a „přetrvávající problémy v oblasti podpory malého a středního podnikání, pasivita podnikatelských asociací při přípravě programových dokumentů rozvoje města.“

Uvedené slabé stránky byly zmírněny realizací a částečným naplněním úkolu K 1.B Městský program podpory podnikání, splněním úkolu K 1.D Regionální rada pro výzkum a inovace a prostřednictvím partnerských a ad hoc těles sestavených při plnění úkolu K 1.C Projekt partnerství.

Organizačně byla podpora podnikání pokryta vznikem Oddělení podpory podnikání a inovací v Odboru majetkových účastí Magistrátu hl. m. Prahy v roce 2013 (nyní Oddělení strategie a podpory podnikání v Odboru projektového řízení Magistrátu hl. m. Prahy) (viz kapitolu 3.3). V rámci plnění své úlohy spolupracuje s Kancelářím inovační politiky v Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy, jež působí jako odborný partner a podílí se mj. na přípravě a realizaci opatření a projektů mj. v oblasti podpory podnikání a inovací. Činnost Oddělení strategie a podpory podnikání a Kanceláře inovační politiky vedla k informovanějšímu rozhodování správy města v oblasti spolupráce a pomoci podnikatelskému sektoru a tvorbě podpůrných opatření.

d) identifikace sociálně-ekonomických aspektů života obyvatel Prahy a rozsahu obslužných kapacit

Ve sledovaném období byla prováděna analytická činnost zjišťující uvedené charakteristiky, a to jak ve formě specifických studií, tak ve formě Územně analytických podkladů, resp. jejich částí. V tomto smyslu má město k dispozici rozsáhlé podklady pro informované rozhodování.

4.1.3 Průběh realizace

Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 uváděl, že postup realizace některých úkolů závisí na založení regionální rozvojové agentury, určení jejích kompetencí a zahájení její činnosti, a že případně budou tyto činnosti (vzhledem k závažnosti velké části úkolů) zajištěny jinými pověřenými subjekty, aby nebyla ovlivněna plynulost realizace ani využití finančních zdrojů. Regionální a rozvojová agentura hl. m. Prahy (RRA) byla zřízena v květnu 2010 na dobu neurčitou, avšak fungovala pouze do prosince 2011. Měla být garantem úkolů městského programu podpory podnikání, projektu partnerství a analýzy a návrhu řešení problémů na pražském trhu práce. Zrušení RRA bylo odůvodněno tím, že předmět její činnosti se po roce fungování nedařilo naplňovat. Po zrušení RRA část jejího předmětu podnikání převzal Odbor evidence, správy a využití majetku MHMP a část společnost Rozvojové projekty Praha, a.s. Hl. m. Praha se tak znovu stalo jediným krajem České republiky, který nemá regionální rozvojovou agenturu.

Společnost Rozvojové projekty Praha, a.s. (bližší popis v kapitole 3.3), převzala činnosti RRA související s realizací městského programu podpory podnikání. Ostatní činnosti RRA převzal Odbor evidence, správy a využití majetku MHMP. S ukončením působení společnosti Rozvojové projekty Praha, a.s., mj. v oblasti podpory podnikání a na základě zájmu města řešit problematiku prostřednictvím svých útvarů, byly aktivity úkolu městského programu podpory podnikání v červnu 2014 převedeny na Odbor evidence, správy a využití majetku MHMP (tab. 7).

Tehdejší Útvar rozvoje hl. m. Prahy, nynější Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, figuroval jako odborný partner v úkolech regionální rady pro výzkum a inovace a analýzy a návrhu řešení problémů na pražském trhu práce. Byl garantem úkolů katalog investičních příležitostí na území hl. m. Prahy a komplexní analýzy životní úrovně obyvatel (tab. 7).

Tabulka 7: Výsledek realizace úkolů strategického cíle K 1 Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity

Hlavní úkol	Garant	Stav naplnění k 31. 12. 2015
K 1.A Rozvojová agentura hl. m. Prahy	FON MHMP, OOA MHMP	Realizován, účel nenaplněn
K 1.B Městský program podpory podnikání	RRA → RPP → SVM MHMP	Realizován, účel splněn jen částečně*
K 1.C Projekt partnerství	RRA → SVM MHMP	Nerealizován, jen ad hoc partnerská tělesa
K 1.D Regionální rada pro výzkum a inovace	PRM MHMP / odborný ÚRM	Realizován, účel splněn
K 1.E Katalog investičních příležitostí na území hl. m. Prahy	ÚRM	Nerealizován*
K 1.F Komplexní analýza životní úrovně obyvatel	ÚRM	Realizován, účel splněn
K 1.G Analýza a návrh řešení problémů na pražském trhu práce	RRA → SVM MHMP / odborný ÚRM	Realizován, účel splněn jen částečně

Zdroj: vlastní zpracování IPR Praha

*Poznámka: * – aktivity daného typu probíhají i po 1. lednu 2016.*

Úkol K 1.A Rozvojová agentura hl. m. Prahy

Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 proklamoval, že zřízení regionální rozvojové agentury hl. m. Prahy naplní dlouhodobě existující záměr, jehož opodstatněnost vychází z ověřených zkušeností jiných regionů i analyticko-koncepčních prací o potřebách pražské ekonomické základny (první námět na zřízení regionální rozvojové agentury hl. m. Prahy se objevil v roce 1996). Obsahem hlavního úkolu bylo zpracování harmonogramu pro zřízení regionální rozvojové agentury, zajištění přípravy agentury, schválení jejího založení Radou a Zastupitelstvem hl. m. Prahy, zahájení její činnosti a rozhodnutí o rozsahu a struktuře financí a majetku poskytnutých agentuře pro její provoz a zajišťování aktivit. Založení regionální a rozvojové agentury zaměřené na podporu malého a středního podnikání a rozvoj inovačních technologií bylo též součástí programového prohlášení Rady hl. m. Prahy pro volební období 2006–2010.

Garantem úkolu za městskou správu byl Odbor fondů Evropské unie MHMP (nynější Odbor evropských fondů) (a po přípravné fázi případně jiný pověřený subjekt), usnesení Rady však zpracoval Odbor obchodních aktivit MHMP.

Rada³² a Zastupitelstvo hl. m. Prahy³³ schválily záměr zřízení Regionální a rozvojové agentury hl. m. Prahy (RRA) jako příspěvkové organizace. RRA pak byla zřízena k 1. květnu 2010 na dobu neurčitou.³⁴ Měla se zabývat zejména:

- marketingem hlavního města Prahy ve vztahu k investorské veřejnosti – tj. systematickou prezentací regionu hl. m. Prahy jako místa pro podnikání, poskytováním služeb pro zahraniční investory, provozem internetových stránek a informačních center,
- rozvojem nevyužitých a zanedbaných území – tj. projektováním a řízením svěřených projektů revitalizace území či rozsáhlých nemovitostí, vyhledáváním a doporučováním vhodných investorů, komunikací a marketingem projektů,
- podporou rozvoje inovačních technologií a malých a středních podniků – tj. podporou vzniku regionálních odvětvových klastrů, rozvojem regionální inovační infrastruktury, poradenskými službami a přípravou programu rozvoje pro malé a střední podnikání.

Mezi doplňkové činnosti RRA měly patřit projektová činnost ve výstavbě, vydavatelská činnost, poradenská a konzultační činnost, zpracovávání odborných studií a posudků a pořádání výstav, veletrhů, přehlídek a podobných akcí.

Prostřednictvím RRA byl realizován program **Inkubátory**, kdy Zastupitelstvo hl. m. Prahy schválilo³⁵ poskytnutí neinvestičního transferu v celkové výši 4 mil. Kč subjektům se statutem podnikatelského inkubátoru za účelem úhrady, resp. částečné úhrady provozních nákladů formou dotace z rozpočtu hl. m. Prahy. Program byl realizován v roce 2010 a příjemci dotace byly: Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s., Technologické inovační centrum ČKD Praha, z. s. p. o. (zrušeno na konci roku 2014), Ústav experimentální medicíny AV ČR, v. v. i., a České vysoké učení technické v Praze (TIC ČVUT – Vědecký inkubátor). V souvislosti s tímto programem RRA vyvíjela činnost k identifikaci vhodné lokality pro vznik nového vědeckotechnického parku v Praze, avšak bez konkrétního závěru.

Rada hl. m. Prahy souhlasila se zrušením RRA k 31. prosinci 2011.³⁶ Zrušení bylo odůvodněno tím, že předmět činnosti RRA se po roce fungování nedařilo naplňovat. Nepodařilo se navázat kontakt s podnikatelskou veřejností hl. m. Prahy, nezrealizovala se žádná z propagačních či marketingových akcí podporujících pozitivní vnímání hl. m. Prahy u široké veřejnosti. Mezi příčiny neúspěchu vedle malého zájmu města o fungování RRA nepochybně patří skutečnost, že se dlouhodobě nedařilo obsadit pozici ředitele agentury.

RRA sídlila v objektu ve vlastnictví hl. m. Prahy na adrese Blanická 1008/28, Praha 2. Při založení RRA v květnu 2010 jí byl stanoven rozpočet v podobě neinvestičního příspěvku ve výši 5,6 mil. Kč, který byl následně v září 2010 snížen na 3,5 mil. Kč. V roce 2011 byl RRA schválen neinvestiční příspěvek ve výši 5 mil. Kč. Náklady na 1,5roční činnost RRA tedy představovaly celkem cca 8,5 mil. Kč. Po zrušení RRA část jejího předmětu podnikání převzal Odbor evidence, správy a využití majetku MHMP a část společnost Rozvojové projekty Praha, a.s.

Tabulka 8: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 1.A Rozvojová agentura hl. m. Prahy

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	Dlouhodobě připravovaná RRA fungovala pouze 1,5 roku. Vzhledem k nenaplňování své činnosti byla zrušena. Její aktivity postupně naplňovaly Rozvojové projekty Praha, a.s., a SVM MHMP, nikoli však v celé šíři agendy RRA. Mezi příčiny fiaska RRA patří neúspěch při obsazování místa ředitele.
Jaké měly výsledky dopady?	Vzhledem ke krátkodobému fungování projekt neměl žádný dopad s výjimkou jednorázové dotační podpory pražských inkubátorů. Praha zůstává posledním krajem ČR, který nemá vlastní regionální rozvojovou agenturu.

³² Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1849 ze dne 8. prosince 2009.

³³ Usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 32/27 ze dne 17. prosince 2009.

³⁴ Usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 35/20 ze dne 25. března 2010.

³⁵ Usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 40/100 ze dne 16. září 2010.

³⁶ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1710 ze dne 1. listopadu 2011.

Hodnotící otázka	Odpověď
Bylo výsledků dosaženo účinně?	Výsledku nebylo dosaženo, nicméně vzhledem k velikosti rozpočtu hl. m. Prahy je finanční ztráta z neúspěšného projektu minimální.
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Vzhledem k tomu, že obdobnou instituci mají ostatní kraje ČR a řada měst a regionů v zahraničí, agentura tohoto typu může být účinným nástrojem. Je proto třeba dlouhodobě vyhodnocovat realizaci agendy podpory podnikání a inovací v Praze a v případě potřeby založení subjektu typu RRA znovu zvážit při zohlednění této zkušenosti.

Úkol K 1.B Městský program podpory podnikání

Obsahem úkolu bylo:

- ve spolupráci s hospodářskou komorou a dalšími podnikatelskými reprezentacemi zpracovat komplexní materiál vyhodnocující vztahy mezi správou města a podnikatelských sektorem,
- vymezit efektivní způsoby spolupráce včetně možností pomoci a forem podpory ze zdrojů města na principu reciprocity,
- zvláštní pozornost věnovat malým a středním podnikům a aktivitám s prokazatelnou inovační kvalitou,
- vyhodnocení variant organizačního zajištění součinnosti městské správy s podnikatelským sektorem, mj. formou vytvoření pracoviště v rámci MHMP (popisuje kapitola Institucionální kontext, podkapitola Magistrát a městské organizace),
- analýza možností využití finančních zdrojů Evropské unie v programovacích obdobích 2007–2013 a 2014–2020 pro oblast podpory podnikání.

Garantem úkolu za městskou správu byly určeny Rozvojová agentura hl. m. Prahy a Odbor fondů Evropské unie MHMP (nynější Odbor evropských fondů). Protože činnost Regionální a rozvojové agentury hl. m. Prahy byla ukončena 31. prosince 2011, lze za garanta považovat společnost Rozvojové projekty Praha, a.s., a následně Odbor evidence, správy a využití majetku MHMP.

Pro potřeby této analýzy bude hodnocen zejména program podpory podnikání na území hl. m. Prahy **Akcelerace** uskutečňovaný společností Rozvojové projekty Praha, a.s. V souladu s programovým prohlášením tehdejší Rady hl. m. Prahy byl v srpnu 2011 realizován průzkum podnikatelského prostředí v regionu hl. m. Prahy, na jehož základě byla provedena identifikace stavu podnikání na území hl. m. Prahy. Na základě tohoto průzkumu bylo doporučeno realizovat program podpory podnikání v Praze na léta 2012–2014 – projekt Akcelerace v podobě opatření, která budou usměrňovat rozvoj podnikání na území hl. m. Prahy. Záměrem programu bylo prostřednictvím nových metod a nástrojů docílit zlepšení stavu podnikatelského prostředí v Praze, zkvalitnit a zefektivnit podporu směřující k podnikatelským subjektům a zavést metodické vzdělávání, vytvořit a následně používat nové metodické pomůcky. Rada hl. m. Prahy schválila smlouvu o poskytování služeb při realizaci projektů podpory podnikání na území hl. m. Prahy mezi hl. m. Prahou a Rozvojovými projekty Praha, a.s., v říjnu 2012³⁷ Předmětem smlouvy byly:

- zřízení a provozování centra, které bude zaměřeno na poskytování komplexních informací primárně malým a středním podnikům za účelem rozvoje podnikání na území hl. m. Prahy,
- příprava grafického návrhu, následná realizace, provozování a udržování webového portálu projektu pro podnikatelskou veřejnost a příprava grafického návrhu a následné vydávání a distribuce tištěného periodika Manuál pražského podnikatele,
- projektové řízení a příprava obsahové struktury projektu „podnikatelský inkubátor,“
- projektové řízení, příprava obsahové struktury projektu a administrace projektu „inovační vouchery,“
- projektové řízení a příprava obsahové struktury projektu „úvěry pro podnikatelské subjekty,“
- spolupráce s hl. m. Prahou při vytváření příznivého podnikatelského prostředí, odstranění bariér v podnikání, efektivní podněcování změn a podpora zájmu o podnikání na území hl. m. Prahy.

³⁷ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1611 ze dne 9. října 2012.

Podnikatelský plán 2014+ společnosti Rozvojové projekty Praha, a.s.,³⁸ počítal s ukončením činnosti v oblasti podpory podnikání na základě zájmu města řešit ji prostřednictvím svých útvarů. Program Akcelerace skončil 31. prosince 2014. Následně byla k 31. březnu 2015 ukončena³⁹ smlouva o poskytování služeb při realizaci projektů podpory podnikání na území hl. m. Prahy uzavřená mezi hl. m. Prahou a společností Rozvojové projekty Praha, a.s.⁴⁰ Z výše uvedených tří projektů byly realizovány pouze inovační vouchery. Aktivita programu Akcelerace byly převedeny na Oddělení podpory podnikání a inovací Odboru evidence, správy a využití majetku MHMP s platností od 1. dubna 2015. Oddělení strategie a podpory podnikání zajistilo přechod mezi stávajícím obsahem projektu z období 2012–2014 a provedlo aktualizaci činností v oblasti podpory podnikání a inovací na roky 2015–2016 odrážející aktuální stav a potřeby města, zejména s ohledem na Strategický plán hl. m. Prahy a Regionální inovační strategii hl. m. Prahy.

Pro tento úkol je relevantní i podpora poskytnutá z Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost, protože projekty podnikatelských subjektů spolufinancovalo i hl. m. Praha, zejména poté, co stát v reakci na globální ekonomickou krizi ukončil své veřejné spolufinancování programu. Také v období 2014–2020 má Praha k dispozici podporu z Evropských strukturálních a investičních fondů na oblast podnikání a inovací, nicméně výzvy z nového Operačního programu Praha – pól růstu ČR začaly být vyhlašovány až v roce 2016.

Kontaktní centrum pro podnikatele

Kontaktní centrum pro podnikatele bylo jako součást programu Akcelerace otevřeno 16. ledna 2013 na adrese Opletalova 929/22, Praha 1. Úlohou kontaktního centra bylo poskytování poradenství zejména začínajícím podnikatelům, ale i těm, kteří již podnikají a kteří mají zájem své podnikání rozvíjet, nebo si nevědí rady s financováním podnikání. Součástí služeb centra bylo také zprostředkování poradenství, pořádání seminářů z vybraných oblastí se zaměřením na aktuální problémy malých a středních podnikatelů, právní, daňová a finanční poradna.

Jednorázová počáteční platba za služby v rámci programu Akcelerace byla stanovena na 4,5 mil. Kč bez DPH na krytí nezbytných výdajů společnosti Rozvojové projekty Praha, a.s., spojené se zřízením Kontaktního centra pro podnikatele a zahájením poskytování služeb. Souhrn opakujících se měsíčních zálohových plateb na krytí nákladů souvisejících s poskytováním služeb kontaktního centra byl stanoven na 6 mil. Kč ročně bez DPH plus dorovnávací platby. Dohromady tak náklady na fungování kontaktního centra dosáhly cca 20 mil. Kč bez DPH.

Na základě dohody o ukončení smlouvy o poskytování služeb při realizaci projektů podpory podnikání na území hl. m. Prahy,⁴¹ bylo k 31. březnu 2015 ukončeno poskytování služeb. Podle harmonogramu převzetí agendy od společnosti Rozvojové projekty Praha, a.s., na Oddělení podpory podnikání a inovací (nynější Oddělení strategie a podpory podnikání) Odboru SVM MHMP mělo být v přízemí Škodova paláce vytvořeno Kontaktní centrum podpory podnikání a inovací hl. m. Prahy do 30. května 2015. Do doby zpracování tohoto materiálu však toto pracoviště vytvořeno nebylo, nicméně na jeho vzniku se pracuje a otevření se předpokládá v roce 2017. Magistrát hl. m. Prahy tak agendu převzal do interního režimu, rozvíjet se bude postupně dál.

Příručka pražského podnikatele

Příručka vzniklá v programu Akcelerace sloužila jako komplexní průvodce začínajícím podnikatelům ve vybraných oborech. Pokrývala založení živnosti, najímání zaměstnanců, daňovou problematiku, bezpečnost práce nebo požární předpisy.

Webové stránky Akcelerace

Cílem webového portálu www.akcelerace-praha.cz bylo nabízet kompletní portfolio informací určených podnikatelům na jednom místě. S převodem aktivit programu Akcelerace na Odbor evidence, správy a využití majetku MHMP webové stránky zanikly. Nové specializované stránky vznikají v souvislosti s projektem Pražský inovační portál s předpokládaným spuštěním v létě 2017.

³⁸ Schválený usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1188 ze dne 3. června 2014.

³⁹ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 648 ze dne 31. března 2015.

⁴⁰ Smluvní vztah byl definitivně vypořádán v listopadu 2016 usnesením Rady hl. m. Prahy č. 2799 z 15. listopadu 2016.

⁴¹ Byla přílohou usnesení Rady hl. m. Prahy č. 648 ze dne 31. března 2015.

Inovační vouchery v Praze – výzva 2013

Jako součást programu Akcelerace byla realizována pilotní výzva 2013 projektu Inovační vouchery v Praze.⁴² Cílem tohoto podpůrného nástroje byl rozvoj spolupráce malých a středních podniků s poskytovateli znalostí z řad výzkumných organizací na společných projektech a přenosu know-how či transferu znalostí. Projekt podporoval kontakt mezi podnikatelem a poskytovatelem znalostí, ke kterému by bez této intervence nedošlo nebo nemuselo dojít, a který by měl vést k dalšímu rozvoji spolupráce partnerů v budoucnu. Inovační voucher měl podobu dotace v hodnotě nejvýše 200 tis. Kč při krytí 75 % hodnoty zakázky a byl určen podnikům sídlícím na území hl. m. Prahy na nákup služeb, které nejsou běžně komerčně dostupné a které napomáhají k inovaci výrobku, služby nebo procesu, od pražských výzkumných organizací a vztahují se přímo k ekonomické činnosti příjemce voucheru. Ze 130 žádostí, které úspěšně prošly formálním hodnocením a které hodnotící komise doporučila k realizaci, bylo vylosováno 58 subjektů, s nimiž byla uzavřena smlouva o poskytnutí inovačního voucheru. 56 z nich podalo k 30. červnu 2014 žádost o proplacení dotace od hl. m. Prahy v celkové výši 9,5 mil. Kč bez DPH (alokace na výzvu činila 10 mil. Kč bez DPH).

Na krytí nezbytných výdajů spojených s administrací projektu Inovační vouchery v letech 2012 a 2013 byla stanovena jednorázová platba společnosti Rozvojové projekty Praha, a.s., ve výši 3 mil. Kč bez DPH.

Inovační vouchery v Praze – výzva 2014

Výzva 2014⁴³ projektu Inovační vouchery navazovala na pilotní výzvu z roku 2013, ale tentokrát byl garantem výzvy Odbor podnikatelských aktivit MHMP (nynější Oddělení strategie a podpory podnikání v Odboru evidence správy a využití majetku MHMP⁴⁴), který využil odbornou pomoc Kanceláře výzkumu, vývoje a inovací (nynější Kancelář inovační politiky) Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy. Inovační vouchery ve výzvě 2014 měly taktéž podobu dotace v hodnotě nejvýše 200 tisíc Kč, avšak při krytí jen 70 % hodnoty zakázky.

Hlavní překážkou výzvy 2014 byla tříměsíční prodleva oproti původnímu harmonogramu zapříčiněná změnou politické reprezentace po volbách do Zastupitelstva hl. m. Prahy na podzim 2014. I proto z původních 79 žádostí, které doporučila k financování odborná komise (losování nebylo nutné), byla smlouva o poskytnutí inovačního voucheru uzavřena s 57 žadateli a smlouvu o dílo nakonec podepsalo 51 žadatelů. Ti podali k 30. září 2015 žádosti o proplacení dotace z rozpočtu hl. m. Prahy v celkové výši 8,4 mil. Kč bez DPH (alokace na výzvu činila 13 mil. Kč).

Využití nástroje inovačních voucherů je plánováno i v programovém období 2014–2020.

Operační program Praha – Konkurenceschopnost

Problematika čerpání prostředků z fondů Evropské unie patří do tematického okruhu Praha v nové Evropě, hlavního úkolu E 1.C Dosažení cílů pražských operačních programů pro čerpání prostředků strukturálních fondů. Pro téma podpory podnikání byly v Operačním programu Praha – Konkurenceschopnost (2007–2013) relevantní oblasti podpory 3.1 „Rozvoj inovačního prostředí a partnerství mezi základnou výzkumu a vývoje a praxí“ a 3.3 „Rozvoj malých a středních podniků.“

Oblast podpory 3.1 se primárně týkala pořízení a modernizace technického vybavení laboratorních kapacit a rozvoje nových výzkumných kapacit. Příjemci podpory byly zejména výzkumné organizace, podniky vykazaly 6 projektů rozvoje výzkumných a laboratorních kapacit a 1 projekt zvýšení užitné a technické hodnoty výrobku v celkové výši schválené podpory z Evropské unie 34,6 mil. Kč (stav k 22. únoru 2017).

⁴² Projekt schválila Rada hl. m. Prahy svým usnesením č. 1611 ze dne 9. října 2012.

⁴³ Výzvu 2014 schválila Rada hl. m. Prahy usnesením č. 1824 ze dne 29. července 2014.

⁴⁴ S účinností od 1. ledna 2017 bude SVM MHMP zrušen, Oddělení strategie a podpory podnikání z něj bude převedeno do Odboru projektového řízení Magistrátu hl. m. Prahy (PRI).

158 projektů podniků v oblasti podpory 3.3 mělo v naprosté většině případů obdobný charakter jako projekty v rámci programů Inovace (jen inovační část)⁴⁵ nebo Potenciál⁴⁶ Operačního programu Podnikání a inovace v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu, který ale nebyl dostupný na území Prahy. Celková výše schválené podpory z Evropské unie pražským projektům v oblasti podpory 3.3 k 22. únoru 2017 činila 600 mil. Kč.

Obdobný typ podpory bude pro pražské podniky dostupný i v programovém období 2014–2020.

Operační program Praha – Adaptabilita

Problematika čerpání prostředků z fondů Evropské unie patří do tematického okruhu Praha v nové Evropě, hlavního úkolu E 1.C Dosažení cílů pražských operačních programů pro čerpání prostředků strukturálních fondů. Pro téma podpory podnikání byla v Operačním programu Praha – Adaptabilita (2007–2013) relevantní prioritní osa 1 „Podpora rozvoje znalostní ekonomiky“ zaměřená na zvýšení profesní mobility a adaptability pracovníků a zaměstnavatelů směřující ke zvýšení kvality a produktivity práce, a to prostřednictvím rozvoje a realizace dalšího vzdělávání, budování kapacit lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji a podpory a poradenství rozvíjejících podnikatelské prostředí. V prioritní ose 1 podniky realizovaly 438 projektů s celkovou výší schválené podpory z Evropské unie ve výši 1,1 mld. Kč (stav k 9. březnu 2017)

Tabulka 9: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 1.B Městský program podpory podnikání

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	Komplexní materiál vyhodnocující vztahy mezi hl. m. Prahou, hospodářskou komorou a podnikatelským sektorem a vymezující formy jejich spolupráce vypracován nebyl. Podpora malých a středních podniků a jejich inovačních aktivit byla realizována jak v rámci OP Praha-Konkurenceschopnost, tak v rámci programů hl. m. Prahy (inovační vouchery). Kontaktní centrum pro podnikatele zřízené v rámci programu Akcelerace poskytovalo své služby pouhé 2 roky; po převedení agendy na SVM MHMP jeho činnost zatím nebyla obnovena.
Jaké měly výsledky dopady?	Největší dopad měly projekty v rámci OP Praha-Konkurenceschopnost zaměřené na inovaci produkce a posílení inovačních kapacit malých a středních podniků. Dopad dvou výzev projektu Inovační vouchery v Praze byl zejména marketingový – propagující zájem města na spolupráci výzkumné a podnikové sféry – a motivoval k propojování výzkumného a podnikatelského sektoru.
Bylo výsledků dosaženo účinně?	V rámci oblasti podpory 3.3 prioritní osy OP Praha-Konkurenceschopnost zaměřené na inovaci produkce a rozvoj inovačních kapacit bylo uskutečněno 17 projektů s celkovou výší schválené podpory 84 mil. Kč, jejichž zaměření nebylo odpovídající (14 % celkové alokace dané oblasti podpory). Projekt inovační vouchery lze mj. vnímat nejen jako nástroj podpory mezisektorové spolupráce, ale i jako efektivní veřejnou proklamaci zájmu hl. m. Prahy o podporu inovací ve městě. V případě Kontaktního centra pro podnikatele lze, vzhledem k jeho uzavření, hovořit o neefektivním vynaložení finančních prostředků.
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Realizace podpory malého a středního podnikání na území hl. m. Prahy z OP Praha – pól růstu ČR.

⁴⁵ Inovační část programu Inovace v rámci OPPI byla zaměřena na zvýšení inovačního potenciálu podnikatelského sektoru prostřednictvím dotací na realizaci inovačních projektů podniků (zejména malých a středních podniků) spočívajících ve zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb, zvýšení efektivnosti procesů výroby a poskytování služeb, zavedení nových metod organizace podnikových procesů a spolupráce s podniky a veřejnými institucemi či zavedení nových prodejních kanálů.

⁴⁶ Program Potenciál byl zaměřen na podporu zavádění a zvyšování kapacit podniků pro realizaci výzkumných, vývojových a inovačních aktivit a zvýšení počtu podniků, které provádějí vlastní výzkum, vývoj a inovaci. Dalším cílem programu bylo prohloubení spolupráce podniků s výzkumnými a vývojovými organizacemi, tvorba kvalifikovaných pracovních míst a zlepšení podmínek pro zapojení podniků do národních i evropských programů výzkumu a vývoje.

Hodnotící otázka	Odpověď
	<p>Pokračování dalších výzev projektu inovační vouchery, vč. specializovaných výzev pro specifické obory, typy žadatelů, účely apod.</p> <p>Vytvoření a udržení dostatečných institucionálních kapacit v městské správě specializovaných na rozvoj inovačního prostředí v Praze vč. opětovného zprovoznění Kontaktního centra pro podnikatele.</p>

Úkol K 1.C Projekt partnerství

Projekt partnerství byl zaměřen na vytvoření stabilní a funkční organizační struktury pod koordinací městské správy za účasti zástupců rozhodujících skupin subjektů působících na území města (podnikatelského sektoru, nestátních neziskových organizací, veřejné správy, veřejného sektoru aj.) k řešení specifických i obecných problémů rozvoje města.

Garantem úkolu za městskou správu byly určeny Rozvojová agentura hl. m. Prahy a Odbor fondů Evropské unie MHMP (nynější Odbor evropských fondů), který měl původně zajistit naplnění úkolu s využitím operačních programů. Protože činnost Regionální a rozvojové agentury hl. m. Prahy byla ukončena 31. prosince 2011 lze za garanta považovat společnost Rozvojové projekty Praha, a.s., a následně Odbor evidence, správy a využití majetku MHMP.

V rámci městské samosprávy existuje celá řada pracovních skupin, neboť si je může městská samospráva zřizovat při řešení svých problémů a fungování těchto skupin se řídí určitými pravidly. Zástupci městské samosprávy se také účastní pracovních skupin zřizovaných orgány státní správy. Nicméně stabilní a funkční struktura v pojetí definovaném Programem rozvoje Strategické koncepce hl. m. Prahy nebyla vytvořena. Jako příklady ad hoc zřízených pracovních skupin lze uvést Radu hospodářské a sociální dohody hl. m. Prahy, Pražskou radu pro výzkum a ekonomiku či Pražskou inovační radu (viz hlavní úkol K 1.D).

Součástí úkolu byl záměr na vytvoření aktivního systému „poptávky a nabídky“ služeb a produktů pro potřeby města. Přípravná fáze realizace tohoto záměru byla zahájena až v roce 2016.

Rada hospodářské a sociální dohody hl. m. Prahy

Rada hospodářské a sociální dohody hl. m. Prahy (RHSD), jejímž cílem je vést dialog mezi samosprávou, zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců při řešení důležitých problematik v rámci hl. m. Prahy, vznikla v roce 2011 a za jeho předsedkyni byla jmenována Aleksandra Udženija, tehdejší radní pro majetek a podporu podnikání. Po čtyřech jednáních, která všechna proběhla v témže roce, se však již RHSD dále nesešla. Obnovená jednání RHSD proběhla v roce 2015, předsedkyní je primátorka Adriana Krnáčová.

Tabulka 10: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 1.C Projekt partnerství

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	<p>V rámci městské samosprávy existuje řada pracovních skupin vzniklých ad hoc k jednotlivým řešeným problematikám. Stabilní a funkční struktura v pojetí definovaném úkolem K 1.C vytvořena nebyla.</p> <p>Za příčinu lze považovat nízkou prioritu dotčené problematiky na straně samosprávy i nízký tlak či malý zájem odborné a podnikatelské veřejnosti o vznik uvažované struktury.</p> <p>Záměr na vytvoření aktivního systému poptávky a nabídky služeb a produktů pro potřeby města je připravován až od roku 2016.</p>
Jaké měly výsledky dopady?	<p>Úkol K 1.C neměl žádné dopady. RHSD jako jediná vzniklá významná formalizovaná forma partnerství v hl. m. Praze byla v období 2011–2015 nefunkční. Souvisí to i se skutečností, že politika zaměstnanosti není v zákonné kompetenci krajů, a tak má město omezené možnosti účinně intervenovat.</p>

Hodnotící otázka	Odpověď
Bylo výsledků dosaženo účinně?	Náklady na činnost RHSD byly zanedbatelné.
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Vytvoření stabilní a funkční organizační struktury pro koordinující aktivity městské správy a rozhodujících skupin subjektů působících na území města při řešení specifických i obecných problémů rozvoje města. Pořádání neformálních akcí hl. m. Prahou sdružujících zástupce veřejného, podnikatelského a akademického sektoru. Dokončení realizace systému poptávky a nabídky služeb a produktů pro potřeby města.

Úkol K 1.D Regionální rada pro výzkum a inovace

Úkol byl zaměřen na založení specificky zaměřeného subjektu pro spolupráci města s rozhodujícími nositeli inovačního procesu, zejména subjekty výzkumu a vývoje, a podnikové aplikace, včetně konkretizace výstupů činnosti rady (zmíněn projekt na principu „výzkum pro město“), a na aktualizaci Regionální inovační strategie. Za prioritní byla považována potřeba ověření a definitivního rozhodnutí o účasti města při využití Počernicko-běchovického areálu.

Garantem úkolu za městskou správu byl odbor Kanceláře primátora MHMP, odborným a organizačním zázemím garanta byl Útvar rozvoje hl. m. Prahy (nynější Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy).

Pražská rada pro výzkum a ekonomiku (PRVEK) a Pražská inovační rada (PIR)

PRVEK vznikl v roce 2011 jako neformální poradní platforma zřízená tehdejší primátorem Bohuslavem Svobodou pro konzultování a vypracování vize Prahy jako klíčového ekonomického regionu. Byla složena ze zástupců hl. m. Prahy, akademické, výzkumné a podnikatelské sféry. Předsedou PRVKu byl primátor hl. m. Prahy Bohuslav Svoboda, tajemníkem byl vedoucí Odboru strategické koncepce Útvaru rozvoje hl. m. Prahy (dnešní Sekce strategií a politik Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy). Odbor strategické koncepce sloužil jako odborné zázemí pro PRVEK. Diskutovanými oblastmi byly dlouhodobá vize Prahy zejména v oblasti vědy, výzkumu, inovací a podpory podnikání, potřeba zlepšení komunikace mezi veřejnou, podnikatelskou a akademickou a výzkumnou sférou, otázka kvalitního fungování školské soustavy (včetně vysokých škol), financování vědy a výzkumu ze strukturálních fondů, tvorba podpůrné infrastruktury a podmínek pro podnikání. PRVEK zároveň podnítil a započal přípravu aktualizace Regionální inovační strategie hl. m. Prahy s požadavkem její provázanosti s pražským operačním programem pro čerpání evropských fondů po roce 2013. Podílel se i na přípravě stanovisek pro Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání a Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Naposledy se PRVEK sešel v listopadu 2012.

Na činnost PRVKu volně navázala Pražská inovační rada (PIR), kterou založil primátor hl. m. Prahy Tomáš Hudeček a která se poprvé sešla v dubnu 2014. PIR je spojením zástupců pražské samosprávy, výzkumných organizací, vysokých škol, podniků a státních agentur, které v této oblasti působí. Jejich úlohou je na jedné straně formulovat politiku a opatření města v této oblasti, na straně druhé pak působit na centrální úrovni veřejné správy při vytváření vhodného prostředí pro rozvoj výzkumných a inovačních aktivit v Praze. Vznik PIR tak reflektoval i poptávku po vytvoření protiváhy k nastavení operačních programů z období 2007–2013, které znevýhodňovaly subjekty sídlící v Praze v přístupu k prostředkům z evropských zdrojů. PIR spolupracovala při přípravě Regionální inovační strategie hl. m. Prahy a jí nadřazené Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky, bez níž by Evropská unie neuvolnila prostředky ze strukturálních fondů na podporu výzkumu, vývoje a inovací. Po roce 2015 probíhá postupné naplňování Regionální inovační strategie hl. m. Prahy.

Současná primátorka hl. m. Prahy Adriana Krnáčová vyjádřila zájem města o činnost PIR, zejména v souvislosti s agendou Smart Prague a Operačním programem Praha – pól růstu ČR.

Aktualizace Regionální inovační strategie hl. m. Prahy

Implementace původní regionální inovační strategie, která vznikla v projektu BRIS v roce 2004, nepřinesla požadované zlepšení inovačního prostředí v hl. m. Praze. Aktualizovaná Regionální inovační strategie hl. m. Prahy

(RIS HMP) byla schválena⁴⁷ v září 2014. Aktualizace RIS HMP proběhla v režii samosprávy hl. m. Prahy, která ji iniciovala po konzultaci se zástupci vědecké, vysokoškolské a podnikatelské sféry na jaře 2011. Podle RIS HMP je město specifickým, ale relevantním aktérem inovačního prostředí, a to navzdory skutečnosti, že přímé propojení podpůrných aktivit města, jeho ekonomické výkonnosti a rozpočtových příjmů je omezené. RIS HMP se proto soustředí především na rozvoj partnerských vazeb mezi všemi účastníky inovačních procesů (městskou samosprávou, výzkumnými organizacemi a podniky) a na uplatnění vhodných nástrojů jejich podpory, která je zacílena na omezený počet priorit vycházejících ze silných stránek a konkurenčních výhod regionu. I proto podle vize RIS HMP do roku 2020 Praha bude městem, kde najdete partnera pro výzkum a inovace.

V době zpracování tohoto materiálu probíhá naplňování Akčního plánu RIS HMP na období 2015–2016 a připravuje se Akční plán RIS HMP na období 2017–2018.

Součástí aktivit RIS HMP a Akčního plánu RIS HMP na období 2015–2016 na rozvoj prostředí stimuluje inovace a fungující partnerství jsou mj. projekty zaměřené na vyhledávání inovací pro potřeby hl. m. Prahy a jejich dopracování k praktické využitelnosti (tzv. projekty *proof-of-concept*) a projekty veřejných zakázek využívajících kapacity výzkumu a vývoje pro řešení vlastních potřeb hl. m. Prahy (tzv. projekty *pre-commercial public procurement*). Rozvoj mezisektorové spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích včetně uvedených typů projektů je podporován aktuálním Operačním programem Praha – pól růstu (2014–2020). Na podporu aktivit z této prioritní osy je z Evropského fondu regionálního rozvoje alokováno 62,5 mil. EUR s totožnou výší příspěvku ze strany hl. m. Prahy, tj. cca 3,3 mld. Kč.

Výzkum pro město

Záměrem bylo zapojit výzkumné kapacity lokalizované v Praze do řešení potřeb a dosahování cílů města.

Jako dosud jediný příklad standardního výzkumného programu, jehož vyhlášovatelem bylo hl. m. Praha, lze uvést tříletý (únor 2013 – březen 2015) výzkumný projekt „Inovace metodiky a metodologie zadávání územních plánů, jejich věcných a formálních stránek, vztah strategie rozvoje města a způsobu zpracování plánů se zvláštním zřetelem k formulování fenoménu obrazu města“ v rámci programu „Vztah rozvoje měst a přípravy územně plánovací dokumentace“ zadaný hl. m. Prahou⁴⁸ Fakultě architektury Českého vysokého učení technického v Praze. Cílem projektu bylo ověření procesů a relevantních nástrojů územního plánování ve vztahu k zadávání územního plánu v soudobých podmínkách rozvoje měst. Tam, kde se výsledky výzkumu od platné legislativy průkazně odchylovaly (tj., tam, kde pro dosažení smyslu a účelu plánování nevyhovovala právní forma zkoumaného nástroje), byly tyto odchylky podrobně popsány, dostatečně zdůvodněny a byly navrženy tomu odpovídající změny práva. Celková podpora projektu od hl. m. Prahy činila 19,7 mil. Kč.

Projekty zaměřené na vyšší zapojení výzkumu, vývoje a inovací do řešení specifických potřeb města umožnil nový Operační program Praha – pól růstu ČR schválený v roce 2015. Mezi podporované aktivity patří ověřování komerčního potenciálu a příprava komercializace výsledků výzkumu a vývoje, které vznikly v pražských výzkumných organizacích a mohou přispět právě k inovacím v agendách a službách, které zajišťuje město. Výzvy tohoto typu však byly vyhlášeny až v roce 2016.

Počernicko-běchovický areál

Prověření využití areálu bývalých výzkumných ústavů Běchovice pro potřeby výzkumu, vývoje a inovací provedla Regionální a rozvojová agentura hl. m. Prahy v roce 2011.⁴⁹ Studie navrhovala využít areál pro vysokoškolský kampus, ale vzhledem k roztržitosti a nevyjasněnosti majetkových práv nemůže být areál dále rozvíjen.

Regionální a rozvojová agentura hl. m. Prahy prověřovala i další potenciální lokality. Jednou z nich měl být severovýchodní okraj malešicko-hostivařské průmyslové oblasti, kde měl vzniknout Technologický park Horní Lada složený z výstavního areálu a komplexu s výrobními a laboratorními provozy⁵⁰. Útvar rozvoje hl. m. Prahy – Odbor strategické koncepce realizaci projektu nedoporučil⁵¹ mimo jiné proto, že dopravní dostupnost kapacitní hromadnou dopravou, blízkost vysokých škol a výzkumných organizací jsou v předmětné lokalitě značně

⁴⁷ Usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 41/2 ze dne 11. září 2014.

⁴⁸ Tento program výzkumu, vývoje a inovací hl. m. Prahy byl schválen usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 15/6 ze dne 29. března 2012.

⁴⁹ Press, M.: Technologický park pro Prahu. Praha 2011.

⁵⁰ Návrh na vznik Technologického parku Horní Lada byl zveřejněn v roce 2011.

⁵¹ Stanovisko URM k záměru Technologického parku Horní Lada – Kyje ze dne 25. října 2011.

neuspokojivé. Zároveň považoval za nevhodné sloučení funkcí výstavnictví a technologického parku do jednoho projektu.

Tabulka 11: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 1.D Regionální rada pro výzkum a inovace

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	Výsledky odpovídají cílům uvedeným ve strategii.
Jaké měly výsledky dopady?	PRVEK (a jeho nástupce PIR) podnítil a započal přípravu aktualizace Regionální inovační strategie hl. m. Prahy s požadavkem její provázanosti s OP Praha – pól růstu. Aktualizovaná Regionální inovační strategie hl. m. Prahy je postupně naplňována od roku 2015. V rámci projektu „Výzkum pomáhá městu“ byl realizován výzkumný projekt v oblasti územního plánování, jeho výsledky jsou využívány při přípravě tzv. Metropolitního plánu. Další rozvoj počernicko-běchovického areálu pro potřeby výzkumu, vývoje a inovací nebyl doporučen.
Bylo výsledků dosaženo účinně?	Vzhledem k nízkým nákladům na realizaci úkolu, ano.
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Pokračovat v činnosti PIR sdružující představitelů městské správy, podnikatelského a výzkumného sektoru. Uskutečňovat Regionální inovační strategii hl. m. Prahy a aktualizovat její aktivity prostřednictvím akčních plánů. Prostřednictvím OP Praha – pól růstu ČR realizovat projekty zaměřené na zapojení výzkumu do řešení potřeb města a generovat poptávku hl. m. Prahy po nových řešeních pro účely poskytování veřejných služeb.

Úkol K 1.E Katalog investičních příležitostí na území hl. m. Prahy

Cílem úkolu bylo zpracovat přehled investičních možností na území hl. m. Prahy jako prezentaci pro investorskou sféru, resp. jako ilustraci dobrých možností pro investování (vybrané realizace). Přehled měl být provázán s územním plánem, identifikovat vhodné plochy včetně uvedení vlastnictví, uvádět cenové podmínky, stanovené funkce využití, vazby na infrastrukturní vybavení apod. Měl být jedním ze stěžejních realizačních výstupů nové marketingové strategie města.

Garantem úkolu za městskou správu byl Útvar rozvoje hl. m. Prahy (nynější Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy); klíčovými účastníky pak Regionální rozvojová agentura hl. m. Prahy a jednotlivé odbory Magistrátu hl. m. Prahy.

Ačkoli katalog investičních příležitostí měl být dle Programu rozvoje Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 vypracován do roku 2011, nestalo se tak. V roce 2014 zpracoval IPR Praha analýzu Transformační a rozvojová území v Praze, která mohla být pro tento účel využita, ale nakonec se tak nestalo. V době zpracování tohoto materiálu je obdobný záměr připravován v týmem radního pro podporu podnikání.

Tabulka 12: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 1.E Katalog investičních příležitostí na území hl. m. Prahy

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	Úkol nebyl realizován.
Jaké měly výsledky dopady?	–
Bylo výsledků dosaženo účinně?	–
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Pro zpracování úkolu je nutná koordinace MHMP, který má přehled o nemovitém majetku města, který lze pro investiční příležitosti nabízet, a IPR Praha, který může posoudit možnosti využití a připravit IT řešení pro prezentaci.

Úkol K 1.F Komplexní analýza životní úrovně obyvatel

Úkol se zaměřoval na shromáždění obsáhlého informačního souboru (včetně realizace vybraných šetření) pro zjištění základních existenčních charakteristik jednotlivých skupin obyvatel a územních částí města, jejich srovnání na úrovni státu i mezinárodní. Součástí úkolu byla i identifikace problémových skupin obyvatel, zjištění chybějících významných obslužných aktivit, odhad vývojových trendů a jejich vlivu jako podklad pro operativní i koncepční rozhodování městské správy.

Garantem úkolu byl Útvar rozvoje hl. m. Prahy (nynější Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy). Do roku 2011 měla být realizována speciální šetření a zpracovány komplexní analýzy včetně doporučení.

Ekonomickou infrastrukturu hl. m. Prahy pravidelně – ve dvouletých intervalech – vyhodnocují **Územně analytické podklady hl. m. Prahy** (ÚAP). V době platnosti Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy 2009–2015 tak byly ÚAP publikovány třikrát. ÚAP v roce 2014 popisovaly a hodnotily ekonomickou infrastrukturu následovně:

- stav produkčních činností (zemědělské výroby, těžby surovin, průmyslové výroby, skladování a logistiky),
- stav obchodu a služeb (kancelářských ploch, obchodu, komerčních služeb, cestovního ruchu, ubytování),
- péče o duši (sociální péče, kultura, věda a výzkum, školství a vzdělávání, posvátná místa a místa kultu),
- péče o tělo (veřejná správa, ochrana obyvatelstva, armáda a vězeňství, zdravotní péče, lázeňství, rekreace a sport a tělovýchova).

V roce 2015 **sekce strategií a politik Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy** vypracovala následující analýzy hodnotící životní úroveň obyvatel a používané při tvorbě důležitých celoměstských dokumentů a politik:

- Demografie, bydlení a veřejná vybavenost⁵² skládající se ze sešitu shrnutí a osmi sešitů s analýzami, závěry a doporučeními za jednotlivé tematické oblasti (demografii, bydlení, regionální školství, sport a rekreaci, kulturu, sociální služby a zdravotnictví, vysoké školy a obchod),
- Analýza vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011⁵³ prověřovala, zda se sociální struktura obyvatelstva pražských sídlišť skutečně významným způsobem odlišuje od ostatních částí hlavního města a zároveň jaké jsou trendy v jejím vývoji, sekundárně pak zjišťovala, zda existují významné rozdíly v sociální skladbě obyvatelstva v rámci jednotlivých analyzovaných sídlištních celků na území Prahy. Pražská sídliště jsou i nadále sociálně stabilními oblastmi bydlení s relativně promíšenou skladbou obyvatelstva, přesto z analýzy vyplynuly určité nepříznivé trendy ve vývoji sociální struktury obyvatelstva, zejména v ukazatelích věkové struktury a vzdělanosti.
- Porovnání ekonomické výkonnosti Prahy a evropských regionů a příjmového rámce jejich obyvatel (podle územního vymezení EU NUTS)⁵⁴ byla rámcovým vstupem pro hodnocení nejen výkonnosti pražské ekonomiky, ale i životní úrovně obyvatel hl. m. Prahy. Výsledkem hodnocení jsou lepší makroekonomické výsledky Bratislavy a Varšavy a zaostávání Prahy v ukazateli čistého disponibilního důchodu domácností.

V roce 2016 pak vznikla Analýza životních podmínek domácností v hl. m. Praze – ohrožení chudobou a náklady na bydlení,⁵⁵ která prokázala výrazné rozdíly v životních podmínkách mezi jednotlivými sociálně-demografickými typy domácností (podle úplnosti rodiny, věku, počtu členů domácnosti) a také podle jednotlivých forem bydlení. Z hlediska sledovaných období analýza nekonstatovala obecný trend jednoznačného zhoršování, ale ani zlepšování životních podmínek pražských domácností.

⁵² Dostupné z www.iprpraha.cz/obyvatelstvo

⁵³ Němec, M., Brabec, T.: Analýza vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011. IPR Praha, Praha, 2015 (dostupná z www.iprpraha.cz/obyvatelstvo)

⁵⁴ Mejstřík, J.: Porovnání ekonomické výkonnosti Prahy a evropských regionů a příjmového rámce jejich obyvatel (podle územního vymezení EU NUTS). IPR Praha, Praha, 2015 (dostupné z www.iprpraha.cz/ekonomika)

⁵⁵ Brabec, T., Němec, M.: Analýza životních podmínek domácností v hl. m. Praze – ohrožení chudobou a náklady na bydlení. IPR Praha, Praha, 2016 (dostupné z www.iprpraha.cz/obyvatelstvo)

Tabulka 13: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 1.F Komplexní analýza životní úrovně obyvatel

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	Výsledky úkolů od cílů uvedených ve strategii se neliší. Obsáhlý informační soubor se základními charakteristikami jednotlivých obyvatel a územních částí města má podobu ÚAP aktualizovaných ve dvouletém intervalu, a ad hoc analýz.
Jaké měly výsledky dopady?	Nebyly navrženy konkrétní formy účasti městské správy.
Bylo výsledků dosaženo účinně?	Ano. Úkoly byly realizovány zaměstnanci ÚRM (resp. IPR Praha).
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Pokračovat v realizaci ÚAP a analytických a strategických činnostech IPR Praha.

Úkol K 1.G Analýza a návrh řešení problémů na pražském trhu práce

Cílem úkolu bylo zpracovat dokument identifikující bilanční možnosti na trhu práce a jejich vliv na výkonnost pražské ekonomiky a sociální prostředí, nejvážnější současné i potenciální problémy, jejich příčiny a disponibilní opatření a role jednotlivých účastníků (úřadu práce, neziskového sektoru, státní správy). Dokument měl navrhovat formy konkrétní účasti městské správy, organizací založených a zřízených hl. m. Prahou a městských částí při řešení problémů a při preventivních opatřeních na pražském trhu práce, specifická opatření pomáhající znevýhodněným osobám v jejich pracovním uplatnění a věcné zaměření případných pilotních projektů pro řešení aktuálních problémů i prevence.

Garantem úkolu za městskou správu byla určena Rozvojová agentura hl. m. Prahy. Protože činnost Regionální a rozvojové agentury hl. m. Prahy byla ukončena 31. prosince 2011, lze za garanta považovat společnost Rozvojové projekty Praha, a.s., a následně Odbor evidence, správy a využití majetku MHMP. Mezi klíčové účastníky byl zařazen Útvar rozvoje hl. m. Prahy (nynější Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy).

V prosinci 2010 obdržel Útvar rozvoje hl. m. Prahy (nynější Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy) analytickou studii a závěrečnou zprávu **Pražský trh práce – jeho stav a metodologie sledování** vypracovanou podnikem PRODOS Praha. Studie popsala vlastní zdroje pracovní síly hl. m. Prahy, nezaměstnanost, dojíždku za prací do Prahy a vyjíždku z ní, zaměstnávání cizinců a odvětvovou strukturu zaměstnanosti v Praze celkem. Závěry studie byly existující nedostatečnost údajů (vč. omezenosti a nedostupnosti části informací), které by poskytovaly potřebný obraz o lokálním trhu práce, a nedostatečně rozvinutá spolupráce a koordinace se správci informačních zdrojů o trhu práce včetně potřeby dalších jednání s nimi.

Kromě toho odbor strategické koncepce Útvaru rozvoje hl. m. Prahy (nynější sekce strategií a politik Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy) vypracoval i několik ad hoc studií analyzujících pražský trh práce:

- studie Cíle strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti a jejich srovnání s národními cíli ČR⁵⁶ z roku 2011 byla zaměřena na základní rekapitulaci národních cílů strategie Evropa 2020 a srovnání současného stavu na úrovni České republiky a na území Prahy a naznačovala i z toho vycházející možné úkoly Prahy,
- každoročně aktualizované studie Dojíždka a vyjíždka do zaměstnání do/z hl. m. Prahy⁵⁷ naznačující základní trendy vývoje dojíždky za prací na území hl. m. Prahy a vyjíždky z něj.

Problematika trhu práce je primárně v gesci státních úřadů, role Prahy je omezená. Nicméně v posledních letech se objevily některé nástroje, např. Teritoriální pakt zaměstnanosti (největší zkušenost v ČR má Moravskoslezský kraj), jejichž uplatnění předpokládá aktivní zapojení krajské samosprávy. Případné využití TPZ by mohlo být stimulem k větší aktivitě v oblasti trhu práce. Jako zárodek by mohla posloužit i již založená krajská tripartita (viz úkol K 1.C Projekt partnerství).

⁵⁶ Mejstřík, J.: Cíle strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti a jejich srovnání s národními cíli ČR. IPR Praha, Praha, 2011 (dostupné z www.iprpraha.cz/obyvatelstvo)

⁵⁷ Mejstřík, J.: Dojíždka a vyjíždka do zaměstnání do/z hl. m. Prahy – aktualizace 2016. IPR Praha, Praha, 2016 (dostupné z www.iprpraha.cz/obyvatelstvo)

Tabulka 14: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 1.G Analýza a návrh řešení problémů na pražském trhu práce

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	Ano. Studie Pražský trh práce – jeho stav a metodologie sledování byla zaměřena na popis veřejně dostupných dat. Roli jednotlivých účastníků, disponibilní opatření, konkrétní formy účasti městské samosprávy apod. studie nepopisuje. Analýzy ÚRM představují dílčí výstupy, neboť projekt nebyl realizován pro absenci garanta (RRA) předpokládaným komplexním způsobem.
Jaké měly výsledky dopady?	Nebyly navrženy konkrétní formy účasti městské správy.
Bylo výsledků dosaženo účinně?	Ne, z důvodu ukončení činnosti původního garanta.
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Pokud vyvstane potřeba angažovat se v problematice trhu práce zamýšleným způsobem, je nutné pro tyto účely zkoordinovat spolupráci s ČSÚ, MPSV, ČSSZ aj. organizacemi spravujícími trh práce.

4.2 Strategický cíl K 2 Zajištění finančních zdrojů města pro realizaci strategických záměrů města

Strategický cíl se zaměřoval na pozornost správy města a městských částí na transparentnost a efektivitu využívání jejich financí a majetku, na zlepšení veřejné kontroly jejich hospodaření i vnitřního auditu. Zmiňována byla i nezbytnost zvážit možnost využití cizích zdrojů v dlouhém časovém horizontu nutných k zajištění některých velkých investic, udržení zadluženosti města na únosné úrovni a využívání městských financí a majetku jako stěžejního nástroje pro podporu společných investičních aktivit města a soukromého sektoru a jako předpokladu pro získání finančních prostředků Evropské unie.

Hlavní úkoly strategického cíle K 2 byly:

- A. Analýza ekonomické úrovně regionu Praha,
- B. Analýza finančních možností města,
- C. Rozpracování koncepce majetkové politiky.

4.2.1 Shrnutí úkolů

Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy odhadoval hrubé finanční náklady realizace strategického cíle K 2 do 10 mil. Kč, neboť cíl byl zaměřen na mobilizaci hl. m. Prahy k zefektivnění svého hospodaření a správy svého majetku. Podrobný rozpis dosažených nákladů udává tabulka níže, nicméně lze předpokládat, že celkové náklady na realizaci hlavních úkolů nepřesáhly 3 mil. Kč (tab. 15).

Tabulka 15: Finanční náklady realizace strategického cíle K 2 Zajištění finančních zdrojů města pro realizaci strategických záměrů města

Hlavní úkol	Hrubý odhad finančních nákladů v Programu realizace Strategické koncepce v mil. Kč	Dosažené náklady za období 2009–2015 v mil. Kč
K 2.A Analýza ekonomické úrovně regionu Praha	do 10	do 1
K 2.B Analýza finančních možností města	do 10	do 1
K 2.C Rozpracování koncepce majetkové politiky města	do 10	do 1
Celkem strategický cíl K 1	do 10	do 3

Zdroje: vlastní šetření IPR Praha, Magistrát hl. m. Prahy

Tabulka 16: Doporučené ukazatele hodnocení strategického cíle K 2 Zajištění finančních zdrojů města pro realizaci strategických záměrů města

Ukazatel hodnocení	Doporučená hodnota v Programu realizace Strategické koncepce	Dosažená hodnota za období 2009–2015
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích rozpočtu vlastního hl. m. Prahy	40 %	28 % (průměr 2009–2015)
Řádné splacení dlouhodobých finančních závazků	splacení 22,8 mld. Kč	splaceno 25,8 mld. Kč

Zdroje: vlastní šetření IPR Praha, Magistrát hl. m. Prahy

Doporučenými ukazateli hodnocení strategického cíle K 2 byly podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích rozpočtu hl. m. Prahy a řádné splacení dlouhodobých finančních závazků (tab. 16). Program realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 očekával nárůst podílu kapitálových výdajů na celkových výdajích rozpočtu vlastního hl. m. Prahy na cca 40 % v roce 2015, když průměr v letech 2004–2008 činil 34 %. V roce 2015 se kapitálové výdaje na celkových výdajích rozpočtu vlastního hl. m. Prahy podílely 12 % a jejich průměr za období 2009–2015 byl pouhých 28 % (obr. 15). Při hodnocení tohoto ukazatele je zároveň potřeba brát zřetel na skutečnost, že rekonstrukce a velké opravy jsou zahrnovány do běžných výdajů a že investice zpravidla generují dodatečné provozní náklady a brzdí tak nárůst podílů kapitálových výdajů. I přesto je možné hovořit o neúměrném nárůstu běžných výdajů, a to zejména po roce 2014.

V případě dlouhodobých finančních závazků bylo stanoveno řádné splacení 22,8 mld. Kč v období 2009–2014 (tab. 16). Tento ukazatel byl splněn, v období 2009–2014 uhrazené splátky vydaných dluhopisů a uhrazené splátky přijatých půjčených prostředků dohromady činily 25 mld. Kč. Ve stejném období však vlastní hl. m. Praha vydalo dluhopisy a přijalo půjčené prostředky v celkové výši 24,3 mld. Kč (obr. 17). Souhrnná výše dlouhodobých úvěrů, dluhopisů a ostatních dlouhodobých závazků vlastního hl. m. Prahy vzrostla z 26,3 mld. Kč v roce 2009 na 33,6 mld. Kč v roce 2014 (obr. 16).

Analýza zadlužení hl. m. Prahy vypracovaná společností Facility s. r. o. byla v roce 2005 vzata na vědomí Radou hl. m. Prahy.⁵⁸ Dokument predikoval vývoj zadlužení hl. m. Prahy do roku 2020, navrhoval optimální míry zadlužení a kvantifikoval potřeby zajištění externích finančních zdrojů pro hl. m. Prahu jako celek pro období 2005–2020. Podle tohoto výhledu mělo zadlužení hl. m. Prahy jako celku v roce 2014 být 7,9 mld. Kč.

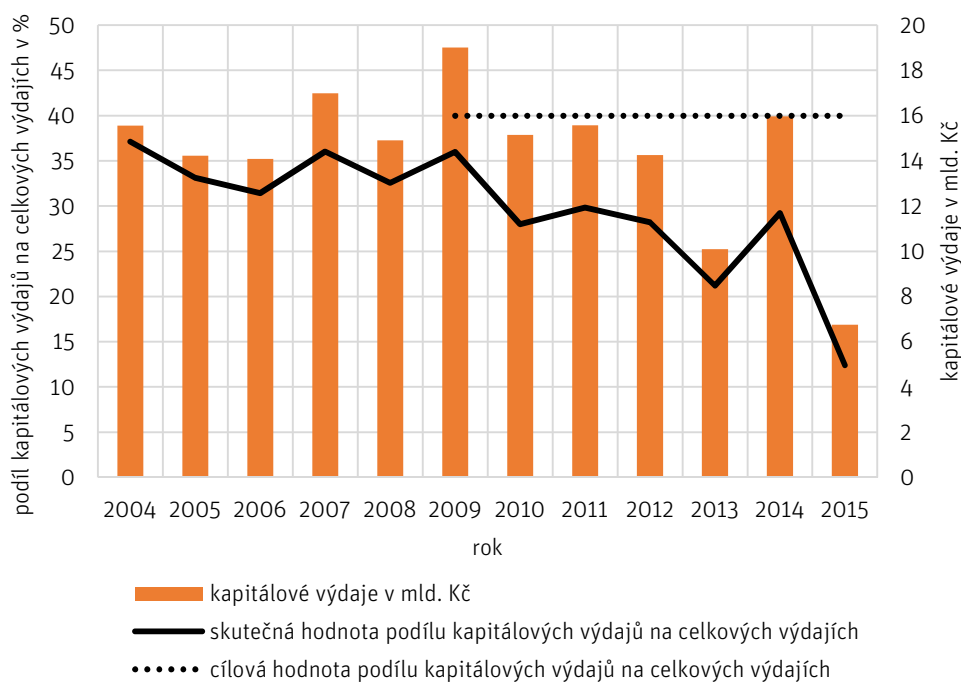
Je třeba dodat, že si Praha dlouhodobě udržuje vysoký dlouhodobý rating⁵⁹ a zároveň dodržuje limity stanovené Ministerstvem financí ČR pro finanční ukazatele municipalit (likvidita a podíl krátkodobých aktiv vůči cizím zdrojům⁶⁰), a tak je její dluhová zátěž zatím výrazně pod úrovní, která by znamenala zvýšené riziko.

⁵⁸ Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1496 ze dne 14. října 2005.

⁵⁹ Standard & Poor's AA-/A-1+ s výhledem Stablní (poslední revize 3. června 2016). Moody's A1 (poslední revize 16. května 2016).

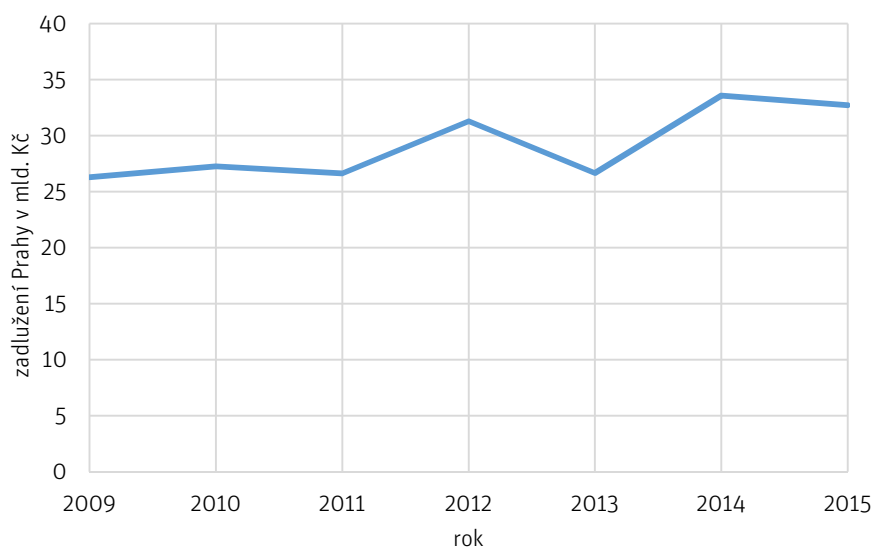
⁶⁰ Ministerstvo financí ČR při monitoringu hospodaření obcí žádá ty obce o zdůvodnění a stanovisko jejich zastupitelstva, u nichž byl k 31. prosinci příslušného roku ukazatel celkové likvidity (podíl oběžných aktiv ke krátkodobým závazkům v intervalu **(0; 1)** a zároveň podíl jejich cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 % včetně. Podle údajů Ministerstva financí ČR za rok 2015 ukazatel celkové likvidity pro hl. m. Prahu byl 3,49, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům 9,97 %. Podle § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, je limit pro dluh územního samosprávného celku k příslušnému rozvahovému dni stanoven jako 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky. Podle tohoto zákona se bude hl. m. Praha moci zadlužit méně než podle metodiky Ministerstva financí ČR.

Obrázek 15: Vývoj kapitálových výdajů vlastního hl. m. Prahy v období 2009–2015

Zdroj: zprávy o plnění rozpočtu hl. m. Prahy v příslušných letech

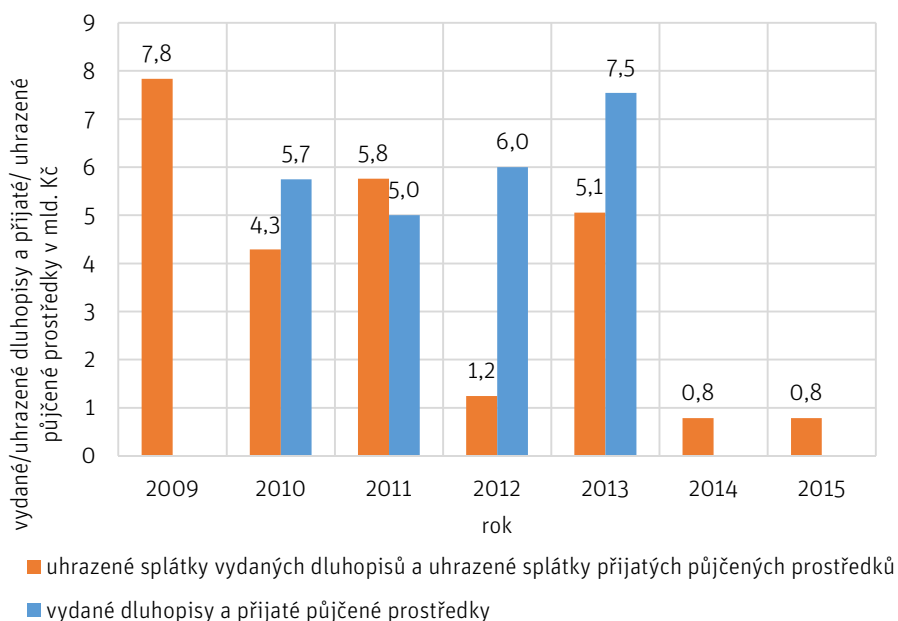
Obrázek 16: Vývoj dlouhodobých závazků vlastního hl. m. Prahy v období 2009–2015

Zdroj: výkazy a rozvahy – výsledek hospodaření hl. m. Prahy v příslušných letech, ÚFIS

Poznámka: Dlouhodobými závazky jsou rozuměny dlouhodobé úvěry, dluhopisy a ostatní dlouhodobé závazky.

Obrázek 17: Vydané dluhopisy a přijaté půjčené prostředky vlastním hl. m. Prahou a jejich splátky v období 2009–2014

Zdroj: zprávy o plnění rozpočtu a vyúčtování výsledků hospodaření hl. m. Prahy v příslušných letech

4.2.2 Efekty realizace

Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 určil čtyři efekty, které realizace strategického cíle K 2 Zajištění finančních zdrojů města pro realizaci strategických záměrů města měla přinést:

- zmapování dostupných finančních zdrojů dotačních i návratných,
- sestavení investičního programu,
- vyřešení otázky užití PPP,
- stanovení pravidel pro nakládání s majetkem města,
- větší transparentnost a předvídatelnost nakládání se zdroji města.

Dostupné finanční zdroje pro hl. m. Prahu, dotační i návratné, analyzuje pro své potřeby Odbor rozpočtu MHMP. V souvislosti s tehdejší ekonomickým vývojem (nástup hospodářské krize), byly vypracovávány střednědobé rozpočtové výhledy a analýza zadlužení. Analýza zapojení cizích zdrojů byla zpracována až v roce 2016. Pro formu financování PPP nebyl MHMP schopen najít využití (tab. 17); v nynější ekonomické situaci se forma PPP pro město jeví jako nepotřebná.

Program strategických investičních akcí byl sestavován a upravován v závislosti na aktuálním hospodářském vývoji (tab. 17). Po roce 2014 střednědobý strategický plán investic vypracován není.

V období 2009–2015 hl. m. Praha vydávalo metodiky a aktualizovalo pravidla pro nakládání se svým majetkem. Větší transparentnosti a předvídatelnosti v nakládání se zdroji města však zcela dosaženo nebylo (tab. 17).

Průběh realizace, resp. etapizaci strategického cíle K 2 Program realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 nestanovoval.

Tabulka 17: Výsledek realizace úkolů strategického cíle K 2 Zajištění finančních zdrojů města pro realizaci strategických záměrů města

Hlavní úkol	Garant	Stav naplnění k 31. 12. 2015
K 2.A Analýza ekonomické úrovně regionu Praha	ÚRM	Realizován, účel splněn jen částečně

Hlavní úkol	Garant	Stav naplnění k 31. 12. 2015
K 2.B Analýza finančních možností města	ROZ MHMP	Realizován, účel splněn jen částečně*
K 2.C Rozpracování koncepce majetkové politiky města	Zástupce ředitele MHMP – oblast majetková	Realizován, účel splněn jen částečně

Zdroj: vlastní zpracování IPR Praha

Poznámka: * – aktivity daného typu probíhají i po 1. lednu 2016.

4.2.3 Průběh realizace

Úkol K 2.A Analýza ekonomické úrovně regionu Praha

Úkol byl zaměřen na společný projekt hl. m. Prahy a Českého statistického úřadu (ve spolupráci s vysokými školami a Akademii věd ČR) realizující dostatečně transparentní, objektivní a komplexní pohled na pražskou ekonomiku a vyhodnocující postavení Prahy v rámci České republiky a v rámci struktury regionů soudržnosti Evropské unie. Výstupy měly sloužit mj. jako podklad pro rozhodování o aktivitách města ve vztahu k čerpání finanční podpory ze zdrojů Evropské unie a pro případná jednání s centrálními správními orgány státu.

Garantem úkolu za městskou správu byl Útvar rozvoje hl. m. Prahy (nynější Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy). Etapy realizace úkolu stanoveny nebyly.

Český statistický úřad (dále jen ČSÚ) vydává následující komentovaná čísla:

- Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje hl. m. Prahy, přičemž od roku 2011 s dvouletým intervalem,
- Statistická ročenka hl. m. Prahy, s každoroční aktualizací,
- Statistický bulletin hl. m. Prahy, přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu s každoroční aktualizací,
- Trh práce v Praze, nejaktuálnější za rok 2013,

Regionální údaje jsou k dispozici také v různých oborových publikacích ČSÚ (např. Inovační aktivity podniků v ČR – 2012 až 2014, Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS, Trh práce v krajském srovnání, Příjmy a životní podmínky domácností, Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci).

Rozvojový potenciál hl. m. Prahy pravidelně – ve dvouletých intervalech – vyhodnocují **Územně analytické podklady hl. m. Prahy** (ÚAP). V době platnosti Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy 2009–2015 tak byly ÚAP publikovány třikrát. ÚAP v roce 2014 popisovaly a hodnotily ekonomickou úroveň města následovně:

- majetkový stav ve městě (pozemky),
- stav ekonomiky města (s důrazem na rozpočet města),
- hospodářské podmínky (ekonomická základna, ekonomické trendy),
- trh práce.

V roce 2015 **sekce strategií a politik Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy** vypracovala analýzu Porovnání ekonomické výkonnosti Prahy a evropských regionů a příjmového rámce jejich obyvatel (podle územního vymezení EU NUTS)⁶¹. Blíže je popsána v úkolu K 1.F Komplexní analýza životní úrovně obyvatel.

Magistrát hl. m. Prahy, odbor fondů Evropské unie (nynější Odbor evropských fondů) v červnu 2010 obdržel studii **Analýza stavu malého a středního podnikání** vypracovanou společností RegioPartner, s. r. o. Jejím cílem bylo zpracování analytických podkladů o stavu malého a středního podnikání v Praze a zjištění názorového spektra zdejších malých a středních podnikatelů na současné a budoucí podmínky pro podnikání v Praze.

⁶¹ Mejstřík, J.: Porovnání ekonomické výkonnosti Prahy a evropských regionů a příjmového rámce jejich obyvatel (podle územního vymezení EU NUTS). IPR Praha, Praha, 2015 (dostupné z www.iprpraha.cz/ekonomika)

Tabulka 18: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 2.A Analýza ekonomické úrovně regionu Praha

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	Ne.
Jaké měly výsledky dopady?	Analýza navrhovala zaměřit další realizační kroky do oblasti dostupnosti a kvality lidských zdrojů, podpory inovačních aktivit, odstraňování správních bariér pro fungování malých a středních podniků a rozvoje kapacit pro podporu malých a středních podniků. Realizována byla zejm. opatření zaměřená na podporu inovačních aktivit a rozvoj kapacit pro podporu malých a středních podniků (v rámci OP Praha-Konkurenceschopnost, projekt Inovační vouchery v Praze).
Bylo výsledků dosaženo účinně?	–
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Pokračovat v realizaci ÚAP a analytických a strategických činnostech IPR Praha.

Úkol K 2.B Analýza finančních možností města

Úkol byl zaměřen na:

- komplexní rozbor vztahu rozpočtů města a státu, konkrétně na vyhodnocení kompetencí města a jejich finančního zajištění, stanovení legislativních možností případných změn (zákonodárná aktivita kraje) zejména v oblasti rozpočtových pravidel, daňového určení, výnosů z turistiky aj.
- projekt střednědobého a dlouhodobého finančního hospodaření – analýzu finančních možností městské správy a využívání dalších zdrojů v přímé vazbě na rozhodující položky jejich výdajů – k tomu jako vstupní individuální části zpracovat rozpočtový (střednědobý a dlouhodobý) výhled a jeho konfrontace s návrhem střednědobého investičního programu, zapojení cizích zdrojů (zpracovat přehled možností jejich využití), střednědobý investiční program (zpracovat přehled plánovaných investičních akcí, jejich dopadu na rozpočet a dostupných zdrojů), ukončení komplexní analýzy (případně i příprava pravidel a realizace pilotního projektu pro využití financování městských investic formou PPP).

Garantem úkolu za městskou správu byl Odbor rozpočtu (ROZ) MHMP mj. se zapojením dalších odborů MHMP (Odbor daní, poplatků a cen MHMP, Odbor městského investora MHMP⁶², Odbor fondů Evropské unie⁶³) a výborů Zastupitelstva hl. m. Prahy. Etapy realizace úkolu stanoveny nebyly.

Analýzy si Odbor rozpočtu MHMP v naprosté většině případů zpracovává interně. Za komplexní rozbor vztahu rozpočtů města a státu lze považovat Analýzu vlivu aktuálního ekonomického vývoje na hospodaření vlastního hl. m. Prahy zpracovanou společností PricewaterhouseCoopers v červnu 2009⁶⁴. Zároveň s ní Zastupitelstvo hl. m. Prahy vzalo na vědomí i prognózu Ministerstva financí ČR zohledňující vliv tehdejší hospodářské krize na rozpočty obcí a krajů a predikci daňových výnosů a konstatovalo, že prioritou rozpočtových výdajů hl. m. Prahy pro období 2009–2014 zůstávají uvedené strategické investiční akce, ale že vzhledem k očekávaným dopadům tehdejší ekonomické situace došlo k přehodnocení investičních priorit v rámci jednotlivých rozpočtových kapitol s ohledem na možnost časového posunu jejich realizace. Stanovení legislativních možností případných změn zejména v oblasti rozpočtových pravidel, daňového určení, výnosů z turistiky aj. analýza, vzhledem ke svému zaměření, neobsahovala.

Pro střednědobé a dlouhodobé finanční hospodaření zastupitelstvo ve sledovaném období schvalovalo pětileté rozpočtové výhledy pravidelně vypracovávané Odborem rozpočtu MHMP.⁶⁵ Střednědobý investiční výhled po roce 2014 zpracováván není (jeho pozdější verze jsou vedeny pouze pro potřeby Odboru rozpočtu MHMP a obsahují jen dobíhající strategické investiční akce).

⁶² Nynější odbor strategických investic MHMP.

⁶³ Nynější odbor evropských fondů MHMP.

⁶⁴ Vzata na vědomí usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 28/50 ze dne 18. června 2009.

⁶⁵ Např. usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 32/2 ze dne 17. prosince 2009, č. 12/1 ze dne 15. prosince 2011, č. 33/1 ze dne 12. prosince 2013 či č. 12/1 ze dne 17. prosince 2015.

Analýzu možností využití podpůrných programů zpracoval až v roce 2016 Odbor projektového řízení (PRI) MHMP. Příprava pravidel a realizace pilotního projektu pro využití financování investic formou PPP realizovány nebyly. O realizaci investic formou PPP nebyl v období 2009–2015 zájem, resp. MHMP nebyl schopen pro formu PPP najít využití⁶⁶. Po roce 2015 se vzhledem k růstové části ekonomického cyklu jeví využití formy PPP jako nepotřebné.

Tabulka 19: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 2.B Analýza finančních možností města

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	Střednědobé rozpočtové výhledy po roce 2014 pracují pouze s běžnými výdaji a dluhovou službou; střednědobý plán investic po roce 2014 zpracováván není.
Jaké měly výsledky dopady?	Z komplexního rozboru vztahů města a státu vyplývá, že Praha při modifikaci mechanismu rozpočtového určení daní není schopna uhájit svou pozici mezi ostatními obcemi a kraji. Zásadním problémem je absence střednědobého plánu investic po roce 2014. Dochází k erozi centralizační úrovně městského rozpočtu, městské části přebírají investiční aktivitu, narůstá grantová politika města. Pro financování PPP město nenašlo využití.
Bylo výsledků dosaženo účinně?	Ano, analýzy si primárně zpracovával ROZ MHMP sám.
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Financování PPP je v nynější ekonomické situaci pro město bezpředmětné, neboť město disponuje dostatkem vlastních zdrojů. O využití PPP lze uvažovat v době hospodářského poklesu (tj. nedostatku finančních zdrojů). Obnovit zpracovávání/aktualizaci střednědobých plánů investic. Analyzovat strukturu fungování MHMP a jím řízených organizací, zdali odráží potřeby dnešního města.

Úkol K 2.C Rozpracování koncepce majetkové politiky města

Cílem úkolu bylo pro účely optimálního hospodaření se zdroji města provést účelovou inventarizaci movitého i nemovitého majetku, určit základní strategické směry majetkových akvizic a manipulací, sestavit program využití a reprodukce majetku města s ohledem na poskytování veřejných služeb a zpřesnit cíl a stanovit zásady nakládání s majetkem města.

Garantem úkolu za městskou správu byl zástupce ředitele MHMP pro oblast majetkovou, v současném uspořádání tedy zástupce ředitele MHMP pro sekci finanční a správy majetku. Etapy realizace úkolu stanoveny nebyly.

Inventarizace majetku a závazků hl. m. Prahy probíhá každoročně na základě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky Ministerstva financí č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků. Inventarizační zpráva o inventarizaci majetku a závazků hl. m. Prahy za příslušný rok je schvalována Zastupitelstvem hl. m. Prahy.⁶⁷

V průběhu období 2009–2015 získaly základní směry nakládání s majetkem hl. m. Prahy s ohledem na poskytování veřejných služeb podobu následujících dokumentů:

- Metodický postup pro úplatné a bezúplatné nabývání nemovitého majetku do vlastnictví hl. m. Prahy,⁶⁸ jehož cílem je sjednotit postup a stanovit pravidla při nabývání pozemků, vodovodních a kanalizačních řadů, případně dalších vodohospodářských staveb, komunikací, parkovacích stání, chodníků, světelných signalizačních zařízení, dynamického naváděcího systému, veřejného a slavnostního osvětlení, veřejných a věžních hodin, opěrných zdí, veřejné a komunikační zeleně, jiného drobného hmotného majetku,

⁶⁶ Analýza o využití formy PPP při výstavbě linky metra D, kterou si nechal vypracovat MHMP v roce 2010, vyšla v neprospěch této formy financování. Odbor rozpočtu MHMP tehdy doporučil využití formy PPP v sociálních službách.

⁶⁷ Jako poslední byla ke dni zpracování tohoto dokumentu schválena Inventarizační zpráva o inventarizaci majetku a závazků hl. m. Prahy za rok 2015, a to usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 18/42 ze dne 16. června 2016.

⁶⁸ Schválen usnesením Rady hl. m. Prahy č. 409 ze dne 7. dubna 2009.

kolektorů, staveb pro městský mobiliář, budov určených pro školské a sociální účely, lesů, lesoparků nebo jejich částí, vodních toků a vodních staveb od investorů a vlastníků takového majetku.

- aktualizace Pravidel pro převod nemovitostí ve vlastnictví hl. m. Prahy⁶⁹ vztahující se na úplatné převody dokončených i rozestavěných objektů (kromě bytových objektů), bez pozemku nebo včetně něj, ve vlastnictví hl. m. Prahy.
- úprava Pravidel postupu při prodeji bytových jednotek, bytových domů, zastavěných a funkčně souvisejících pozemků ve vlastnictví hl. m. Prahy,⁷⁰ a to ve prospěch nově vznikajících bytových družstev.
- Pravidla pronájmu a prodlužování doby nájmu bytů a ubytovacích místností v objektech hl. m. Prahy nesvěřených městským částem.⁷¹ Základním východiskem pravidel je, aby pomoc při zajištění odpovídajícího bydlení byla vždy adresná a sociálně citlivá a byla poskytnuta jen těm, kteří ji opravdu potřebují. Důvodem předložení bylo zjednodušení stávajících pravidel a postupů, které danou činnost upravují.
- Zásady investiční politiky hl. m. Prahy při zhodnocování volných finančních prostředků⁷² udávající základní principy strategie zhodnocování volných finančních prostředků (minimalizace investičních rizik, adekvátní výnos, přiměřená likvidita) a stanovující konkrétní doporučení k nim (strukturalizace portfolia podle měn a splatnosti, nízké kreditní riziko protistrany, dostatečná likvidita, typy investičních instrumentů).

Ačkoli nebyl zpracován žádný komplexní dokument, většina zamýšlené problematiky byla ve sledovaném období řešena uvedenými metodikami a pravidly.

Tabulka 20: Závěrečné hodnotící otázky k úkolu K 2.C Rozpracování koncepce majetkové politiky města

Hodnotící otázka	Odpověď
Liší se výsledky úkolu od cílů uvedených ve strategii? Případně proč?	Ne.
Jaké měly výsledky dopady?	Inventarizace majetku a závazků hl. m. Prahy probíhala pravidelně. Základní směry majetkových akvizic a zásady nakládání s majetkem města pokrývají dílčí metodické postupy a pravidla. Program využití a reprodukce majetku města s ohledem na poskytování veřejných služeb sestaven nebyl.
Bylo výsledků dosaženo účinně?	–
Co z úkolu vyplývá pro budoucnost?	Dále rozvíjet aktivní majetkovou politiku hl. m. Prahy, metodicky pokrýt i další oblasti majetkové politiky.

4.3 Průnik programových prohlášení Rady hl. m. Prahy a hlavních úkolů tematického okruhu Konkurenceschopnost

Jednotlivé hlavní úkoly uváděné v tematickém okruhu Konkurenceschopnost měly výrazný průnik s proklamacemi rad hl. m. Prahy ve funkčních obdobích, jichž se týkalo uskutečňování Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015. Samostatné finanční a majetkové kapitoly, stejně tak teze o potřebě budování partnerství mezi městskou správou a ostatními aktéry ve městě, obsahovala prohlášení Rady hl. m. Prahy ve sledovaném období vždy. Od funkčního období Rady hl. m. Prahy 2010–2011, v němž vznikla agenda podpory podnikání, programová prohlášení rad obsahovala proklamace, které byly v souladu s úkolem K 1.B Městský program podpory podnikání. Výslovně uvedené posilování konkurenceschopnosti pražské ekonomiky (tj. průnik s úkoly K 1.F, K 1.G a K 2.A) obsahovaly prology či epilogy programových prohlášení rad ve funkčních obdobích 2006–2010 a 2010–2011, poté již nikoli. Na základě proklamace rad vznikly v příslušných funkčních obdobích Regionální a rozvojová agentura hl. m. Prahy či Pražská rada pro výzkum a ekonomiku – jejich další fungování je

⁶⁹ Schválena usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1057 ze dne 26. června 2012.

⁷⁰ Usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 26/38 ze dne 25. dubna 2013.

⁷¹ Schválena usnesením Rady hl. m. Prahy č. 958 ze dne 13. května 2014.

⁷² Schváleny usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1253 ze dne 30. srpna 2011.

popsáno v samostatných podkapitolách. Rozvoj vědy a výzkumu je výslovně zmíněn v Programovém prohlášení Rady hl. m. Prahy pro volební období 2014–2018.

Konkrétní znění tezí z programových prohlášení rad hl. m. Prahy majících vztah k Programu realizace Strategické koncepce na období 2009–2015 jsou uvedena v tabulce č. 21. Avšak vzhledem ke kontextu zadání uskutečňování Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009-2015 Rada a Zastupitelstvo hl. m. Prahy řešily pouze dílčí úkoly a nekontrolovaly/nemonitorovaly naplňování strategie jako celku.

Tabulka 21: Teze z programových prohlášení rad hl. m. Prahy v jednotlivých volebních obdobích odpovídající náplni hlavních úkolů tematického okruhu Konkurenceschopnost

Hlavní úkol tematického okruhu Konkurenceschopnost	XI/2006–XI/2010 (usnesení RHMP č. 374/2007 z 20. 3. 2007)	XI/2010–XI/2011 (usnesení RHMP č. 329 z 22. 3. 2011)	XI/2011–V/2013 (usnesení RHMP č. 2138 z 21. 12. 2011)	XI/2014–2018 (usnesení RHMP č. 286 ze 17. 2. 2015)
K 1.A Rozvojová agentura hl. m. Prahy	Založí Regionální rozvojovou agenturu zaměřenou na podporu malého a středního podnikání v Praze a rozvoj inovačních technologií transformací společnosti Trade centrum, a.s.			
K 1.B Městský program podpory podnikání		Podpoří malé a střední podniky; podpoří podnikatelské inkubátory; zřídí podnikatelská centra, prostřednictvím kterých bude poskytovat podnikatelům komplexní služby v oblasti administrativy, zprostředkování informací či získávání vícezdrojového financování inovačních projektů.	Bude spolupracovat na projektech podpory podnikání české vlády a příslušných ministerstev, například na tvorbě mezinárodního centra alternativních fondů. Připraví dotační tituly pro čerpání evropských peněz pro oblast podpory podnikání, vědy, výzkumu a inovací. Připraví koncepci podpory podnikání na území hl. m. Prahy, která vyhodnotí vztahy mezi správou města a tržním sektorem a vymezí efektivní způsoby jejich spolupráce, přičemž klíčová bude podpora malých a středních podnikatelů ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky (odbourávání byrokratické zátěže, lepší zviditelnění dotačních titulů, poradenství).	Bude ve spolupráci s podnikatelskou sférou vytvářet podmínky pro stabilní podnikatelské prostředí. Zajistí spolupráci s městskými částmi hl. m. Prahy založenou na místní znalosti a na zásadách rovnoměrného rozvoje podnikání na celém území hl. m. Prahy s cílem maximalizace účinnosti dopadu podpory. Bude podporovat obyvatele hlavního města Prahy v zájmu o podnikání a udržitelný rozvoj. Zajistí koordinaci činností podpory podnikání a hledání synergického efektu, nikoliv duplikace. Bude cílit podporu podnikání za účelem pomoci konkurenceschopnosti regionální i mezinárodní. Zajistí aktivní vystupování v zájmu rozvoje podnikatelského prostředí na národní a mezinárodní úrovni. Omezí přímé finanční nástroje a upřednostní nástroje nedeformující podnikatelské prostředí.

Hlavní úkol tematického okruhu Konkurenceschopnost	XI/2006–XI/2010 (usnesení RHMP č. 374/2007 z 20. 3. 2007)	XI/2010–XI/2011 (usnesení RHMP č. 329 z 22. 3. 2011)	XI/2011–V/2013 (usnesení RHMP č. 2138 z 21. 12. 2011)	XI/2014–2018 (usnesení RHMP č. 286 ze 17. 2. 2015)
				Podpoří opravy a vznik obchodních tříd, které napomohou drobnému a střednímu podnikání...
K 1.C Projekt partnerství	Bude vytvářet podmínky pro efektivní spolupráci mezi HMP, podnikatelskou sférou a zájmovými sdruženími se zaměřením na poskytování informací pro investory o možnostech investičních příležitostí ve městě a o připravovaných rozvojových projektech.	Prohloubí otevřené formy spolupráce s podnikatelskou sférou, investory a neziskovým sektorem s cílem zlepšit jejich informovanost o záměrech města a rozvojových možnostech Prahy a také lepšího zapojení soukromého sektoru do investičních priorit Prahy a do společných programů partnerství soukromého a veřejného sektoru. Vytvoří Pražskou radu hospodářské a sociální dohody.	Připraví koncepci podpory podnikání na území hl. m. Prahy, která vyhodnotí vztahy mezi správou města a tržním sektorem a vymezí efektivní způsoby jejich spolupráce, přičemž klíčová bude podpora malých a středních podnikatelů ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky (odbourávání byrokratické zátěže, lepší zviditelnění dotačních titulů, poradenství). Zajistí vznik podnikatelského kontaktního centra, místa zaměřeného na cílenou administrativní a informační podporu hospodářského, regionálního a sociálního rozvoje města.	Bude pořádat pravidelná setkání s ústavními činiteli a důležitými představiteli podnikatelské a společenské sféry. ... obnoví krajskou tripartitu. Bude vytvářet podmínky pro efektivní spolupráci mezi hl. m. Prahou, investory, podnikatelskou sférou a zájmovými sdruženími. Zajistí otevřenost a komunikaci s podnikatelskou sférou pro čitelnost dalšího vývoje hl. m. Prahy.
K 1.D Regionální rada pro výzkum a inovace		Vytvoří sbor primátora hlavního města Prahy – PRVEK (Pražská rada pro výzkum a ekonomiku), jehož úkolem bude mj. zpracovat a uplatňovat koncepci efektivní spolupráce veřejné správy a soukromoprávních institucí s cílem podpořit budoucí prosperitu hlavního města a také podporovat a rozvíjet jeho inovační potenciál. Podpoří projekt Praha inovační srdce Evropy.		Podpoří rozvoj vědy a dalších oblastí s vysokou mírou přidané hodnoty. Bude využívat synergie podpory vědy a podnikání s podnikatelskými aktivitami hl. m. Prahy.
K 1.E Katalog investičních příležitostí na území hl. m. Prahy			Zpracuje informační bulletin investičních příležitostí na území hl. m. Prahy, který bude určen pro českou a zahraniční investorskou sféru a který bude obsahovat	

Hlavní úkol tematického okruhu Konkurenceschopnost	XI/2006–XI/2010 (usnesení RHMP č. 374/2007 z 20. 3. 2007)	XI/2010–XI/2011 (usnesení RHMP č. 329 z 22. 3. 2011)	XI/2011–V/2013 (usnesení RHMP č. 2138 z 21. 12. 2011)	XI/2014–2018 (usnesení RHMP č. 286 ze 17. 2. 2015)
			strategické záměry, na nichž má město zvláštní zájem vzhledem k jeho racionálnímu územnímu a ekonomickému rozvoji.	
K 1.F Komplexní analýza životní úrovně obyvatel	Konečným cílem Rady je nadále posilovat pozici Prahy jako jednoho z nejrozvinutějších regionů v Evropě a zajistit hlavnímu městu konkurenceschopnost, fungující trh práce i další hospodářský růst.	Cílem je zajistit všestranný rozvoj území hl. m. Prahy a další růst kvality života Pražanů. Priority a východiska Programového prohlášení odrážejí ambici, aby se Praha dále rozvíjela jako město úspěšné a schopné konkurence, s výkonnou ekonomikou založenou na znalostním potenciálu a fungujícím trhu práce,...		
K 1.G Analýza řešení na trhu práce				
K 2.A Analýza ekonomické úrovně regionu Praha				
K 2.B Analýza finančních možností města	Celá kapitola VII. Finanční řízení města	Celá kapitola II. Hospodaření města	Celá kapitola Budoucnost pražských financí	Celá kapitola II. Finance a rozpočet
K 2.C Koncepce majetkové politiky	Bude garantovat co nejdůslednější kontrolu nakládání s veřejnými prostředky a majetkem města, včetně externího auditu. Bude důsledně dbát na efektivní užívání veškerého nemovitého majetku města a optimalizovat jeho využití.	Provede pasportizaci nemovitého majetku města a bude důsledně dbát na jeho efektivní správu a optimální využití.	Rozpracuje koncepci majetkové politiky města: provede účelovou inventarizaci movitého i nemovitého majetku, určí základní strategické směry majetkových akvizic a manipulací a sestaví program efektivní správy a optimálního využití a reprodukce majetku města. Rozpracuje zásady nakládání s městským majetkem, v souladu s Protikorupční strategií města pro období 2011-2014.	Reinvestuje výnosy z podnikatelské činnosti hlavního města Prahy zpět do údržby stávajícího majetku a výstavby majetku nového v jasně definovaných oblastech (bytový fond, školská, sociální a zdravotnická infrastruktura). Zajistí detailní revizi majetku hlavního města Prahy a jeho majetkových podílů, nebude privatizovat strategické městské podniky a jejich podíly. Bude důsledně dbát na efektivní využívání veškerého nemovitého majetku hlavního města Prahy. Bude iniciovat převody a výkupy vhodných pozemků i ze soukromých zdrojů pro budoucí realizaci investičních záměrů ve prospěch široké veřejnosti;

Zdroje: Usnesení Rady hl. m. Prahy č. 374/2007 z 20. 3. 2007, usnesení Rady hl. m. Prahy č. 329 z 22. 3. 2011, usnesení Rady hl. m. Prahy č. 2138 z 21. 12. 2011, usnesení Rady hl. m. Prahy č. 286 ze 17. 2. 2015

5 Závěry a doporučení

Závěr (Z): Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 byl uskutečňován během **globální hospodářské krize**. Během ní došlo ke stagnaci mezinárodní makroekonomické pozice Prahy, zejména ve srovnání s Bratislavským krajem a Varšavou. Toto zhoršení však nebylo natolik závažné, aby nutilo politické vedení Prahy věnovat se intenzivněji hospodářské politice města.

Z: Proměny ve složení Zastupitelstva hl. m. Prahy a Rady hl. m. Prahy v období 2009–2015 měly za následek vedle personálních výměn také změny v kompetencích.

Z: Protože Rada hl. m. Prahy v říjnu 2009 nestanovila **žádný termín plnění** Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015, byla implementace tohoto dokumentu vyňata z dohledu Zastupitelstva a Rady hl. m. Prahy, které následně řešily pouze dílčí obsažené projekty a **nekontrolovaly plnění úkolů jako celku a v relevantním kontextu**.

Doporučení (D): Při realizaci takto významných koncepčních a realizačních dokumentů důsledně zachovávat kontinuitu úkolů zadávaných Zastupitelstvem/Radou hl. m. Prahy ve smyslu fází: zadání – monitoring plnění – aktualizace.

Z: Organizační nestabilita Magistrátu hl. m. Prahy a přesuny kompetencí v jeho rámci. Samostatná organizační jednotka zaměřená na podporu podnikání vznikla na Magistrátu hl. m. Prahy až v říjnu 2013. Tato jednotka se však opakovaně přesouvala. Dále docházelo k přesunům kompetencí nejen v rámci Magistrátu hl. m. Prahy, ale i mezi ním a městem zřízenými organizacemi.

D: Usilovat o větší organizační stabilitu Magistrátu hl. m. Prahy a stabilitu vztahů, resp. rozdělení působnosti mezi ním a městskými organizacemi.

Z: Navzdory organizační nestabilitě **vznik agend a organizačních jednotek relevantních pro okruh Konkurenceschopnost**, byť někdy nedošlo k naplnění jejich účelu (Regionální a rozvojová agentura hl. m. Prahy, Rozvojové projekty Praha, a.s., Kontaktní centrum pro podnikatele). Na tuto skutečnost však nelze nahlížet pouze negativně, neboť město si alespoň otestovalo praktické fungování těchto organizací.

D: Zachovat agendu rozvoje a podpory podnikání v hl. m. Praze ve stávajícím rozdělení, tj. v gesci Magistrátu hl. m. Prahy ve spolupráci s Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy ve funkci odborného poradního orgánu. Rozvíjet a rozšiřovat tyto činnosti, v případě potřeby zvážit vznik samostatné organizace po vzoru jiných měst ČR a Evropy.

Z: V období 2009–2015 bylo realizováno **710 projektů na podporu malých a středních podniků**, v tom 107 projektů bylo zaměřeno na podporu kooperace mezi podniky a výzkumnými organizacemi. Jde o sedminásobné překročení hodnot očekávaných Programem realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015. Negativní stránkou realizace městského programu podpory podnikání (program Akcelerace) byla – již výše zmíněná – organizační nestabilita garantujících útvarů (zánik Regionální a rozvojové agentury hl. m. Prahy, převody gescí mezi Rozvojovými projekty Praha, a.s., a Magistrátem hl. m. Prahy) a neúspěch části aktivit programu Akcelerace (Kontaktní centrum pro podnikatele, webové stránky, podnikatelské příručky).

Z: Důležitou úlohu v podpoře malých a středních podniků sehrály **Operační program Praha-Konkurenceschopnost** se 165 projekty na podporu inovačních aktivit malých a středních podniků (inovace produkce a budování inovačních kapacit) s celkovou výší schválené podpory z rozpočtu Evropské unie 635 mil. Kč (a podporou z rozpočtu hl. m. Prahy ve výši 77 mil. Kč) a **Operační program Praha-Adaptabilita** se 438 projekty zaměřenými na zvýšení profesní mobility a adaptability pracovníků a zaměstnavatelů (malých a středních podniků) směřující ke zvýšení kvality a produktivity práce s celkovou výší schválené podpory z rozpočtu Evropské unie ve výši 1,1 mld. Kč (a podporou z rozpočtu hl. m. Prahy ve výši 112 mil. Kč). Z programu **Inovační vouchery v Praze** (výzva 2013 byla administrována Rozvojovými projekty Praha, a.s., výzva 2014 pak SVM MHMP) celková hodnota požadované dotace od hl. m. Prahy na 107 podpořených projektů činila 17,8 mil. Kč bez DPH. Podporu inovačních aktivit podniků a rozvoj podpory malého a středního podnikání navrhovaly i výstupy úkolu Analýza ekonomické

úrovně regionu Praha. Zejména v případě programu Inovační vouchery v Praze šlo o proklamaci města, že mu záleží na spolupráci podnikové a výzkumné sféry.

D: Podporovat rozvoj malých a středních podniků z Operačního programu Praha – pól růstu ČR. Vzhledem k absenci významnější podpory z národní úrovně a existenci vysoké absorpční kapacity realizovat další výzvy programu Inovační vouchery v Praze vč. specificky zaměřených voucherů. Usnadňovat začínajícím podnikatelům a zahraničním investorům počátek podnikání v hl. m. Praze (např. znovuotevřením kontaktního centra pro podnikatele, mentoring pro začínající podnikatele, podpora začínajícím podnikům se zázemím, program péče o zahraniční investory).

Z: **Katalog investičních příležitostí**, který měl komplexně informovat investorskou sféru o investičních možnostech na území hl. m. Prahy (mj. včetně propojení s územním plánem, identifikace vhodných ploch, vazby na infrastrukturní vybavení atd.) a měl být stěžejním výstupem nové marketingové strategie města v období 2009–2015 **realizován nebyl**. Jeho příprava probíhá až od roku 2016. Důsledkem toho je určitá nepředvídatelnost hl. m. Prahy pro investory v porovnání s ostatními městy, která obdobný typ služby nabízejí.

D: Propagovat hl. m. Prahu nejen jako významnou střeoevropskou destinaci cestovního ruchu, ale také podporovat povědomí o Praze jako o hospodářském centru střední Evropy. Při propagaci hl. m. Prahy v zahraničí spolupracovat s dalšími významnými aktéry. Dokončit katalog investičních příležitostí (včetně jazykových mutací), který bude komplexně informovat o investičních možnostech na území hl. m. Prahy (vč. propojení s územním plánem, mapovými aplikacemi hl. m. Prahy, katastrům nemovitostí apod.). Používat katalog v synergii s dalšími nástroji propagace.

Z: Stablní funkční organizační **struktura koordinovaná hl. m. Prahou a zastřešující významné aktéry** z podnikatelského sektoru, nevládních neziskových organizací, veřejné správy aj. orgánů veřejného sektoru k řešení problémů města **uskutečněna nebyla**. Vznikla zde celá řada pracovních skupin sestavených ad hoc k řešení příslušných úkolů, např. Rada hospodářské a sociální dohody hl. m. Prahy či Pražská inovační rada.

D: Zamýšlenou funkci mohou v případě svého skutečného a pravidelného fungování plnit Rada hospodářské a sociální dohody hl. m. Prahy, Pražská inovační rada a případně další zřízená tělesa. Magistrát hl. m. Prahy by se měl snažit o vyvolání zájmu u centrálních orgánů státní správy o Prahu jako o hlavní město (např. spoluúčast na investičních, kongresových, veletržních aj. akcích nadregionálního významu apod.).

Z: **Pražská inovační rada** (a její předchůdkyně Pražská rada pro výzkum a ekonomiku) naplňuje realizaci úkolu zaměřeného na propojení pražské samosprávy, výzkumných organizací, podniků a státních agentur v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Jejím úkolem je formulovat politiku a opatření města v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, ale i působit na centrální orgány veřejné správy při vytváření vhodného prostředí pro rozvoj výzkumných, vývojových a inovačních aktivit v Praze. Pražská inovační rada iniciovala **aktualizaci Regionální inovační strategie hl. m. Prahy**, neboť existence tohoto dokumentu byla jednou z podmínek čerpání Operačního programu Praha – pól růstu ČR v období 2014–2020. Po roce 2015 je Regionální inovační strategie naplňována, a to včetně přípravy projektů typu „výzkum pro město.“

D: Usilovat o rozvoj Pražské inovační rady a jejích inovačních platforem tak, aby pomáhaly uskutečňovat aktivity Regionální inovační strategie hl. m. Prahy, tj. zejména podporovaly další rozvoj spolupráce města, podnikatelského sektoru a výzkumu, vývoje a inovací.

Z: Programem realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 zadané **analytické úkoly** byly v případě komplexní analýzy životní úrovně obyvatel **splněny zcela**, v případě analýzy trhu práce pak **částečně** (z důvodu absence garanta úkol nebyl realizován předepsaným komplexním způsobem)

D: Uskutečňovat komplexní i dílčí analýzy v oblasti hospodářského rozvoje, trhu práce, sociálních témat, financování města apod. a jejich aktualizace jak předepisované zákonem, tak ad hoc v reakci na aktuální hospodářskou situaci, a to pro potřeby koncepční činnosti a za účelem informovaného rozhodování vedení města.

Z: **Kapitálové výdaje** vlastního hl. m. Prahy mezi roky 2009 a 2015 **výrazně poklesly** z 19 mld. Kč na 6,8 mld. Kč. Průměrný podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v období 2009–2015 činil 28 %, zatímco Program realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 očekával 40% podíl.

Z: V případě **dlouhodobých finančních závazků** bylo v období 2009–2015 **řádně splaceno** 25,8 mld. Kč, tj. téměř úroveň dluhu z roku 2009. Mezitím ve stejném období byly **vydány dluhopisy a přijaty půjčené prostředky** ve výši 24,3 mld. Kč. V roce 2015 dlouhodobé finanční závazky hl. m. Prahy byly 32,7 mld. Kč. Analýza finančních možností města zadaná Programem realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015 reagovala primárně na tehdejší makroekonomickou situaci. Příprava pravidel a pilotní projekt PPP nebyly realizovány. Analýza zapojení cizích zdrojů je zpracovávána v roce 2016 PRI MHMP.

D: Řádně splácet dlouhodobé finanční závazky města. Hospodařit způsobem, který udrží vysoký investiční rating města. Dokončit analýzu zapojení cizích zdrojů pro financování činností hl. m. Prahy.

Z: Základní směry majetkových akvizic a zásady **nakládání s majetkem města pokrývají dílčí metodické postupy a pravidla**. Program využití a reprodukce majetku města s ohledem na poskytování veřejných služeb sestaven nebyl. Z toho vyplývá potřeba dalšího zefektivňování systému evidence, správy a využívání majetku.

D: Efektivnější evidence, správa a využívání majetku města. V návaznosti na dílčí metodické postupy a pravidla ošetřující péči hl. m. Prahy o svůj majetek zpracovat komplexnější pravidla majetkové politiky.

Vyhodnocení naplnění tematického okruhu Konkurenceschopnost v Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Vyšehradská 57, 128 00, Praha 2

AUTOŘI

Ing. Jakub Pechlát, e-mail: pechlat@ipr.praha.eu

RNDr. Vladimír Vojtěch, e-mail: vojtech@ipr.praha.eu

první vydání / 60 stran

© IPR/SSP/KIP, Praha, 2017-07

Vyhodnocení naplnění tematického okruhu Konkurenceschopnost v Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009–2015

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy